

Sterkere grep om fremtiden

Handlings- og økonomiplan 2025-2028

Kommunedirektørens forslag

Sola
kommune

Innhold

Sterkere grep om fremtiden.....	6
Innstilling til vedtak	9
Kommunedirektørens anbefalte innstilling og forslag til vedtak:.....	9
Økonomi	10
Frie inntekter	10
Nasjonale forutsetninger.....	10
Lokale forutsetninger	11
Andre inntekter	14
Overføring fra Lyse	14
Avgifter, gebyrer og egenbetalinger	15
Utgiftsforutsetninger.....	16
Lønns- og pensjonsreserve.....	16
Prisvekst	16
Renteforutsetninger.....	16
Økonomiske måltall.....	17
Netto driftsresultat.....	17
Gjeldsgrad.....	18
Driftsbudsjett.....	19
Hovedprioriteringer drift.....	19
Driftsrammetabell 2025-2028.....	21
Investeringsbudsjett.....	22
Hovedprioriteringer investering.....	22
Investeringstabell	24
Finansieringstabell.....	24
Utvikling i lånegjeld	24
Kommunedirektør med sentrale staber.....	25
Beskrivelse av tjenesteområdet	25
Dette jobber vi med	25
Hovedmål og delmål.....	26
Driftsbudsjett.....	27
Endring i rammen sammenlignet med vedtatt ramme i fjor	27
Endringer i driftsbudsjett	28
Investeringsbudsjett.....	28
Oppvekst og kultur	28

Beskrivelse av tjenesteområdet	29
Dette jobber vi med	29
Fagstab oppvekst.....	29
Barnehage	30
Skole, SFO og voksenopplæring	30
Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT).....	30
Barn, ungdom og familietjenesten.....	31
Barnevern	31
Sola kulturskole	31
Sola bibliotek	32
Fritid	32
Fagstab kultur.....	32
Hovedmål og delmål.....	33
Driftsbudsjett.....	33
Endring i rammen sammenlignet med vedtatt ramme i fjor	34
Endringer i driftsbudsjett	34
Investeringsbudsjett.....	36
Kostra-analyse	36
Kostra-analyse barnehage.....	37
Kostra-analyse grunnskole	38
Kostra-analyse barnevern	38
Kostra-analyse barn, ungdom og familietjenesten	39
Kostra-analyse kultur	39
Levekår	41
Beskrivelse av tjenesteområdet	41
Dette jobber vi med	41
NAV (sosiale tjenester).....	42
Tjeneste – og koordineringskontoret (TKK)	42
Fysio- og ergoterapi.....	42
Hjemmetjenester	43
Enhet for mestring.....	43
Institusjon.....	43
Legetjenestene	44
Fagstab levekår.....	44
Hovedmål og delmål.....	44

Driftsbudsjett.....	45
Endring i rammen sammenlignet med vedtatt ramme i fjor	45
Endringer i driftsbudsjett	45
Investeringsbudsjett.....	47
Kostra-analyse	48
Kostra-analyse pleie og omsorg	49
Kostra-analyse sosiale tjenester.....	49
Samfunnsutvikling	51
Beskrivelse av tjenesteområdet	51
Dette jobber vi med	51
Fagstab samfunnsutvikling	51
Arealbruk	52
Kommunalteknikk	53
Hovedmål og delmål.....	53
Driftsbudsjett.....	54
Endring i rammen sammenlignet med vedtatt ramme i fjor	55
Endringer i driftsbudsjett	55
Investeringsbudsjett.....	56
Kostra-analyse	58
Kostra-analyse eiendomsforvaltning	58
Kostra-analyse kommunale veier	58
Kostra-analyse vann, avløp og renovasjon.....	58
Sola mot 2040.....	59
Demografiske endringer.....	59
Folkemengde og årlig vekst.....	60
Prognose vekst i ulike aldersgrupper	61
Sammen om fremtiden	61
Like muligheter.....	61
Sikkerhet i en usikker verden	62
Gode tettsteder og bomiljø.....	62
Fremtidens arbeidsplasser	62
Fra mål til handling.....	62
Kommuneplanen viser retning.....	63
Kommunens plansystem	64
Klima- og miljøbudsjett	65

Hva er klimabudsjett?	65
Kommuneplan for Sola 2023–2040.....	66
Stortingets vedtak om forsterket klimamål	66
Klimagassbudsjett i Sola kommune 2025.....	68
Formålet med klimabudsjettet.....	68
Avgrensninger og usikkerhet.....	68
Avgrensninger	68
Usikkerhet	69
Status i Sola	69
Utslippsramme og framskriving for 2023-2050	70
Kort om de ulike sektorene	70
Fordeling av indirekte utslipp mellom kommunene	72
Stavanger Lufthavn Sola	72
Sentralrenseanlegg Nord-Jæren.....	73
Avfallsdeponi Sele	73
Forus Energigjenvinning	73
Tiltak	73
Referanse.....	74
Avgifter, gebyrer og egenbetalinger	75
Oppvekst og kultur	75
Barnehage	75
Skolefritidsordning – SFO	75
Kulturskole.....	77
Levekår	78
Langtidsopphold.....	78
Korttidsopphold.....	79
Dagsenteropphold.....	79
Trygghetsalarm.....	80
Praktisk bistand i hjemmet.....	80
Frisklivssentralen	81
Fysioterapi	81
Samfunnsutvikling	82
Eiendom.....	82
Kommunalteknikk	83
Areal	89

Årsavgift for feiing og tilsyn per pipeløp	90
Forskriftsskjema	91
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd	91
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd	93
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	94
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd	95
1. Investeringer i varige driftsmidler	95
2. Tilskudd til andres investeringer	101
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	101
4. Utlån av egne midler	102
Økonomisk oversikt drift etter § 5-6	102
Økonomireglement	104
§ 13 Økonomireglement.....	104
1. Definisjoner	104
2. Kommunestyret.....	104
3. Formannskapet.....	105
4. Utvalg.....	106
5. Kommunedirektøren	107
6. Virksomheter	108
Sola kirkelige fellesråd.....	109
Budsjettforslag fra Sola kirkelige fellesråd.....	109
Kommunedirektørens kommentar	109

Sterkere grep om fremtiden

Sterkere grep om fremtiden

Sola skal være en attraktiv kommune å bo i, jobbe i, drive næring i og besøke. Innbyggerne skal få gode tjenester gjennom hele livet – fra den første jordmorkontrollen til nødvendig pleie ved livets slutt. For å lykkes må vi nøye vurdere hvordan vi skal fordele og prioritere ressursene.

Færre barn – befolkningen blir eldre

Perspektivmeldingen viser at velferdssystemet er under sterkt press og det er vår oppgave å gjøre kommunen bærekraftig for fremtiden. Fødselstallene går nedover og levealderen vil fortsette å øke. Samtidig blir det færre i yrkesaktiv alder – og vi får en kamp om arbeidskraft for å få utført alle arbeidsoppgavene.

Denne demografiske utviklingen er en utfordring vi må håndtere. I kommende planperiode må vi være tydelige på hvordan vi løser nye, voksende behov, innenfor gitt ramme. Det blir opplagt svært krevende og kommunestyret må være med i de løpende og krevende prioriteringene som kommer i perioden. For at vi skal sikre at kommunen også framover kan gi innbyggerne så gode tjenester som mulig, ser vi at Sola nå må ta noen større, strukturelle grep.

Sola 2040

For å møte de fremtidige utfordringene må kommunen jobbe langsiktig og systematisk. Det betyr at vi prioriterer tiltak som har effekt lengre der fremme og at vi i større grad viser at vi planlegger og prioriterer for 2040, mer enn bare her og nå. Vi må med andre ord kjøre med de lange lysene på.

For å ta nødvendige grep for fremtiden, satser vi i denne planperioden på fleksible og sterkere fagmiljø, en bærekraftig og kostnadseffektiv barnehage- og skolestruktur, bygger et nytt og framtidsrettet helsekvartal og tar bedre vare på kommunale bygg.

Som oppfølging av kommunestyrets verbalpunkt **Sola 2040** er det startet et arbeid med et kunnskapsgrunnlag som vil gi en samlet vurdering av den økonomiske- og organisatoriske analysen hvor det identifiseres tiltak og gis anbefalinger av rekkefølge for gjennomføring av foreslåtte tiltak. Prosjektet ender i en sluttrapport som kan benyttes som grunnlag for kommunens utviklingsarbeid i de kommende årene.

Prosjektet vil involvere ansatte, tillitsvalgte, ledere og politikere på tvers i organisasjonen.

Barnehage- og skolestruktur

For å være en attraktiv kommune, må vi ha barnehager og skoler av høy faglig og funksjonell kvalitet. Dagens skolestruktur gjør at ressursene fordeles svært ulikt til elever og lærere i Sola. Variasjonen i voksentetthet er for stor. I en tid med knappere økonomi og synkende elevtall, må Sola kommune ta valg som sikrer at alle elever og lærere får gode vilkår i nåtid og fremtid. Økt bemanning i skole og barnehage gjør det mulig å være tettere på hvert enkelt barn. Større og fleksible fagmiljøer sikrer kvaliteten for barn og unge i kommunen både på individ- og gruppenivå.

Elevtallene er synkende ved Sola og Håland, mens andre skoler har kapasitet til å ønske velkommen disse elevene i klassene på naboskolene. Kommunedirektøren foreslår derfor å legge ned Sola og

Håland og øker bemanningen gjennom styrket kontaktlærerdekning på alle skolene. Samtidig bygger vi en ny, flott og praktisk Jåsund skole, som vil stå ferdig august 2027.

Barnehagebruksplan legger til rette for bærekraftige endringer i barnehagestruktur og i denne perioden realiseres både Ny Røyneberg barnehage og Myklebust barnehage. Solabarn skal ha gode inne- og utemiljø og et godt bemannet fagmiljø av høy kvalitet.

Helsekvartalet og andre formålsbygg

Vi skal i kommende planperiode realisere Helsekvartalet som skal bli et godt hjem for beboere og et godt sted å være pårørende, besøkende og frivillige. Helsekvartalet skal være en attraktiv arbeidsplass med stor fleksibilitet der den enkelte medarbeider får bruke og utvikle kompetanse i samspill med andre. Helsekvartalet utfordrer oss til å tenke nye måter å jobbe og organisere oss på. Helsekvartalet bygges i to byggetrinn, hvor det første ferdigstilles i 2029 og det andre i 2031.

Kommunedirektøren har startet arbeidet med å få på plass en langsiktig strategi for å sikre gode kommunale formålsbygg og bygninger og ikke minst følge opp dette arbeidet ved å prioritere midler til både nødvendig vedlikehold og rehabilitering i kommende planperiode.

Gode bygninger betyr mye for de som bruker tjenestene, for arbeidsmiljøet og for å nå målene om redusert energiforbruk og andre driftsutgifter. Vi vil også intensivere arbeidet med å bruke de kommunale byggene vi har mer effektivt og avhende lokaler vi ikke har behov for.

Bærekraftige tjenester og teknologi

Omstillingskravene i alle deler av organisasjonen er store når vi skal håndtere voksende behov og mer kompleksitet i tjenester med mindre ressurser. Dette er og vil bli krevende og i dette arbeidet må vi involvere, utfordre og samarbeide med innbyggere og næringsliv for å finne bærekraftige løsninger. Vi må skape fremtiden sammen.

Teknologi har en sentral rolle i hvordan vi møter utfordringene framover. Sola kommune må investere i robust IT-drift og ha høy takt på digitalisering for å kunne tilby bærekraftige tjenester. Utvikling av digital kompetanse, implementering av teknologiske løsninger og systematisk bruk av KI kan erstatte ressurskrevende manuelle oppgaver og gode tjenester med innbyggeren i sentrum. Dette vil kommunedirektøren legge frem til politisk behandling senere.

Større samarbeid, konkurranseutsetting og organisasjonsutvikling

Kommunedirektøren vil at Sola kommune skal gå i front for å se om det er oppgaver vi kan løse bedre sammen med andre kommuner. Vi vil også vurdere å konkurranseutsette enkelte tjenester. Formålet med dette er at Sola kommune kan konsentrere seg om å løse primære kjerneoppgaver. Dette vil kreve at vi har stor oppmerksomhet om organisasjonsutvikling og sammen med ansatte, tillitsvalgte og ledere skaper en endringskultur og forsterker både omstillingsevne og kapasitet. Vi har nylig gjennomført lederutviklingsprogrammet "Sånn gjør vi det i Sola". Dette har blitt godt mottatt i organisasjonen og gir oss et godt grunnlag for å forsterke organisasjonsutviklingen mot Sola 2040.

Fremover blir det viktig at vi forsterker det regionale samarbeidet for å gjøre Stavangerregionen mer attraktiv og Sola vil bidra i dette viktige arbeidet, hvor det nylig opprettede Interkommunal politisk råd (IPR) blir viktig.

Økonomiske mål

Sola kommune har gjennomført og står fremdeles overfor store investeringer. Planlagt investeringsnivå beløper seg på 2,5 milliarder kroner i kommende planperiode. Dette medfører økt gjeldsgrad med tilhørende økte rente- og avdragsutgifter i driftsbudsjettet. Gjeldsgrad blir på 69 prosent i 2025, men øker ytterligere mot 83 prosent i 2028. Dette er langt over målsetningen på 70 prosent, men etter kommunedirektørens vurdering nødvendig for å ivareta økende behov. Samtidig er det også viktig at framtidige investeringer vurderes nøye for å unngå ytterligere økning i gjeldsgrad hvor enda større del av driftsbudsjettet må bindes til rente og avdrag.

Kommunedirektøren har i sitt forslag opprettholdt måltall på 3 prosent netto driftsresultat i hele perioden, noe som er i tråd med vedtatt målsetting. I praksis betyr det at det settes av i overkant av 81 millioner kroner av driftsbudsjettet for egenfinansiering av investeringer.

Takk til alle ansatte!

Handlings- og økonomiplanen for 2025-2028 er et resultat av innsatsen til ansatte, tillitsvalgte og ledere. Kommunedirektøren vil rette en stor takk til alle som bidrar i dette viktige arbeidet. Prosessen har vært preget av konstruktive, ærlige og åpne tilbakemeldinger, som har gjort forslaget stadig bedre. I Sola har vi *Ansvar for hverandre* og med verdiene våre; *mestring, mot og raushet*, har vi et godt fundament for å lykkes sammen og i tett samarbeid med innbyggere og folkevalgte.

Sola, 24. oktober 2024

Knut Underbakke

Kommunedirektør

Sabina Leto

økonomisjef

Innstilling til vedtak

Kommunedirektørens anbefalte innstilling og forslag til vedtak:

1. Kommunestyret godkjenner kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2025-2028 for Sola kommune. Budsjetttrammer for 2025 fastsettes i henhold til:

- Bevilgningsoversikt drift del 1 ([§5-4, 1- ledd "Lovdata"](#))
- Bevilgningsoversikt drift del 2 ([§ 5-4, 2. ledd "Lovdata"](#)), nettorammer
- Bevilgningsoversikt investeringer del 1 ([§5-5, 1. ledd, "Lovdata"](#)), bruttorammer
- Bevilgningsoversikt investeringer del 2([§5-5, 2. ledd, "Lovdata"](#)), brutto rammer

2. Skatt på inntekt og formue fastsettes i henhold til høyeste skattøre som Stortinget vedtar.

3. For 2025 tas det opp følgende lån:

4.1 Lån til finansiering av egne investeringer, inntil 411,3 millioner kroner

4.2 Startlån fra Husbanken til videre utlån, 100 millioner kroner

4. Det betales ordinære avdrag i 2025 i tråd med minimumsbestemmelsene i kommuneloven.

5. Kommunestyret godkjenner endringer i avgifter, gebyrer og egenbetalinger, slik det fremgår i eget kapittel i handlings- og økonomiplan 2025-2028.

6. Handlings- og økonomiplan 2025 - 2028 innrettes med sikte på reell styring etter følgende økonomiske måltall:

6.1 For å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi skal balansen mellom inntekter og utgifter i driftsbudsjettet over tid tilpasses et netto driftsresultat på minimum 3 prosent av kommunens brutto driftsinntekter.

6.2 For å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi skal framtidig låneopptak over tid tilpasses en gjeldsgrad (lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter) som på sikt ikke bør ligge over 70 prosent.

7. Kommunestyret vedtar økonomireglementet, slik det fremgår i eget kapittel.

Økonomi

Frie inntekter

Frie inntekter er avgjørende for økonomisk handlingsfrihet og utvikling av tjenestetilbudet i kommunen. De frie inntektene består av rammetilskudd og skatteinntekter og utgjør rundt 81 prosent av Sola kommunes samlede inntekter. Inntektene disponeres fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover. De frie inntektene fordeles gjennom inntektssystemet og inneholder en mekanisme for utjevning av skatteinntekter, noe som betyr at endringer i skatteinntekter, både lokalt og nasjonalt, vil påvirke rammetilskuddet. De forutsetninger som legges til grunn ved beregning av frie inntekter for 2025 og videre i planperioden er basert på forslag til statsbudsjett 2025 og forventninger om den videre økonomiske utviklingen i Sola kommune.

Nasjonale forutsetninger

Endringer i det økonomiske opplegget for 2024

Regjeringen har nedjustert anslaget for skatt på inntekt og formue med 2 milliarder kroner for alle landets kommuner, sammenlignet med RNB 2024. Dette er som følge av lavere skattevekst så langt i år, samt lavere forventede effekter på marginoppgjør og korrigerte fordelingstall. Denne nedjusteringen av skatteanslaget påvirker kommunenes inntektsnivå i 2024, men ikke i de kommende årene. Dette har sammenheng med at nivået på kommunenes skatteinntekter i 2025 fastsettes med utgangspunkt i skattenivået fra RNB.

Skatteanslaget for inneværende år i statsbudsjettet fastsettes relativt tidlig i budsjettprosessen (august), da tallstørrelsen inngår i ulike analyser som gjøres i tilknytning til budsjettarbeidet. KS har gjort sine analyser og basert på det antar KS at skatteinngangen inneværende år vil bli svakere enn det som er lagt til grunn i statsbudsjettet og i prognosemodellen er derfor skatteinntektene for 2024 nedjustert med ytterligere 3,5 milliarder kroner til 214,9 milliarder kroner. Den ekstra nedjusteringen påvirker ikke anslaget for neste års skatteinntekter.

Det økonomiske opplegget for 2025

Regjeringen legger i statsbudsjettet opp til en realvekst i kommunenes frie inntekter i 2025 på 5,15 milliarder kroner. Dette er 150 millioner kroner høyere enn varslet i kommuneproposisjonen.

Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2024 slik det har vært anslått etter stortingets behandling av RNB 2024. Lavere skatteinngang i 2024 vil derfor ikke påvirke nivået på frie inntekter 2025.

Det er lagt til grunn en pris- og lønnsvekst på 4,1 prosent fra 2024 til 2025.

Innenfor veksten til kommunene er om lag 1,7 milliarder kroner grunnlagt med omleggingen av inntektssystemet til kommunene, 250 millioner kroner er grunnlagt med bemanning i barnehager og 150 millioner kroner med opptrapping for psykisk helse.

Fra og med 2025 innføres endringer i inntektssystemet som vedtatt i Stortinget. Detaljer som beskriver endringer og konsekvenser for Sola kommune er omtalt i K-sak 40/24 *Sak om økonomisk handlingsrom HØP 25-28*, møte 20. juni 2024.

Anslaget for demografikostnader i 2025 som finansieres med frie inntekter er anslått med 3,7 milliarder kroner, hvor kommunenes andel er på 2,5 mrd kr. Anslag på pensjonskostnader er 0,7 milliarder kroner lavere enn signalisert i kommuneproposisjonen 2025. Det er viktig å presisere at anslaget inkluderer ikke effekten av ny offentlig AFP som er innført fra 1. januar 2025. Det har vist seg at pensjonskostnader vil være betydelige, derfor har departementet sendt ut rundskriv hvor det ble fastsatt at ny offentlig AFP inntil videre IKKE skal inkluderes i kommunesektorens pensjonskostnader for 2025. Regjeringen vil i revidert nasjonalbudsjett for 2025 komme tilbake med oppdatert anslag for merkostnader til pensjon inkludert effekten av ny offentlig AFP. Regjeringen vil i revidert nasjonalbudsjett ta utgangspunkt i oppdatert anslag for merkostnader til pensjon for å dekke disse, men vil også gjøre en samlet vurdering av kommunesektoren sin økonomi.

Ved fordeling av realveksten mellom skatt og rammetilskudd er det lagt til grunn at skattenes andel (inkludert eiendomsskatt) av samlede inntekter skal utgjøre 40 prosent.

Ved utarbeidelsen av skatteanslaget er det lagt til grunn en sysselsettingsvekst på 0,7 prosent og en lønnsvekst på 4,5 prosent.

Regjeringen legger, i tråd med forslaget i kommuneproposisjonen, opp til at den kommunale skatteøren på formue skal halveres over en toårsperiode (2025 og 2026). Samtidig endres skattegrunnlaget for kommunesektoren slik at netto eierinntekter fra og med 2025 ikke lenger vil inngå i dette. Inntektsbortfallet som følge av disse to endringene, samtidig som skatteandel på 40 prosent videreføres, innebærer at den kommunale skatteøren for alminnelig inntekt må økes. For 2025 foreslås skatteøren på alminnelig inntekt satt til 12,75 prosent, hvilket er en økning med 1,8 prosentpoeng fra 2024.

I tillegg til realveksten i frie inntekter er rammetilskuddet økt netto med 3,3 milliearder kroner for å finansiere oppgavene og korreksjoner i 2025, herunder helårseffekt av redusert makspris i barnehager, helårseffekt av gratis 12 timer SFO på 3. trinn, samt vaksinasjonskostnader som følger at det skal etableres vaksinasjonsprogram for voksne og risikogrupper. Videre er det forslag om å gi fosterforeldre kompensasjon for manglende opptjening av tjenestepensjon. Rammetilskuddet ble styrket tilsvarende disse endringene og kommunedirektøren har forsøkt å innarbeide dette på utgiftssiden i budsjettforslaget.

Lokale forutsetninger

Skatteinntekter

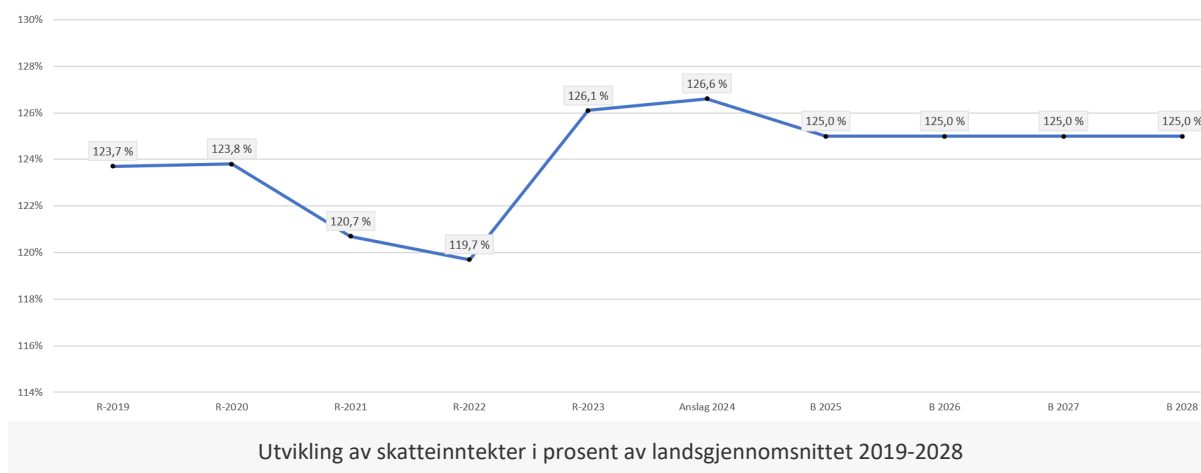
Det er budsjettert med en skatteinngang fra formues- og inntektsskatt til Sola i 2025 på 1,523 milliarder kroner. I dette anslaget er det tatt utgangspunkt i at skatteveksten i 2024 blir på 2,7 prosent og at skatteinngangen i 2024 blir om lag som budsjettert. I statsbudsjettet for 2025 har regjeringen nedjustert skatteanslaget for 2024 med 2,5 milliarder kroner på landsbasis. I tillegg har KS i prognosemodellen justert anslaget ned med ytterligere 3,5 milliarder kroner. Kommunedirektøren har valgt å forholde seg til KS sitt anslag da det er basert på tall fra september 2024, mens anslagene fra regjeringen ble utarbeidet på et tidligere tidspunkt. Etter denne nedjustering og på bakgrunn av at kommunens skatteinngang blir om lag som budsjettert, forventer kommunedirektøren at skatteinngangen i Sola i 2024 vil være på ca. 126,6 prosent av landsgjennomsnittet. Kommunedirektøren legger til grunn et forventet nivå på 125 prosent i 2025 og videre i planperioden. Kommunedirektøren legger til grunn at nivået i 2025 blir litt lavere enn i 2024 som følge av omleggingen av skattegrunnlaget og dens konsekvens for Sola kommune.

Som følge av dette anslår kommunedirektøren en skattevekst i 2025 på 8,3 prosent i forhold til anslått skatteinngang 2024. På landbasis er det budsjettert med en vekst på 9,3 prosent. Skatteøren er økt fra

10,95 til 12,75 prosent for 2025. Dette som følge av at skatt på alminnelig inntekt kompenseres som følge av at skattøren for formueskatt halveres og utbytteskatt (skatt på egeninntekt) flyttes fra kommunene til staten.

Arbeidsledighet over helt ledige fra NAV per september 2024 viser at både Rogaland og landet har en ledighet på henholdsvis 1,8 prosent og 2 prosent. Sola har en ledighet på 1,6 prosent, mens ledigheten i Stavanger og Sandnes er på henholdsvis 2 prosent og 2,2 prosent.

Kommunedirektøren vil likevel presisere at det er flere faktorer som er med og påvirker skatteinntektene gjennom året, hvor mange av disse faktorene kan gi store utslag i skatteinntekten, og det knyttes derfor alltid usikkerhet til anslaget. Usikkerheten er enda større nå som følge av omleggingen i inntektssystemet og endringer i skattegrunnlaget (reduksjon i kommunal andel av formueskatt og bortfall av utbytteskatt som flyttes til staten).

Rammetilskudd

Ved beregning av rammetilskuddet har kommunedirektøren benyttet KS sin beregningsmodell, hvor endringene i inntektssystemet og statsbudsjettet er innarbeidet. Det ordinære rammetilskuddet tar utgangspunkt i et innbyggertilskudd som fordeles med et likt beløp per innbygger. Innbyggertilskuddet korrigeres videre for utgiftsutjevning, beregnet etter objektive kriterier som kalles kostnadsnøkkel.

Innbyggertilskuddet for Sola kommune utgjør 908,1 millioner kroner i 2025. Det er et likt beløp per innbygger som fordeles mellom alle landets kommuner. Rammetilskuddet korrigeres for flere endringer som følge av nye satsinger eller at nye oppgaver overføres til kommunen.

Sola betraktes som en lettdreven kommune og har en beregnet kostnadsindeks på 0,97350 i 2025. Dette innebærer en utgiftsutjevning i 2025 på 55 millioner kroner, noe som betyr reduksjon i innbyggertilskuddet med tilsvarende beløp.

Inntektsgarantitilskudd (INGAR) er en ordning som skal skjerme kommuner mot plutselig svikt i rammetilskuddet fra et år til det neste. Ordningen er utformet slik at ingen kommuner skal ha en vekst i beregnet rammetilskudd fra et år til det neste som er lavere enn 400 kroner under beregnet vekst på landbasis, i kroner per innbygger. Kompensasjonen finansieres ved et trekk i kroner per innbygger for alle kommuner som utgjør kr 121 per innbygger i 2025, hvor Sola kommune bidrar med 3,5 millioner kroner.

Saker med særskilt fordeling utgjør 20 millioner kroner og de gjelder videreføringer av tilskudd per grunnskole, helsestasjon og skolehelsetjenester, samt tapskompensasjon for endringer i inntektssystemet.

Sola kommune får en kompensasjon i veksttilskuddet på kr 463.000 i 2025. For å kunne få tilskuddet må kommunen ha en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst over vekstgrensen (1,4 prosent) de tre siste årene (01.01.21 - 01.01.24). I tillegg må kommunen ha skatteinntekter under 140 prosent av landsgjennomsnittet de tre siste årene.

Sola kommune får 0,8 millioner kroner i skjønnstilskudd i 2025 som er knyttet til kompensasjon for språkdeling på skolene.

Videre korrigeres rammetilskuddet for inntektsutjevningen som har direkte sammenheng med prognoser om skatteanslaget både nasjonalt og lokalt, samt prognoser om befolkningsvekst. Forventet inntektsutjevning for Sola blir i 2025 rundt 200,8 millioner kroner. Det presiseres at inntektutjevningen har økt fra 60 prosent til 62 prosent og vil øke ytterligere til 64 prosent i 2026, dette som følge av omleggingen i inntektssystemet.

Tabellen under viser en oversikt over prognosen for samlede frie inntekter i 2025 og videre i planperioden. Det budsjetteres med en vekst i frie inntekter på 7,3 prosent i 2025 i forhold til revidert anslag fra 2024.

Skatt og rammetilskudd (beløp i 1000)	Oppr. vedtatt 2024	Revidert anslag 2024	Anslag 2025	Anslag 2026	Anslag 2027	Anslag 2028
Formue- og inntektskatt	1 406 200	1 406 200	1 523 000	1 548 300	1 565 800	1 582 500
Innbyggertilskudd	850 000	850 000	908 100	920 100	933 000	945 300
Utgiftsutjevning	-41 000	-41 000	-55 100	-57 200	-54 800	-50 700
INGAR	-1 200	-1 200	-3 500	-2 000	-1 500	-1 200
Saker med særskilt fordeling	16 900	16 900	20 100	20 100	20 000	20 000
Stortingets saldering bud 2024		5 230				
RNB 2024		-960				
Veksttilskudd	126	126	463	2 441		
Koronapandemien*		0				
Ordinær skjønn	1 100	1 100	800			
Inntektsutjevning	-177 400	-191 900	-200 800	-207 100	-209 500	-211 700
Sum frie inntekter	2 054 700	2 044 500	2 193 000	2 224 600	2 253 000	2 284 200
Vekst i frie inntekter i prosent			7,3 %	1,4 %	1,3 %	1,4 %

Andre inntekter

Overføring fra Lyse

Inntektene fra Lyse består av renter og avdrag på det ansvarlige lånet på 3 milliarder kroner, hvor avdragstiden er 30 år fra 2009. Sola kommunes eierandel er 8,741 prosent. I henhold til avtale om ansvarlige lån mellom Lyse og aksjonærene skal renten fastsettes hvert kvartal, med basis i 3 måneders NIBOR-rente + 2 prosent. I 2023 er det etablert et nytt ansvarlig lån i Lyse på 400 millioner kroner, hvor Sola sin andel er på 8,741 prosent, tilsvarende 34,964 millioner kroner som avdras over 10 år med første avdrag i 2024, jf. K-sak 46/23 møte 15.juni 2023. Lånet forrentes med 3 måneders NIBOR pluss 2,16 prosent.

Kommunedirektøren legger til grunn at 3 måneders NIBOR-rente vil være på ca. 4,28 prosent i 2025, 3,49 prosent i 2026, 3,07 prosent i 2027 og 3,07 prosent i 2028. Se avsnitt om renteforutsetninger for flere detaljer.

På bakgrunn av ovennevnte forutsetninger er det lagt til grunn en rente på 6,28 prosent, inkludert marginpåslag på det gamle ansvarlige lånet, samt 6,44 prosent inkludert marginpåslag på det nye lånet. Videre opptrapping i planperioden er i henhold til prognose om renteutvikling.

I samråd med de andre eierkommunene budsjetteres det med et samlet utbytte fra Lyse som vist i tabellen under.

Prognose - overføringer fra Lyse (beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028
Totalt utbytte fra Lyse til eierkommunene	780 000	815 000	855 000	895 000
Sola sin utbytteandel på 8,741 %	68 200	71 200	74 700	78 200
Rente til føring i drift	9 700	7 800	6 600	6 600
Avdrag til føring i investering	12 237	12 237	12 237	12 237

Avgifter, gebyrer og egenbetalinger

Kommunedirektøren anbefaler å endre de statlig regulerte egenbetalingene i tråd med forslag til statsbudsjett 2025, samt gjeldende regler og forskrifter. Det er i hovedsak egenbetalinger innen pleie og omsorg som er forskriftsregulert. Avgifter, gebyrer og egenbetalinger som ikke er regulert i statsbudsjettet eller i andre regler og forskrifter, er i hovedsak økt med 4,1 prosent, som tilsvarer den samlede kommunale pris- og kostnadsveksten (kommunal deflator) for 2025.

Makspris for foreldrebetaling i barnehage fastsettes i Stortingets årlige budsjettvedtak og kommunedirektøren foreslår å videreføre maksprisen på kr 2000 også i 2025, i tråd med forslag til statsbudsjett 2025. I tillegg faktureres kostpenger knyttet til matsservering som forslås økt til kr 400.

Moderasjonsordningene knyttet til redusert maksimalpris og gratis kjernetid videreføres og oppdateres i henhold til forslag i statsbudsjettet 2025.

Kommunedirektøren foreslår å øke prisen til kr 3.120 per måned for en fullt betalt heltidsplass i kommunal SFO, i henhold til kommunal deflator på 4,1 prosent. Kommunedirektøren foreslår videre å øke matsatsene med 16 prosent, avundet til nærmeste hele beløp. Egenbetaling ved kulturskolen foreslås også økt i tråd med kommunal deflator for 2025.

Alle elever som går på 1-3. trinn får 12 timer gratis SFO i uken og kommunedirektøren foreslår å endre prisene for 1. til 3. trinn: Prisen for en full plass inkludert 12 timer gratis foreslås å koste kr 1.560. Dette tilsvarer halvparten av prisen for en heltidsplass uten gratis timer.

Egenbetaling innen levekårsområdet er i stor grad forskriftsregulert og de øvrige satsene forslås økt med 4,1 prosent.

Gebyrene til idrettshaller og gymsaler foreslås økt med 4,1 prosent fra 2024 til 2025, avrundet til nærmeste kr 5, som tar høyde for den samlede pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren.

Gebyrene på vann økes med 11,5 prosent, avløp med 11,5 prosent og renovasjon med 4,1 prosent, mens slam økes med 4,1 prosent. Gebyrene på oppmåling økes med 4,1 prosent, noe gebyrene på byggesak også økes med. Gebyrene på reguleringsplaner økes med 8 prosent.

For ytterligere informasjon, se kapittel om avgifter, gebyrer og egenbetalinger.

Utgiftsforutsetninger

Lønns- og pensjonsreserve

Kommunedirektøren har i sitt budsjettforslag innarbeidet full kompensasjon for helårseffekt av lønnsoppgjør 2024 inn i 2025, samt effekt av lønnsoppgjør 2025. Ved beregning av forventet kostnad på lønnsoppgjør 2025 er det lagt til grunn en lønnsvekst på 4,5 prosent, som er i samsvar med forventet lønnsvekst i forslag til statsbudsjettet 2025. Netto lønns- og pensjonsreserve utgjør 89 millioner kroner i 2025, hvor av 109 millioner er anslått lønnsvekst og 20 millioner kroner er anslått redusert pensjonskostnad.

Sola kommune har Kommunal Landspensjonskasse (KLP) som pensjonsleverandør for fellesordningen, inkludert folkevalgte. Kommunen er i tillegg, i henhold til tariffavtalen, pliktig til å ha tjenstepensjonsordning til pedagogisk personell i grunnskole og sykepleiere hos henholdsvis Statens pensjonskasse (SPK) og KLP.

Ved utarbeidelse av anslag på pensjonskostnader i 2025 har kommunedirektøren brukt prognoser fra KLP og SPK. Dette er beste estimat på det nåværende tidspunktet og kommunedirektøren vil presisere at det alltid er usikkerhet knyttet til anslagene på pensjonskostnader, da disse kostnadene er avhengig av mange faktorer, som lønnsvekst, utvikling i Folketrygdens grunnbeløp og estimert pensjonsgrunnlag per 31. desember 2024. Som skrevet under avsnittet om frie inntekter har departementet besluttet at pensjonskostnader som følge av ny offentlig AFP ikke bokføres i kommunene i 2025. Regjeringen vil komme tilbake til det i RNB 2025.

Kommunedirektøren foreslår at lønns- og pensjonsreserve settes til 89 millioner kroner i 2025.

Prisvekst

Norge og resten av Europa har opplevd betydelig inflasjon de siste årene. Den høye prisveksten har i 2023 og 2024 redusert virksomhetenes handlingsrom. Kommunedirektøren foreslår i denne HØP å gi kompensasjon til de alle virksomheter i tråd med anslått prisvekst i statbudsjettet på 3,5 prosent i 2025. Den totale effekten utgjør 4,9 millioner kroner for Sola kommune og er delt ut i tjenesteområdenes rammer. I tillegg foreslår kommunedirektøren særskilt kompensasjon for prisvekst der veksten anslås å være høyere enn antatt prisvekst. Det gjelder blant annet prisvekst i diverse lisenskostnader for programvarer, hvor kommunedirektøren foreslår å bevilge 2 millioner kroner til formålet.

Renteforutsetninger

I skrivende stund ligger styringsrenten i Norges bank på 4,5 prosent, mens pengemarkedsrenten har vært på ca 4,7 prosent siden slutten av 2023.

Styringsrenten har hatt en kraftig økning siden 3.kvartal 2021 og har ligget på 4,5 prosent siden desember 2023. Det forventes nå at rentetoppen er nådd og Norges bank legger til grunn at den første nedsettelsen vil komme fra første kvartal 2025. Målet til Norges bank er en prisvekst som over tid er nær 2 prosent. Renten har bidratt til å kjøle ned økonomien og dempe prisveksten, men den er ikke tilbake på målet. I tillegg er det høy lønnsvekst og svak kronekurs. Planen til Norges Bank er å sette rentene gradvis ned neste år.

Per september 2024 er gjennomsnittsrenten for samlet portefølje (inkl. startlån) på 3,78 prosent. Samlet rentebindingstid for kommunens innlån er på 1,55 år hvor kommunens egne investeringer er på 2,34 år og startlån på 0,04 år. Omtrent 41 prosent av den totale låneporteføljen er på fastrente.

På bakgrunn av signaler fra Norges bank samt sammensetning av vår låneportefølje legger kommunedirektøren til grunn at gjennomsnittsrenten på kommunens innlån vil være på 3,6 prosent i 2025 og videre i planperioden.

Renteinntekter for ansvarlig lån i Lyse, samt rente på bankinnskudd, beregnes i henhold til 3 måneders pengemarkedsrente, såkalt NIBOR-rente pluss marginpåslag. Kommunedirektøren har lagt til grunn et gjennomsnitt av pengemarkedsrenten på 4,28 prosent i 2025, 3,49 prosent i 2026, 3,07 prosent i 2027 og 3,07 prosent i 2028.

Avdragstiden på alle lån beregnes i tråd med minimumsbestemmelsene i kommuneloven. Bokførte avskrivninger, såkalt kapitalslit, fastsettes med utgangspunkt i veid restlevetid på kommunens anleggsmidler etter gjeldende forskrifter. I det finansielt orienterte kommuneregnskapet er det avdragene som dekkes inn, ikke avskrivningene.

Staten gir tilskudd til å dekke renter og avdrag i forbindelse med eldreomsorg, opptrappingsplan for psykisk helse, samt videre tilskudd til å dekke renter i forbindelse med rehabilitering av skole- og kirkebygg. Disse kompensasjonsordningene forvaltes av Husbanken. Utgangspunktet for beregning av renten for rentekompensasjonsordningene er rentetabell fra Husbanken sin hjemmeside.

I henhold til nye retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester benytter VAR-sektoren femårig swaprente tillagt 0,5 prosentpoeng.

Kommunedirektøren vil presisere at det alltid er knyttet usikkerhet til renteutviklingen.

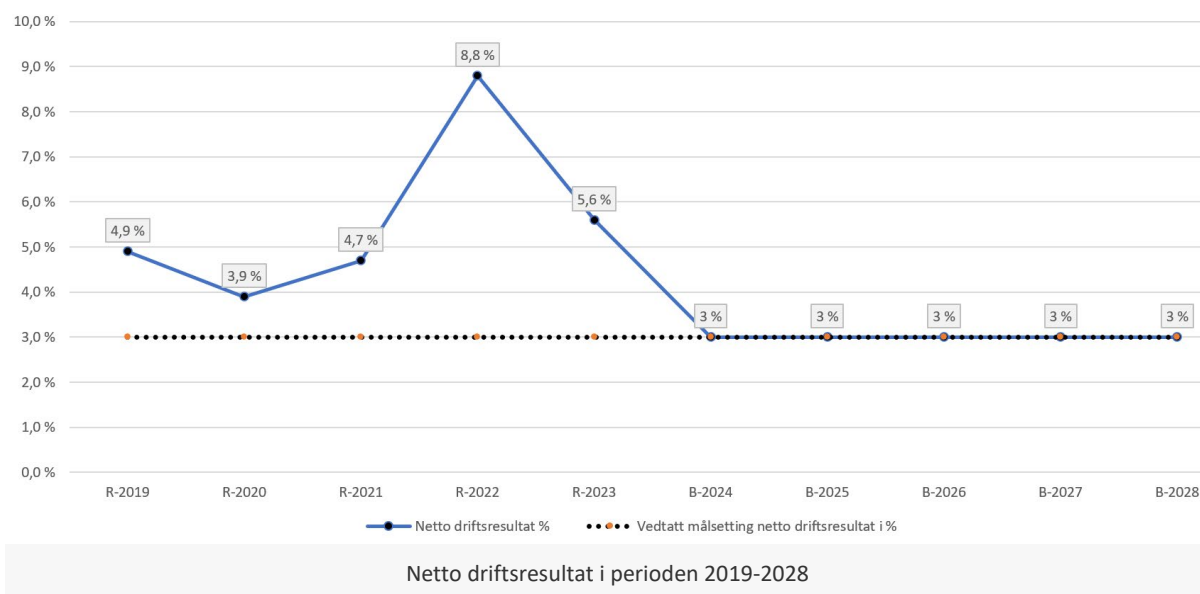
Økonomiske måltall

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, renter og avdrag og er et uttrykk for hva kommunen sitter igjen med til avsetninger og egenfinansiering av investeringer. Netto driftsresultat er den primære indikatoren på økonomisk handlingsfrihet og bør, i henhold til tidligere anbefalinger fra Teknisk beregningsutvalg (TBU), ligge over 3 prosent av kommunens brutto driftsinntekter. I november 2014 kom TBU med en ny anbefaling som følge av at momskompensasjoner på investeringer ble ført direkte i investeringregnskapet fra 2014. Det nye anbefalte nivået for kommunene er på 1,75 prosent.

Økonomisk måltall på netto driftsresultat i Sola kommune er på 3 prosent. Med dette vil kommunen kunne opprettholde en bærekraftig økonomi på lang sikt, ivareta handlingsfrihet, samt unngå at man over tid avsetter et for lavt beløp til bevaring av formue.

I 2023 ble netto driftsresultat 5,6 prosent av brutto driftsinntekter, noe som er høyere enn måltallet på 3 prosent. Kommunedirektøren anbefaler at det budsjetteres med et netto driftsresultat på 3 prosent i 2025, og videre i planperioden. Dette er i tråd med økonomiske måltall og kommunens overordnede strategiske mål nummer tre i kommuneplanen: *I Sola skal en solid økonomi gi oss handlekraft.*

Gjeldsgrad

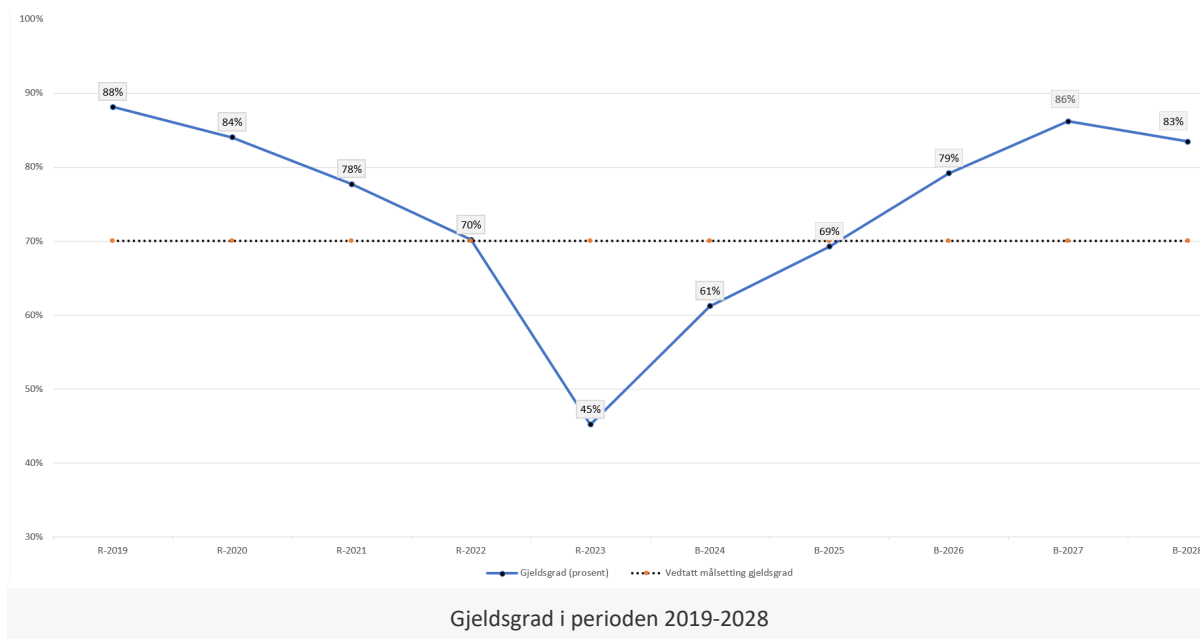
Gjeldsgrad er en viktig indikator som viser forholdet mellom brutto lånegjeld og brutto driftsinntekter eksklusive finansinntekter og er et nøkkeltall som uttrykker kommunens økonomiske handlefrihet.

I forbindelse med behandling av K-sak 58/24, *Økonomiske måltall*, møte 03.10.2024, vedtok kommunestyret at all brutto lånegjeld eksklusive startlån tas inn ved beregning av gjeldsgrad. I tillegg vedtok kommunestyret å oppjustere måltallet til 70 prosent.

Sola kommune har de siste årene hatt høy investeringsaktivitet som følge av høy befolkningsvekst over tid og store investeringsprosjekter.

Samlet investeringsnivå i kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2025-2028 er på 2.494,9 millioner kroner.

I forslaget legger kommunedirektøren til grunn at gjeldsgrad eksklusive startlån vil være på 69 prosent i 2025, 79 prosent i 2026, 86 prosent i 2027 og 83 prosent i 2028.

Driftsbudsjett

Hovedprioriteringer drift

Kommunedirektøren har gjennom arbeidet med HØP 25-28 foretatt en streng prioritering av nye tiltak i drift, hvor utgangspunktet er vedtatt HØP 24-27, nyere politiske vedtak, kartlagte behov, samt statlige styringssignaler i statsbudsjettet. De foreslåtte tiltakene er tiltak som kommunedirektøren har prioritert gjennom budsjettprosessen og i samarbeid med virksomheter og tillitsvalgte.

I kommunedirektørens forslag til HØP 25-28 legges det fram både videreføringer av tiltak fra HØP 24-27 og nye behov som er kartlagt gjennom HØP-prosessen. Kommunedirektøren legger merke til en stor økning i aktiviteten på levekårsområdet, som er grunnet i den varslede demografiske endringen. I årene som kommer vil aktiviteten vokse mest innenfor dette området. Kommunedirektøren mener det er helt nødvendig med strukturelle grep i skole og barnehagestruktur for å kunne vri ressurs fra oppvekst og kultur til levekår, i tråd med de demografiske endringer vi opplever. Samtidig må vi ha stort fokus på omstilling og optimal drift i samtlige tjenesteområder.

Kommunedirektøren foreslår en netto budsjettøkning på totalt 77,6 millioner kroner i tjenesteområdene, sammenlignet med vedtatt budsjett 2024 (lønnsvekst kommer i tillegg og utgjør netto 89 millioner kroner i 2025).

En del av de foreslåtte bevilgningene er knyttet til vekst i antall innbyggere som mottar hjelp fra kommunen. Samtidig er en stor del av utgiftene av en karakter som vi ikke direkte kan styre. Det påløper utgifter i alle tjenesteområdene knyttet til Ukraina-situasjonen, både på skole, barnehage, hjemmetjeneste, institusjon og tiltak i enhet for mestring. I tillegg er en stor del av bevilgningene knyttet til økte priser på varer og tjenester, for eksempel økte priser på lisenser og programvarer og tilskudd til private barnehager (22,3 millioner kroner). Videre er en god del av økningene statlige bestemmelser i statsbudsjettet for 2025. Disse får vi kompensasjon for i rammetilskuddet, for eksempel reduksjon i foreldrebetaling for barnehage og gratis kjernetid i SFO (10,4 millioner kroner).

Høy prisvekst i Norge har ført til høy lønnsvekst i de siste årene. Lønnsveksten i 2025 er estimert til 4,5 prosent i statsbudsjettet for 2025. Kommunedirektøren tar sikte på å kompensere virksomhetene for den fulle effekten av dette, noe som utgjør 89 millioner kroner i 2025. Samtidig foreslår kommunedirektøren at virksomheten kompenseres for prisvekst i 2025.

Tabellen under viser endring i tjenesteområdenes netto driftsbudsjett sammenlignet med vedtatt budsjett 2024.

Tjenesteområde (beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028
Kommunedirektør med sentrale staber	9 381	11 888	20 698	14 526
Oppvekst og kultur	21 229	6 579	479	4 479
Levekår	58 520	49 720	50 270	71 670
Samfunnsutvikling	-11 547	304	10 171	22 302
Totalsum	77 583	68 491	81 618	112 977
Endring i prosent- alle områder	3,8 %	3,4 %	4,0 %	5,4 %

En vesentlig andel av bevilgningene over er knyttet til prisvekst, statlig bestemmelser og andre politiske vedtak. Videre er en del av de foreslåtte tiltakene knyttet til saker som kommunedirektøren har lagt frem til formannskap og kommunestyre tidligere.

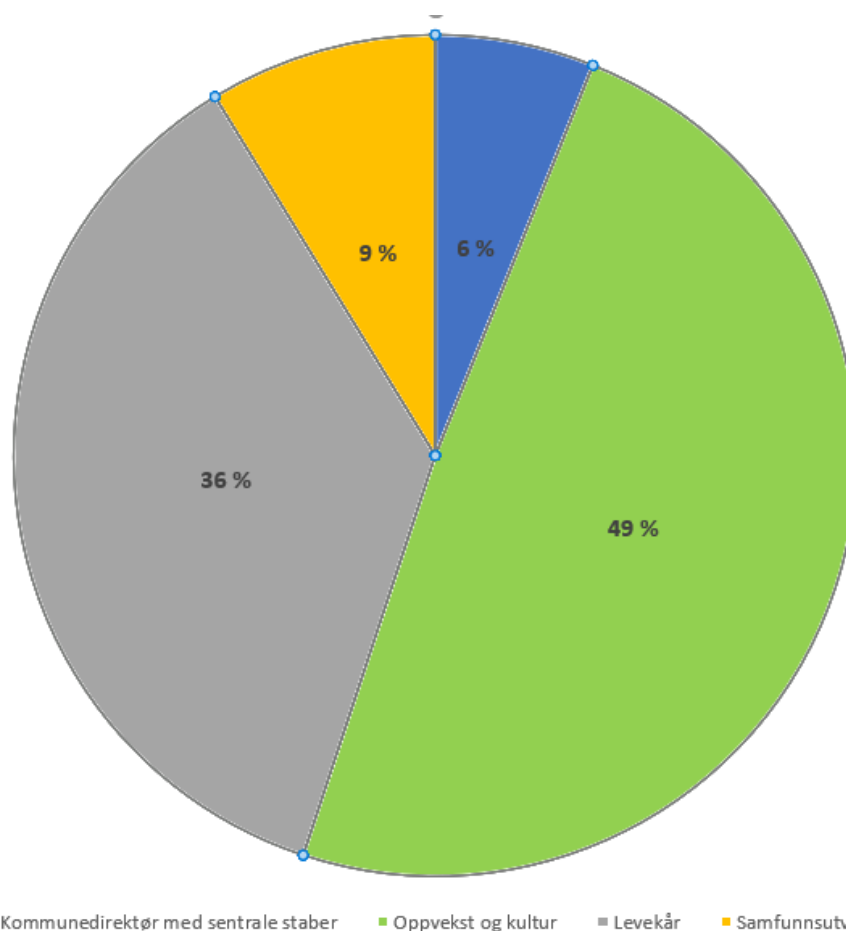
Tabellen under viser de utgiftskategoriene som vi ikke direkte kan styre og som i mer eller mindre grad er lik for alle kommunene i Norge.

Beløp i 1000 kr

Utgiftstype	2025	2026	2027	2028
➤ Andre prioriteringer	48 137	68 501	94 226	120 104
➤ FDV - ny investering	0	5 034	12 256	24 387
➤ Omstilling 2025	-17 480	-37 170	-49 340	-50 040
➤ Prisjustering private barnehager	22 300	22 300	22 300	22 300
➤ Prisvekst 2025	7 966	8 566	8 666	8 716
➤ Reduksjon i strømpris	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
➤ Statlig bestemmelse	19 110	20 560	20 560	20 560
➤ Ukraina-krisen	12 550	-4 300	-12 050	-18 050
Sum	77 583	68 491	81 618	112 977

[Mer informasjon og detaljer om de ulike utgiftskategoriene finner du her.](#)

Tjenesteområdenes totale netto ramme eksklusive sentrale utgifter i henhold til kommunedirektørens forslag er 2 040 millioner kroner i 2025. Grafen under viser fordelingen av netto budsjett mellom tjenesteområdene.

Fordeling av foreslått netto budsjett 2025 mellom tjenesteområdene

Driftsrammetabell 2025-2028

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til endringer i driftsbudsjett 2025-2028:

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	2025	2026	2027	2028
➤ Felles utgifter og inntekter	-2 040 249	-2 031 157	-2 044 284	-2 075 643
➤ Kommunedirektør med sentrale staber	126 717	129 224	138 034	131 862
➤ Levekår	738 157	729 357	729 907	751 307
➤ Oppvekst og kultur	999 173	984 523	978 423	982 423
➤ Samfunnsutvikling	176 202	188 053	197 920	210 051
Sum	0	0	0	0

[Mer informasjon og detaljer om kommunedirektørens forslag til endringer i de enkelte tjenesteområdene finner du her.](#)

Investeringsbudsjett

Hovedprioriteringer investering

Kommunedirektøren har i utarbeidelsen av investeringsbudsjettet tatt utgangspunkt i vedtatte investeringsprosjekter i handlings- og økonomiplan 2024-2027 og vurdert disse opp mot endrede behov og nye forslag til investeringstiltak. Investeringsnivået i kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2025-2028 er høyere enn vedtatt i handlings- og økonomiplan 2024-2027. Samlet investeringsbudsjett i planperioden er på 2 494,9 millioner kroner. Hovedgrunnen til denne økningen er det nye helsekvartalet, samt Jåsund skole. Dette er store prosjekter med høy total kostnad som faller hovedsakelig innenfor de neste fire årene. Det er også noe flytting av kostnader fra 2024 til 2025 og utover, dette grunnet forsinkelser i prosjektene.

I investeringsbudsjettet 2025-2028 er det prioritert investeringer i økt kapasitet på barnehager, omsorgsboliger, gjennomgangsboliger til utleie og energieffektiviseringstiltak. Videre er det lagt til grunn en god del investeringer innen vann, avløp og renovasjon. Kommunedirektøren har brukt sist oppdaterte befolkningsprognose som grunnlag for prioriteringer knyttet til både utbygging av skolekapasitet, samt behov for nye barnehager og boliger.

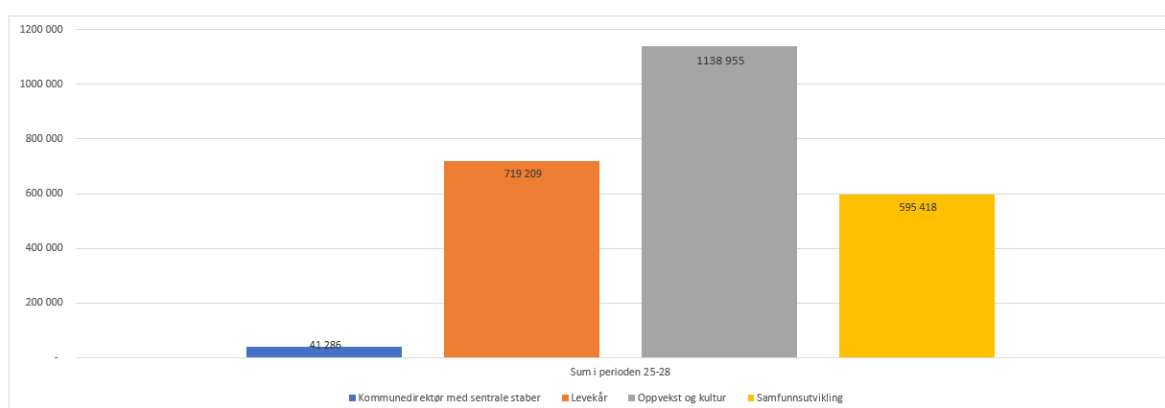
Vesentlige kostnadsendringer i vedtatte prosjekter

Kommunedirektøren foreslår å øke rammen for Sola arena infrastruktur med 40 millioner kroner, Kleppvegen omsorgsboliger med 18 millioner kroner og Ny kommunal barnehage Myklebust med 32 millioner kroner.

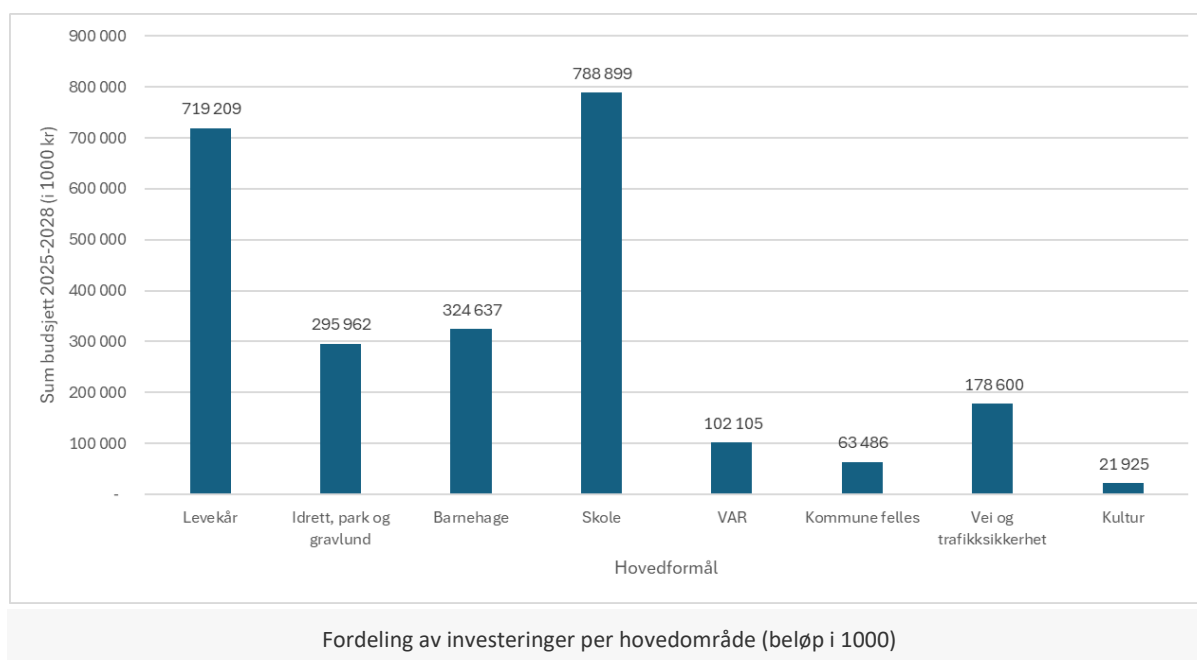
Nye prosjekter

Kommunedirektøren har gjort nøye vurderinger av nye innmeldte investeringstiltak og det er i kommunedirektørens forslag funnet rom til flere nye foreslåtte tiltak, for totalt 615 millioner kroner i planperioden. Av nye investeringstiltak kan blant annet Helsekvartalet, oppgradering Dysjaland og Haga skole, samt en rekke prosjekter innenfor vann og avløp nevnes.

Figuren under viser andel av de totale investeringene på 2 494,9 millioner kroner i planperioden, fordelt per virksomhetsområde.

Fordeling av investeringer i tjenesteområder (beløp i 1000)

Kommunedirektøren vil under beskrive hver enkelt prosjekt i investeringstabellen. På de største prosjektene er det oppgitt hvilken fase prosjektet er i, i henhold til rutiner for kommunale byggeprosjekter 2016, vedtatt i kommunestyresak 6/17 *Revidering av rutiner for kommunale byggeprosjekter*.

Fase 1- Skisseprosjekt:

Prosjektgruppen utarbeider, i nært samarbeid med aktuelle brukere, et skisseprogram i samsvar med program/romprogram og generelle kvalitetskrav (type rom, antall, størrelse, kvaliteter mv.). Første økonomiske kalkyle utarbeides.

Fase 2 - Forprosjekt:

Teknisk- og byggefagrådgivere knyttes til prosjektet. Kostnadene spesifiseres for hvert fag etter norsk standard. Tegninger utarbeides. Entrepriseform bestemmes. Ved samspill som entrepriseform må dette gjøres før fase 1: Skisseprosjekt.

Fase 3 - Detaljprosjekt:

Bygget tegnes, beskrives og beregnes detaljert. Byggeprosjektet skal ikke tilføres nye eller endrede krav til funksjon, kvalitet eller kvantitet som krever løsninger utover de rammer som er gitt i godkjent forprosjekt. Beskrivelser og tegningsmaterieill utarbeides i nødvendig detaljeringsgrad for innhenting av anbud.

Fase 4 - Tilbud, kontrahering og utførelse:

Klargjøring av anbudskonkurranser og registrering av innkomne anbud. Kostnadsoppstilling etter tilbud utarbeides. Byggeperiode.

Fase 5 - Bygg tatt i bruk/reklamasjons- og garantifase:

Det skal foretas ferdigbefaring, ettårs- og treårsbefaring.

Noen prosjekter er ikke definert enda og vil da være i fase 0 som ikke er en del av byggeinstruksen. Dette er en initieringsfase og for disse prosjektene er det stor usikkerhet rundt kostnadsestimatet.

Investeringstabell

Tabellen under viser kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter i 2025-2028:

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Ramme	2025	2026	2027	2028	Sum i 25-28
➤ Kommunedirektør med sentrale staber	1 470	12 233	10 351	10 351	8 351	41 286
➤ Levekår	1 269 800	91 209	151 000	295 000	182 000	719 209
➤ Oppvekst og kultur	1 506 700	296 855	474 900	356 100	11 100	1 138 955
➤ Samfunnsutvikling	843 855	368 068	162 800	37 700	26 850	595 418
Sum	3 621 825	768 365	799 051	699 151	228 301	2 494 868

[Mer informasjon og detaljer om kommunedirektørens forslag til investeringsprosjekter på de ulike tjenesteområdene finner du her.](#)

Finansieringstabell

Tabellen under viser finansiering av investeringsprosjekter i 2025-2028:

Beløp i 1000 kr

Finansieringskilde	2025	2026	2027	2028
➤ Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
➤ Sum investeringsinntekter	-686 979	-717 085	-616 543	-144 946
➤ Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-81 386	-81 966	-82 608	-83 355
Sum	-768 365	-799 051	-699 151	-228 301

[Mer informasjon og detaljer om hvordan investeringene skal finansieres finner du her.](#)

Utvikling i lånegjeld

Per 31. desember 2023 var langsiktig lånegjeld eksklusiv pensjonsforpliktelse i Sola kommune på 1,75 milliarder kroner. Av dette utgjorde lån til kommunens egne investeringer 1 200,7 millioner kroner og startlån 545,9 millioner kroner.

I forbindelse med behandlingen av handlings- og økonomiplan 2024-2027 vedtok kommunestyret låneopptak for egne investeringer på 459,2 millioner kroner. Ved behandling av første og andre tertial 2024 ble vedtatt låneopptak endret som følge av endringer i planlagt framdrift av investeringsprosjekter. Dette resulterte i at låneopptak for 2024 ble på 362 millioner kroner. Som følge av dette er beregnet lånegjeld (eksklusiv startlån) per 31. desember 2024 på 1 516,4 millioner kroner.

I 2025 budsjetteres det med et låneopptak på 411,3 millioner kroner. Videre i planperioden tas det opp lån på 340 millioner kroner i 2026, og kr 271,6 millioner kroner i 2027, samt 8,4 millioner kr i 2028.

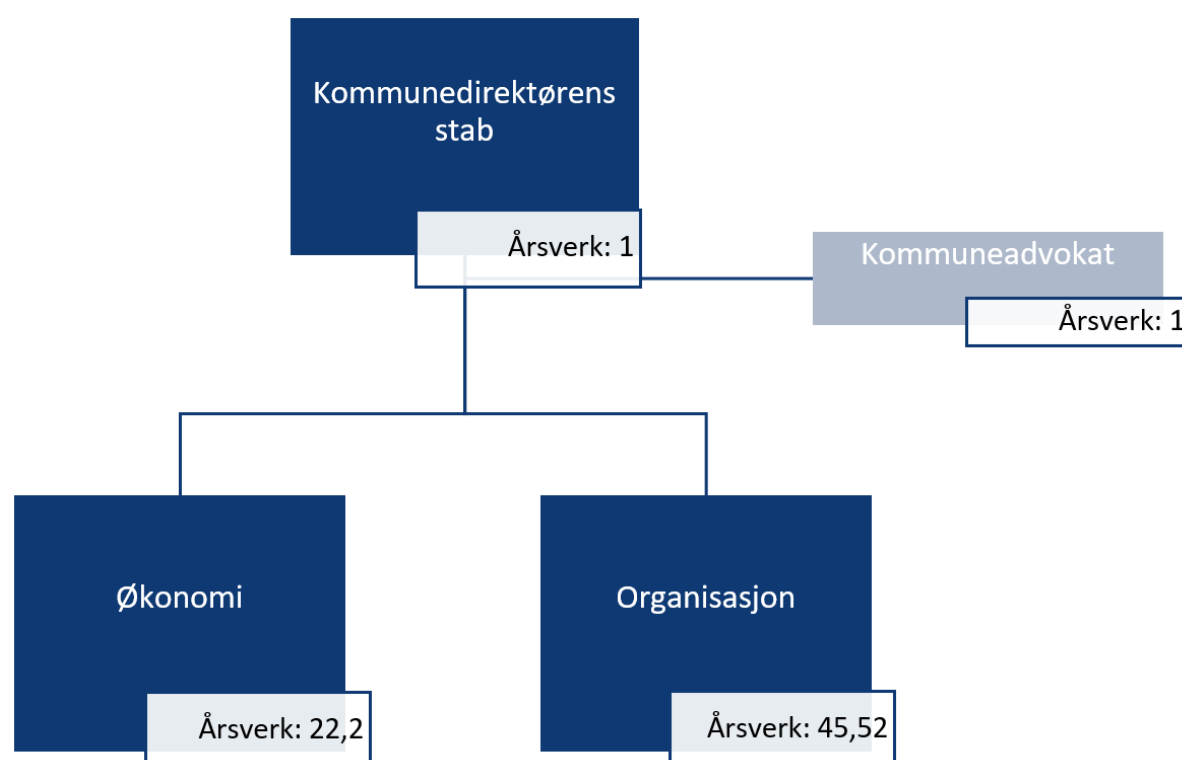
Startlån kommer i tillegg og kommunedirektøren foreslår en låneramme på 100 millioner kroner per år i perioden 2025 til 2028.

Kommunedirektør med sentrale staber

Beskrivelse av tjenesteområdet

Samarbeid internt, mellom kommunen og innbyggerne og innbyggerne imellom, er sentralt for å skape et godt lokalsamfunn for alle. Stabene har en viktig rolle i å støtte virksomhetene i dette arbeidet og samtidig finne nye måter å utvikle faglig, økonomisk og sosialt bærekraftige løsninger i fellesskap.

Kommunedirektørens stab består av kommuneadvokat, organisasjonsavdeling og økonomiavdeling. Organisasjonsavdelingen er satt sammen av innbygger- og politikerkontakt, digitalisering og IKT, HR, GDPR og personvern, samfunnssikkerhet og beredskap og dokumentsenter. Økonomiavdelingen består av budsjett- og økonomistyring, regnskap, lønn, samt anskaffelse og kontrakt.

Organisatorisk oversikt kommunedirektør med sentrale staber, per oktober 2024

Dette jobber vi med

Kommunedirektøren med staber har en viktig rolle i å bistå de ulike tjenesteområdene i kommunen og jobber blant annet med å

- legge til rette for god økonomistyring og en godt forankret budsjettprosess både internt i organisasjonen og hos folkevalgte
- ha oppmerksomhet på innovasjon, nyskaping og nytenking

- digitalisere og automatisere rutinebaserte arbeidsprosesser for å frigjøre tid til andre oppgaver og skape en mer effektiv og framdriftsrettet organisasjon
- ivareta informasjonssikkerhet- og personvernaspektet i IT- og digitaliseringsarbeidet
- gi lederstøtte i endrings- og omstillingsprosesser
- gi lederstøtte i økonomioppfølging som et ledd for å øke økonomikompetansen ute i virksomhetene
- jobbe for at ansatte har en helsefremmende og forutsigbar arbeidshverdag
- utvikle kurstilbud og opplæring for ledere og ansatte
- sikre at organisasjonen rekrutterer og beholder medarbeidere og ledere som har riktig kompetanse og som er med på å videreutvikle en innovativ organisasjonskultur
- stimulere samhandling internt i stabene og på tvers av tjenesteområdene i tråd med kommunens strategiske overordnende mål
- framstå som en saklig og profesjonell part og framskaffe innkjøpsavtaler som er gunstige både for kommunen og næringslivet
- overvåke endringer/utvikling i trusselbildet som kan få betydning for kommunen som tjenesteleverandør og som kan true innbyggernes sikkerhet og trygghet
- sørge for at kommunen har et godt omdømme og tillit i befolkningen, så vel som internt i organisasjonen

I tillegg til de nevnte punktene vil kommunedirektøren se på fagområder innenfor stab- og støttetjenester som kan være naturlig å utvide samarbeidet med andre kommuner om. Vi ser at det er større rom for å få til både stabil drift og nødvendig utvikling om vi lykkes i å lage større fagmiljø sammen enn vi klarer hver for oss.

Dette arbeidet vil intensiveres i 2025 i forbindelse med Sola 2040 og vi vil høsten 2025 legge frem en politisk sak om hvilke fagområder og kommune det er mest aktuelt å gå videre med.

Hovedmål og delmål

Hovedmål

I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn

Delmål

Arbeide for å utvikle en heltidskultur for medarbeidere i organisasjonen

Arbeide systematisk for å redusere sykefravær og styrke organisasjonens evne til å arbeide forebyggende

Hente ut gevinster av digitaliseringsarbeidet slik at tiden ansatte bruker på rutineoppgaver kan overføres til kjerneoppgaver

Sikre at Sola kommune har en forberedt og øvet beredskapsorganisasjon som bidrar til å redusere konsekvensene ved store påkjenninger

Sikre integrasjon av systemer som går på tvers av fagområder for å effektivisere arbeidsprosesser og utvikle flyt mellom fagsystemer og e-arkiv

Tilby kurs- og kompetanseheving for alle ansatte og lederutvikling for alle ledere

I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger

Arbeide målrettet for å utvikle og digitalisere løsninger som muliggjør en effektiv og fremtidsrettet organisasjon

Gi ledere støtte og veiledning i endringsprosesser og i personal- og rekrutteringssaker

Ha høy digital kompetanse hos ledere og ansatte slik at vi kan ta i bruk digitale verktøy i utvikling av arbeidsprosesser og tjenester

Utvikle digital dialog med innbyggere som hovedregel der det er mulig

Videreutvikle en god kultur for varsling og avvik og jobbe systematisk med oppfølgings- og forbedringsarbeid

I Sola gir en solid økonomi oss handlekraft

Bidra til god økonomistyring og bærekraftig økonomi

Hovedmål

I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse

Delmål

Gi ledere nødvendig støtte i økonomioppfølgning som et ledd for å øke økonomikompetanse i virksomhetene

Ha en aktiv rolle i det pågående omstillingsarbeidet

Hente ut gevinstene av endringsarbeid og de nye løsningene kommunen tar i bruk

Bidra til effektiv samhandling og samskaping ved å kommunisere tydelig med andre i organisasjonen, kommunens innbyggere og næringslivet

Bruke teknologi og språk til å forenkle og forbedre dialogen med innbyggerne og næringsliv

Skape tillit og engasjement hos innbyggere ved å gi relevant og korrekt informasjon, vise mulighetene til å påvirke og bruke et godt og enkelt språk

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Netto driftsramme

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kommunedirektør	8 705	6 442	12 327	15 834	23 644	18 472
Organisasjonsavdeling	109 894	87 951	91 231	90 231	91 231	90 231
Økonomiavdeling	20 654	23 159	23 159	23 159	23 159	23 159
Sum	139 254	117 552	126 717	129 224	138 034	131 862

Endring i rammen sammenlignet med vedtatt ramme i fjor

Kommunedirektør med sentrale staber (beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett 2024	117 336	117 336	117 336	117 336
Endringer i tiltak fra vedtatt HØP	1 000	0	1 000	0
Nye tiltak	8 381	11 888	19 698	14 526
Sum	126 717	129 224	138 034	131 862
Endring i prosent	8,0 %	10,1 %	17,6 %	12,4 %

Netto driftsramme for kommunedirektør med sentrale staber utgjør 126,7 millioner kroner i 2025. Det utgjør en endring på 9,4 millioner kroner sammenlignet med vedtatt ramme 2024 og er på 8 prosent. Under gis det en nærmere beskrivelse av endringene som foreslås.

Endringer i driftsbudsjett

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	117 336	117 336	117 336	117 336
Vedtatt ramme før endringer	117 336	117 336	117 336	117 336
Kommunedirektør				
Demografiutgifter	0	3 507	11 317	6 145
Felles kommuneadvokat	2 201	2 201	2 201	2 201
Finansiering av vekttertjeneste til rådhuset	-100	-100	-100	-100
Kjøp av vekttertjeneste til rådhuset	1 000	1 000	1 000	1 000
Utfasing av stillingskontroll	3 000	3 000	3 000	3 000
Sum Kommunedirektør	6 101	9 608	17 418	12 246
Organisasjonsavdeling				
Valg	1 000	0	1 000	0
Tekniske interoverføringer mellom tjenesteområdene	630	630	630	630
Finansiering av vekttertjeneste til rådhuset	-400	-400	-400	-400
Prisjustering lisenser 10 %	1 500	1 500	1 500	1 500
Økning i kostnader for KS digitale fellestjenester	550	550	550	550
Sum Organisasjonsavdeling	3 280	2 280	3 280	2 280
Sum endringer	9 381	11 888	20 698	14 526
Ramme etter endringer 2025-2028	126 717	129 224	138 034	131 862

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum Økonomiplan
	Prosjektnr	Ramme	2025	2026	2027	2028	2025-28
Kommunedirektør med sentrale staber							
Bytte ut gamle PCer			1 200	1 200	1 200	1 200	4 800
Datasjø - samarbeid med Stavanger kommune			1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Egenkapitalinnskudd KLP			4 651	4 651	4 651	4 651	18 604
Forvaltningslån		IA	0	0	0	0	0
IKT-investering strategisk			3 500	3 500	3 500	1 500	12 000
Oppgradering av organisasjonsstruktur i fagsystemmer	0	1 000	1 000	0	0	0	1 000
Oppgradering til Visma Enterprise Plus	19050	1 170	882	0	0	0	882
Utlån til Lyse	19693	IA	0	0	0	0	0
Sum Kommunedirektør med sentrale staber			1 470	12 233	10 351	8 351	41 286

Oppvekst og kultur

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteområdet dekker kommunens kulturtilbud og oppvekststjenestene for barn og unge med totalt 30 virksomheter og to fagstaber.

Oppvekstsektoren består av barnehager, skoler, skolefritidstilbud (SFO), helsetjenester for barn og unge, veiledning og utviklingsstøtte til barn, ungdom og familier, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og barneverntjeneste.

Kultursektoren omfatter fritidstilbud, kulturskole, bibliotek, kulturminner og kulturvern, frivillighet, drift av kulturhuset, arrangementer og samarbeid med lag og organisasjoner.

Det er 6.800 barn og unge i alderen 0-17 år i kommunen.

Dette jobber vi med

Tjenesteområdets strategiske satsingsområder er

- mangfold og inkludering
- sammenheng og helhet i tjenestene
- trygg digital oppvekst

Fagstab oppvekst

Gjennom veiledning, lederstøtte og ulike samordningsoppgaver skal fagstab bidra til et forsvarlig og helhetlig tjenestetilbud. Fagstab ivaretar kommunens myndighets- og eieroppgaver på oppvekstområdet og utøver kommunens tilsynsplikt overfor barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

- oppgavefordeling som fremmer tjenesteområdets mål om helhetlige tjenester, styrking av det tverrfaglige samarbeidet og større grad av brukermedvirkning
- planarbeid, rapportering og saksutredning
- oppfølging av lovverk og nasjonale føringer for sektorene innenfor tjenesteområdet
- kriminalitets- og rusforebyggende arbeid etter SLT-modellen
- implementering av nye tiltak og samarbeidsstrukturer

Barnehage

Kommunen skal sikre et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet for alle barn. I kommunen er det 11 kommunale og 15 private barnehager. I tillegg er det 2 åpne barnehager. Barn med spesielle behov og barn med flerkulturell bakgrunn får et styrket barnehagetilbud i sin barnehage.

- ny organisering av det spesialpedagogiske tilbudet der barnehagene styrkes med inkluderingspedagog. Formålet er å styrke forebygging og tidlig innsats i barnehagen og å sørge for at kompetansen kommer nærmere barna
- pedagogisk ledelse og et inkluderende leke- og læringsmiljø - regional kompetanseordning for å sikre likeverdig kvalitet i alle kommunens barnehager, private og kommunale
- det er et stort behov for å rekruttere og beholde kvalifiserte ansatte i de ulike stillingskategoriene, jf. *Strategi for barnehagekvalitet 2021-2030*
- styrke nærvær og redusere sykefraværet
- dimensjonere antall barnehageplasser i henhold til framskriving av barnetall for de som har rett til barnehageplass
- nye gode barnehagebygg når nye Røyneberg barnehage ferdigstilles i 2025 og Myklebust i 2027

Skole, SFO og voksenopplæring

Det er 3.675 elever som har grunnskoletilbud i Sola. Kommunen har åtte barneskoler, tre ungdomsskoler, en kombinert barne- og ungdomsskole og Sola voksenopplæring. Grannes skole har et forsterket tilbud for elever med omfattende opplærings- og hjelpebehov. Det er åtte kommunale og to private SFO-er i kommunen.

- styrke det allmenpedagogiske tilbudet for alle elever, og sikre at elever med behov får individuell tilrettelagt opplæring. Endret skolestruktur vurderes å være barnets beste fordi flere elever får bedre og mer likestilte ressurser rundt seg.
- deltakelse i kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis - på kommunenivå og i regionalt samarbeid
- øke ansattes kompetanse i skole og SFO innen spesialpedagogikk og sosialpedagogikk
- ansatte skal være i forkant i arbeidet med å sikre elevens rett til et trygt og godt skolemiljø
- alle ansatte får kompetanseheving i forebygging og håndtering av vold og trusler
- kompetanse for kvalitet - videreutdanning for lærere i henhold til krav om faglig fordypning innen 2025
- rekruttering av lærere og ledere til Solaskolen gjennom synliggjøring av gode arbeidsvilkår i klasserommet, samt muligheter for vekst og utvikling

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

PPT er kommunens sakkyndige instans for utredning av behov, tilrettelegging og utforming av spesialpedagogiske tilbud for barn, unge og voksne med særlige utviklings- og opplæringsbehov. Kjerneoppdraget er å bistå barnehager og skoler med tilrettelegging for barn, unge og voksne som har andre læreforutsetninger enn det store flertallet.

- samarbeider med fagstab oppvekst for at flere elever og barnehagebarn skal få tilbud innenfor det ordinære opplæringstilbudet i skole og innenfor det allmenpedagogiske tilbudet i barnehage
- effektivisere forvaltningen på det spesialpedagogiske feltet
- kompetanse- og organisasjonsutvikling i barnehager og skoler

- råd og veiledning til foreldre, barnehager og skoler
- kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis
- partnerskap med Universitetet i Stavanger og samarbeidskommuner for kompetansebygging

Barn, ungdom og familietjenesten

Virksomheten består av svangerskapsomsorg og oppfølging av småbarn på helsestasjonen, flyktninghelsetjeneste for bosatte, smittevern, skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom, familiesenter (psykisk helsehjelp 0 - 18 år) og ungdomsteam (rus og kriminalitetsforebygging 12 - 18 år). Mye av hjelpen til barn og unge gis gjennom foreldreveiledning og samarbeid med andre viktige voksne. Tjenestene skal være brukervennlige, lett tilgjengelige, relevante, og kvalitativt gode med særlig fokus på å :

- øke innsatsen i barnets to første leveår
- tilby etterkontroll og langtidsvirkende prevensjon til barselkvinner på helsestasjonen
- utvikle god bruk av ny psykologressurs til ungdom og tilpasset informasjon om psykisk helsehjelp til målgruppen
- revidere SLT arbeidet i ungdomsteamet; hva som skal prioriteres og hvordan en skal jobbe
- utvikle kompetansen på psykisk helse videre og dele denne med laget rundt barn og unge i nye strukturer for samarbeid i barnehager og skole
- systematisere og kvalitetssikre arbeidet med barn og unge og deres familie som er i fare for, eller opplever, krenkelser og vold
- øke bruken av tilbakemeldingsverktøy fra brukere av tjenestene
- utvikle møtestrukturer som fremmer god praksis og effektiv bruk av ressurser

Barnevern

Formålet med barnevernloven er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal også bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.

- regjeringens kompetansestrategi for det kommunale barnevernet, *Mer kunnskap - bedre barnevern 2018-2024*. Strategien har som mål at barnevernet skal gi mer likeverdige tjenester og arbeide forebyggende og kunnskapsbasert
- videreutdanning for saksbehandlere for å følge opp nye kompetansekrav om barnevernfaglig mastergrad, eller tilsvarende nivå, fra 2031
- oppfølging av foreldre etter omsorgsovertakelse i tråd med gjenforeningsformålet
- systematisk kartlegging av barnets nettverk i alle faser av en barnevernssak
- dokumentasjon og internkontroll for å sikre at barnets beste og barnets medvirkning blir ivarettatt
- samarbeid med andre tjenester for barn og unge, for å sikre rett hjelp og koordinering av tiltak
- god kvalitet og struktur på veiledning av alle ansatte i tjenesten, både faglig og emosjonelt

Sola kulturskole

Kulturskolen har tilbud for barn og unge i alderen 4 - 19 år innen musikk, teater, dans og visuell kunst.

- legger til rette for økt samskaping for og med barn og unge på tvers av virksomheter både innenfor og utenfor kultursektor
- lokalt ansvarlig for gjennomføring av den kulturelle skolesekken
- er synlige overfor nye elever gjennom for eksempel skolekonserter og åpen dag med prøvetimer
- jobber systematisk for å være en inkluderende kulturskole for alle

Sola bibliotek

Biblioteket er en demokratisk møteplass og bidrar til godt lokalsamfunn gjennom tilgang til kunnskap, lystlesing og kulturopplevelser.

- satsinger nasjonalt og regionalt; bibliotekstrategien og leseleststrategien
- gjøre biblioteket tilgjengelig for alle og fremme god folkehelse gjennom inkludering og utjevning av sosiale forskjeller
- bidrar til kunnskap og kultur via arrangementer, aktiviteter og møteplasser sammen med innbyggerne, lag, foreninger og andre
- følger opp nasjonal og regional nysatsning på bibliotek som kunnskapsformidler
- aktiv lesestimulering for alle aldersgrupper, i og utenfor biblioteket
- tverrfaglige samarbeid med andre tjenester, særlig helsestasjon, skoler og barnehager

Fritid

Fritid har fritidsveiledere, fritidskontakter og tilrettelagte fritidstilbud og tilbyr ulike aktiviteter for barn og ungdom. FeelGood ungdomshus har tilbud i alle de tre distriktene.

- følger opp fritidserklæringen
- forvalter tilskuddsordninger for frivillige lag og organisasjoner
- drift og oppfølging av fritidskontakttjenesten, et tilbud som skal bidra til en meningsfull fritid for barn og voksne
- fritidsveiledning til barn, unge og familier og til lag og organisasjoner
- fritidsklubb for personer som har behov for et tilrettelagt tilbud

Fagstab kultur

Fagstab koordinerer og utfører myndighetsoppgaver på kulturområdet og har ansvar for kulturminner og kulturvern, drift av kulturhuset, arrangementer, administrasjon av frivillighetsarbeidet og samarbeid med lag og organisasjoner.

- administrative og koordinerende tjenester for kulturlivet
- veileder og følger opp lokale lag og foreninger
- den kulturelle spaserstokken og andre kulturtilbud for eldre
- arrangementer og festivaler
- ansvar for kunst og utsmykking i kommunale bygg og uteområder

Hovedmål og delmål

Hovedmål	Delmål
I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn	Vi skaper oppvekstmiljøer som fremmer mangfold og inkludering Vi jobber forebyggende for å fremme god helse og trivsel Vi jobber tverrfaglig for å styrke samhandling og medvirkning Vi jobber systemrettet i barnehager og skoler for å videreutvikle pedagogisk praksis, tidlig innsats og inkluderende læringsmiljø Vi jobber systematisk for å avdekke og hindre vold og overgrep mot barn og ungdom Vi har treffsikre og tilgjengelige helsetjenester i hele oppvekstløpet
I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger	Vi gjør tjenestene mer tilgjengelige ved økt bruk av digitale løsninger Vi styrker fellesskap gjennom mer gruppe- og prosjektbasert undervisning i kulturskolen Vi samarbeider med Arbeidslivssenteret om nærvarsarbeid i barnehager Verktøyet feedback-informerte tjenester (FIT) tas i bruk i flere av tjenestene våre for å få løpende tilbakemelding på om tiltakene oppleves nyttige og relevante
I Sola gir en solid økonomi oss handlekraft	Tjenestetilbudene for barn og unge er helhetlige og samordnet Vi ser den totale ressursituasjonen for tjenestene til barn og unge samlet Vi samhandler på tvers av sektorene Vi har god tilgang på ansatte med godkjent og relevant kompetanse i skolen, slik at vi møter behovene i framtiden Vi legger til rette for en mer hensiktsmessig organisering og ressursutnyttelse av tilbudene om spesialundervisning og tilpasset opplæring
I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse	Vi har gode systemer for å sikre barn og unges medvirkning Vi legger til rette for dialog og samarbeid med barn og unge, foresatte, lag og foreninger Vi jobber systematisk med inkluderende barnehage- og skolemiljø Vi legger til rette for dialog og samarbeid med barn og unge, foresatte, lag og foreninger Vi har fritidsaktiviteter og kulturtilbud som er tilgjengelig for alle, på tvers av sosiale lag Vi skaper gode møteplasser som stimulerer til aktivitet og fellesskap

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Netto driftsramme

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Fagstab oppvekst	14 607	13 495	12 944	12 944	12 944	12 944
Skole og SFO	456 750	464 478	461 621	450 071	455 571	460 371
Sola PPT	11 521	12 780	14 493	14 493	14 493	14 493
Barnehager	301 470	320 937	344 485	340 985	329 385	328 685
Styrket barnehagetilbud	34 731	32 941	32 941	32 941	32 941	32 941
Barnevern	59 669	56 064	56 388	56 788	56 788	56 788
Barn, ungdom og familietjenesten	30 376	31 975	31 998	31 998	31 998	31 998
Fagstab kultur	9 553	10 388	10 903	10 903	10 903	10 903
Fritid	16 983	16 758	14 828	14 828	14 828	14 828
Sola bibliotek	7 619	7 276	7 420	7 420	7 420	7 320
Sola kulturskole	11 003	10 852	11 152	11 152	11 152	11 152
Sum	954 282	977 944	999 173	984 523	978 423	982 423

Endring i rammen sammenlignet med vedtatt ramme i fjor

Oppvekst og kultur (beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett 2024	977 944	977 944	977 944	977 944
Endringer i tiltak fra vedtatt HØP	4 150	2 150	-7 450	-8 150
Nye tiltak	17 079	4 429	7 929	12 629
Sum	999 173	984 523	978 423	982 423
Endring i prosent	2,2 %	0,7 %	0,0 %	0,5 %

Netto driftsramme for tjenesteområdet oppvekst og kultur utgjør 999,2 millioner kroner i 2025. Det utgjør en endring på 21,2 millioner kroner sammenlignet med vedtatt ramme 2024 og er på 2,2 prosent. Under gis det en nærmere beskrivelse av endringene som foreslås.

Endringer i driftsbudsjett

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	977 944	977 944	977 944	977 944
Vedtatt ramme før endringer	977 944	977 944	977 944	977 944
Fagstab oppvekst				
Prisvekst kompenseres med 3,5%	79	79	79	79
Teknisk justering: Flytte ansatt fra fagstab oppvekst til IKT	-630	-630	-630	-630
Sum Fagstab oppvekst	-551	-551	-551	-551
Skole og SFO				
12 timers gratis SFO for tredjeklassinger, rammetilskudd	10 500	10 500	10 500	10 500
Drift av Jåsund skole fra og med skoleåret 2027/28	0	0	5 500	10 300
Endringer i elev- og klassetall	1 100	1 100	1 100	1 100
Krav om lektorkompetanse	1 000	2 000	2 000	2 000
Nedleggelse av Håland skole fra og med skoleåret 2025-2026	-3 300	-8 000	-8 000	-8 000
Nedleggelse av Sola skole fra og med skoleåret 2025-2026	-2 100	-5 100	-5 100	-5 100
Omstilling - tilrettelegging av ordinært spesialpedagogisk tilbud	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Omstilling i innføringstilbudet	-2 300	-5 500	-5 500	-5 500
Prisvekst kompenseres med 3,5%	913	913	913	913
Skolefrokost avvikles	-1 350	-1 350	-1 350	-1 350
Styrking i skole går fra per klasse til per elev	-1 900	-4 500	-4 500	-4 500
Søskenmoderasjon på tvers av barnehage og SFO avvikles	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Telefongodtgjørelse SFO og barnehage	180	180	180	180
To kontaktlærertimer per klasse over 15 elever - 1. og 2. trinn	700	1 650	1 650	1 650
Sum Skole og SFO	-2 857	-14 407	-8 907	-4 107
Sola PPT				
2 årsverk i PPT knyttet til spesialpedagogisk hjelp i barnehage	1 700	1 700	1 700	1 700

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Prisvekst kompenseres med 3,5%	13	13	13	13
Sum Sola PPT	1 713	1 713	1 713	1 713
Barnehager				
Gevinster av endringer i barnehagestruktur	-1 750	-4 750	-14 350	-15 050
Justering av tilskudd til private barnehager iht beregningsmodell for tilskudd	22 300	22 300	22 300	22 300
Kompensasjon for ubunden tid til pedagoger	1 500	3 000	3 000	3 000
Prisvekst kompenseres med 3,5%	198	198	198	198
Reduksjon i barnetall i kommunale barnehager	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Reduksjon i spesialpedagogikk i barnehage	0	-2 000	-4 000	-4 000
Redusert inntekt av foreldrebetaling i barnehage	3 800	3 800	3 800	3 800
Sum Barnehager	23 548	20 048	8 448	7 748
Barnevern				
Prisvekst kompenseres med 3,5%	24	24	24	24
Tjenestepensjon ved frikjøp av fosterhjem	300	700	700	700
Sum Barnevern	324	724	724	724
Barn, ungdom og familietjenesten				
Prisvekst kompenseres med 3,5%	23	23	23	23
Sum Barn, ungdom og familietjenesten	23	23	23	23
Fagstab kultur				
Avvikle tilskudd til Dragefestivalen	-130	-130	-130	-130
Prisvekst kompenseres med 3,5%	145	145	145	145
Tananger frivilligsentral	500	500	500	500
Sum Fagstab kultur	515	515	515	515
Fritid				
Fritidskortet avvikles	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Prisvekst kompenseres med 3,5%	70	70	70	70
Sum Fritid	-1 930	-1 930	-1 930	-1 930
Sola bibliotek				
Innkjøp av bøker til biblioteket	100	100	100	0
Prisvekst kompenseres med 3,5%	44	44	44	44
Sum Sola bibliotek	144	144	144	44
Sola kulturskole				
Innkjøp av instrumenter og utstyr i kulturskolen	200	200	200	200
Prisvekst kompenseres med 3,5%	100	100	100	100
Sum Sola kulturskole	300	300	300	300
Sum endringer	21 229	6 579	479	4 479
Ramme etter endringer 2025-2028	999 173	984 523	978 423	982 423

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
	Prosjektnr	Ramme	2025	2026	2027	2028	Økonomiplan 2025-28
Oppvekst og kultur							
Allaktivitetshus på Tjelta	49659	24 100	23 069	0	0	0	23 069
Datamaskiner/fornyng skoler			4 400	3 700	3 800	3 800	15 700
Inventar skoler			1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Jåsund ny skole (skolebruksplan)	29001	595 500	104 999	280 000	205 000	0	589 999
Ny kommunal barnehage - erstatning for Røyneberg	29084	172 700	50 637	0	0	0	50 637
Ny kommunal barnehage Myklebust	29094	172 000	29 000	95 000	140 000	0	264 000
Nytt nødanlegg Sola kulturhus	0	400	400	0	0	0	400
Ombygging Sande SFO	0	3 300	3 300	0	0	0	3 300
Oppgradering av alle scenetrek i hovedsalen – kulturhuset	Nytt	15 000	50	14 900	0	0	14 950
Oppgradering av Dysjaland skole	0	85 000	40 000	45 000	0	0	85 000
Oppgradering av Haga skole	0	50 000	25 000	25 000	0	0	50 000
Oppgradering av uteområde skoler			0	6 000	6 000	6 000	18 000
Oppgradering trådløse nettverk skoler			500	300	300	300	1 400
Oppgradering/rehabilitering Snøde bhg	0	7 000	3 000	4 000	0	0	7 000
Skolebruksplan, Grannes skole, tilbakeføring klasserom/uteareal	29076	28 900	7 000	0	0	0	7 000
Skolebruksplan, Kjerrberget ungdomsskole (trinn 1)	29080	351 000	4 500	0	0	0	4 500
Sum Oppvekst og kultur		1 504 900	296 855	474 900	356 100	11 100	1 138 955

Kostra-analyse

	Sola 2022	Sola 2023	Sandnes	Klepp	Stavanger	Kostragruppe 09
Prioritet						
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år (B) **)	3 019	3 282	5 313	4 066	5 140	4 191
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år (B) **)	10 974	12 311	20 002	15 299	20 334	17 093
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn i barnevernet	168 171	190 423	207 392	139 139	265 183	206 743
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	3 317	3 224	3 091	2 378	5 067	2 810
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager **)	191 727	209 385	197 280	184 359	216 826	212 038
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år (B)	1 845	2 238	1 193	1 126	2 358	1 351
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (B)	282	253	230	296	389	311
Produktivitet						
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244)	16,2	15,0	14,5	19,1	11,2	14,7
Driftsutgifter til undervisningsmateriell (202), per elev i grunnskolen	1 296	1 311	1 664	1 520	2 331	2 024

Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B)	22 314	24 339	28 578	27 499	26 998	27 077
Dekningsgrad						
0 år Alle eierforhold Alle oppholdskategorier Andel barn i barnehage i forhold til innbyggere (prosent)	1,7 %	2,8 %	3,7 %	4,0 %	2,4 %	5,8 %
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	97,5 %	98,2 %	92,1 %	92,3 %	93,4 %	94,9 %
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	35,2 %	36,1 %	47,4 %	67,3 %	62,4 %	37,8 %
Andel barn med barnevernstiltak pr 31.12 ift. innbyggere 0-17 år	1,4 %	1,3 %	1,3 %	2,5 %	1,9 %	2,4 %
Andel elever 6-15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6-15 år (B)	13,5 %	13,5 %	13,8 %	12,0 %	13,5 %	11,8 %
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (B)	18,2 %	19,5 %	15,7 %	15,8 %	16,5 %	19,7 %
Jordmødre per 10 000 fødte i løpet av året (årsverk)	101,2	110,0	116,7	105,7	111,1	114,4
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232 (B)	63,3	66,4	70,5	62,3	77,5	98,9
Kvalitet						
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	44,2	42,7	42,2	41,7	43,3	42,0
Hjemmebesøk av jordmor innen tre døgn etter hjemkomst Andel barn (prosent)	48,2	63,4	69,6	84,1	61,7	59,4
Kommunekasse						
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per (B) (Kommunekasse)	134 220	144 721	138 348	147 467	147 043	144 760

**) Justert for utgiftsbehov

Kostra-analyse barnehage

Netto driftsutgifter til barnehagene i Sola 2023, justert for utgiftsbehov, var kr 209.385 per innbygger i alderen 1-5 år. Dette utgjør kr 12.105 mer enn Sandnes, kr 25.026 mer enn Klepp, kr 7.441 mindre enn Stavanger og kr 2.653 mindre enn Kostragruppe 09. Utgiftsnivået har økt med kr 35.753 per innbygger i alderen 1-5 år de siste tre årene, og tilsvarer en økning på 20,59 prosent. På landsbasis har det vært en økning på kr 40.072 i tilsvarende periode, som utgjør 23,3 prosent.

Sola har høy dekningsgrad i barnehagetjenesten og i 2023 var dekningsgraden på 98,2 prosent. Høy dekningsgrad i barnehagetjenesten skyldes at flere av barna med barnehageplass i Sola var fra andre kommuner. Høy dekningsgrad kan delvis forklares ved det høye utgiftsnivået på barnehagetjenesten i kommunen.

Andelen barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage er redusert de siste årene, mens det i 2023 har gått opp til 36,1 prosent, en økning på 0,9 prosent fra 2022. Dette er lavere enn gjennomsnittet i Kostragruppe 09 og lavest blant kommunene i sammenligningsgruppen. Når det er mindre etterspørsel på barnehageplass, er det kommunale barnehager som må tilpasse seg den nye situasjonen, da kommunen ikke kan styre de private barnehagers opptak.

Kostra-tallene viser at Sola kommune har hatt en nedgang på 1,3 prosent i antall barn under ett år i barnehage fra 2020 til 2022, før det i 2023 er en økning på 1,1 prosent. Barn under ett år har ikke rett på barnehageplass og kommunen får ikke rammetilskudd for denne gruppen. Dette har tidligere ført til økte kostnader for kommunen.

Kostra-analyse grunnskole

Analyser av kostra-tall viser at Sola kommune sine korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss per elev har økt med 35,0 prosent fra 2020 til 2023. I 2023 var kostnadsnivået i Sola lavere enn Klepp og Stavanger med henholdsvis kr 2.746 per elev og kr 2.322. Det betyr at Sola samlet sett bruker flere millioner mindre enn de ovennevnte kommunene. Dersom vi sammenligner med Kostragruppe 09 bruker Sola kr 39 mindre per elev. Sandnes er kommunen som drifter billigst i skolesektoren i forhold til sammenligningskommunene.

Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt i Sola kommune er 19,5 prosent i 2023, en økning på 1,3 prosent fra 2022. Bare Kostragruppe 09 har høyere andel spesialundervisning enn Sola, med 19,7 prosent, mens Sandnes, Klepp og Stavanger har lavere andel med henholdsvis 15,7 prosent, 15,8 prosent og 16,5 prosent. Økende spesialundervisning er kostnadsdrivende for kommunen og det jobbes med å snu trenden.

I følge kostra-tall bruker Sola kommune minst på undervisningsmateriell per elev i forhold til sammenligningskommuner og Kostragruppe 09. Sola bruker kr 209 mindre enn Klepp, kr 353 mindre enn Sandnes, kr 713 mindre enn Kostragruppe 09 og kr 1.020 mindre enn Stavanger. Ser vi perioden fra 2020 til 2023 har utgiftene økt moderat med kr 469 per elev i Sola, mens økningen har vært på kr 916 i Kostragruppe 09.

Gjennomsnittlige grunnskolepoeng i Sola (avgangskarakterer) har gått ned med 1,5 poeng, fra 44,2 i 2022 til 42,7 i 2023. Bare Stavanger har bedre resultat enn Sola, med 43,3 poeng.

Kostra-analyse barnevern

Sola kommune har, på lik linje med sammenligningskommunene og Kostragruppe 09, hatt en økning i netto driftsutgifter per barn i barnevernet fra 2022 til 2023. Økningen i Sola er på kr 22.252 som tilsvarer 13,2 prosent. Sola lå i 2021 høyest av sammenligningskommunene, mens det i 2023 kun er Klepp som ligger lavere, med rett over kr 50.000 mindre enn Sola i netto driftsutgifter per barn.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk har gått ned fra 16,2 i 2022 til 15,0 i 2023. Sandnes, Stavanger og Kostragruppe 09 ligger lavere enn Sola, mens Klepp ligger høyere.

Andelen barn med tiltak sett i forhold til aldersgruppen 0-17 år var i Sola kommune 1,4 prosent i 2022, mot 1,3 i 2023. Til sammenligning ligger Sandnes kommune på 1,3 prosent, Stavanger kommune 1,9 prosent og Klepp kommune 2,5 prosent i 2023. Ingen av sammenligningskommunene eller Kostragruppe 09 har hatt en økning i andel barn med barnevernstiltak fra 2022 til 2023. At Sola kommune fremdeles ligger så lavt kan skyldes satsing på tidlig innsats og tilbudene som gis av familiesenteret og ungdomsteamet.

Kostra-analyse barn, ungdom og familietjenesten

Sola kommune har hatt en økning i netto driftsutgifter til forebygging per innbygger 0-20 år fra kr 3.019 i 2022 til kr 3.282 i 2023, noe som tilsvarer en økning på 8,7 prosent. Sola ligger lavest, fulgt av Klepp med kr 4.066, Stavanger med kr 5.140 og Sandnes med kr 5.313. Kostragruppe 09 ligger på kr 4.191.

Det har også vært en økning i netto driftsutgifter til forebygging per innbygger 0-5 år, fra kr 10.974 i 2022 til kr 12.311 i 2023. Til sammenligning har Klepp brukt kr 15.299, Sandnes kr 20.002 og Stavanger kr 20.334, mens Kostragruppe 09 ligger på kr 17.093.

Antall årsverk helsesykepleier per 10.000 innbyggere 0-5 år har gått opp fra 63,3 i 2022 til 66,4 i 2023 i Sola kommune, dette tilsvarer en økning på 4,9 prosent. Dekningen av helsesykepleiere er likevel lav i Sola, hvor det kun er Klepp som ligger lavere. Det har vært en økning i alle sammenligningskommunene hvor økningen i Klepp er på 23,6 prosent, Sandnes 8,8 prosent og Stavanger 18,5 prosent. Sola har lavest økning. For Kostragruppe 09 har det vært en nedgang på 1,8 prosent.

Sola har 110,0 jordmødre per 10 000 fødte barn i løpet av året, noe som er høyere enn Klepp med 105,7, ganske likt som Stavanger med 111,1 og litt lavere enn Sandnes med 116,7 og Kostragruppe 09 med 114,4.

Et økende antall familier i Sola kommune har fått hjemmebesøk etter fødsel av jordmor innen tre døgn etter hjemkomst, med en økning på 31,5 prosent fra 2022 til 2023. I forhold til sammenligningskommunene og Kostragruppe 09 ligger Sola midt på treet, med 63,4 prosent, mot Klepp med 84,1 prosent, Sandnes med 69,6 prosent, Stavanger med 61,7 prosent og Kostragruppe 09 med 59,4 prosent. Så lenge de aller fleste gravide i Sola kommune ønsker svangerskapsomsorg på helsestasjonen, vil målet om hjemmebesøk for alle være vanskelig å nå, men det jobbes likevel langt for at flere skal få dette tilbudet.

Kostra-analyse kultur

Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger gikk ned med kr 93 fra 2022 til 2023, tilsvarende en nedgang på 2,8 prosent. Til sammenligning hadde Klepp en nedgang på 11,9 prosent, mens Sandnes, Kostragruppe 09 og Stavanger hadde en økning på henholdsvis 6,3 prosent, 9,4 prosent og 13,9 prosent.

Sola kommune bruker mindre enn Stavanger, men mer enn øvrige sammenligningskommuner og Kostragruppe 09 i netto driftsutgifter til aktivitetstilbud til barn og unge per innbygger i aldersgruppen 6-18 år. Fra 2022 til 2023 var det en økning på kr 393, fra kr 1.845 til kr 2.238.

Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger i Sola gikk fra 2022 til 2023 ned med 10,3 prosent, fra kr 282 til kr 253 per innbygger. Til sammenligning hadde Sandnes en økning på 2,5 prosent, Klepp en økning på 9,6 prosent, Stavanger en økning på 13,1 prosent og Kostragruppe 09 en økning på 6,9 prosent.

Sola kommune har siden 2021 hatt lavest brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per bruker, sett opp mot de andre sammenligningskommunene og Kostragruppe 09, noe som også er tilfellet i 2023.

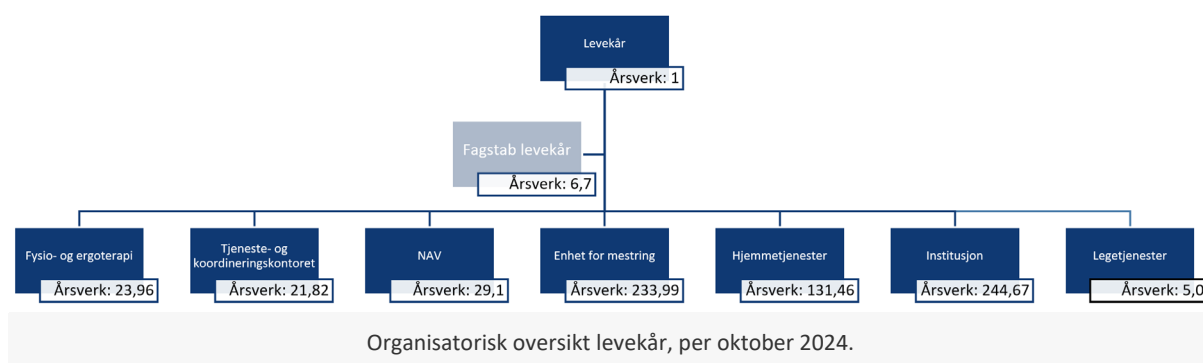
Sola kommune har med 13,5 prosent, en stabil andel elever i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole. Til sammenligning har det vært en liten økning i Sandnes, mens Klepp, Stavanger og Kostragruppe 09 har hatt en nedgang fra 2022 til 2023.

Levekår

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteområdet levekår gir helse,- omsorgs,- velferds- og sosiale tjenester til innbyggerne i Sola. Levekår består av syv virksomheter og en fagstab.

Levekår leverer tjenester til innbyggere i alle aldersgrupper i hjemmet, på sykehjem, i omsorgsboliger og i heldøgnsinstitusjon for barn. I tillegg gir levekår sosiale tjenester, dagsenter/dagtilbud, samt habilitering/rehabilitering. Levekårs formål er å videreutvikle tjenestene i tråd med satsningen i strategien "Levekår mot 2040".

Dette jobber vi med

Virksomhetene i levekår opplever økt oppdragsmengde og økt kompleksitet på tjenestene på alle nivå. For å møte disse utfordringene vil virksomhetene jobbe med å vurdere behov og prioritere oppgaver slik at innbyggerne får rett tilbud, til rett tid og av rett varighet.

Målet i levekår er å gi helhetlige og bærekraftige helse- og omsorgstjenester som legger til rette for livskvalitet og mestring for den enkelte. Vi skal ta utgangspunkt i innbyggernes ressurser og utvikle og utføre tjenestene sammen med dem. Virksomhetene skal løse hverdagens utfordringer gjennom hensiktsmessig arbeidsdeling, tilstrekkelig kompetanse og samhandling. Levekår skal kjennetegnes av medarbeidere som mestrer arbeidshverdagen og som bidrar til fornying og utvikling. For å nå målet har levekår definert fem satsningsområder:

- Ledelse
- Rekruttere, utvikle og beholde kompetanse
- Ny oppgaveløsning
- Involvering
- Bygg og bolig

I 2025 vil virksomhetene i levekår fortsette å arbeide med satsningsområdene for å nå målsetningen og for å møte utfordringene knyttet til økt oppdragsmengde og kompleksitet på tjenestene.

NAV (sosiale tjenester)

NAV mottar og behandler søknader om sosialhjelp og gir økonomisk råd, veiledning og stønad:

- sikrer økonomisk trygghet for innbyggere ved hjelp av sosialhjelp
- skaffer midlertidig botilbud til innbyggere som står uten bolig
- tilbyr økonomisk råd og veiledning
- foretar «barns beste-vurdering» i alle saker som påvirker barn
- bosetter og integrerer flyktninger gjennom veiledning og arbeidsoppfølging
- motvirker utenforskap ved å gi arbeidsoppfølging, kvalifisering og tilrettelegging
- gjennomfører «Veikartet» som metode for å sikre helhetlig tilnærming og koordinering av tjenester
- gir muligheter for våre innbyggere i arbeidsmarkedet gjennom tett samarbeid med lokale næringslivspartnere
- øker ledertetthet for å sikre effektiv tjenesteyting og god personaloppfølging

Tjeneste – og koordineringskontoret (TKK)

TKK er koordinerende enhet og har ansvar for saksbehandling av alle helse- og omsorgstjenester. TKK har også boligkontoret leder og koordinerer det boligsosiale arbeidet:

- bruker verdiene, raushet, mestring og mot for å ivareta god samhandling og et godt arbeidsmiljø
- boligkontoret leder «prosjekt boligutvikling 2040», som kartlegger fremtidig boligbehov og deltar i planlegging og utbygging av Helsekvartalet
- samhandler med innbygger med utgangspunkt i «Hva er viktig for deg»
- tar i bruk velferdsteknologiske løsninger for å støtte opp om mestring og trygghet for innbyggerne
- utvikler nye verktøy for bedre arbeidsflyt og oversikter gjennom dokumentasjonssystemet Geric
- deltar i utviklingsarbeid internt og eksternt
- utvikler tjenestene knyttet til demenskoordinator, kreftkoordinator og barnekoordinator

Fysio- og ergoterapi

Fysio- og ergoterapitjenesten kartlegger funksjonsnivå, rehabiliterer, behandler og forebygger funksjonsnedsettelse i alle aldersgrupper, i og utenfor institusjon:

- gir behandling individuelt og i grupper og bidrar med tilrettelegging slik at innbyggere kan bo hjemme lengst mulig
- kommunalt hjelpemiddellager har ansvar for hjelpemiddelutlevering både fra eget lager og NAV hjelpemiddelsentral
- gir veiledning og samarbeider med innbyggere, pårørende, skoler, barnehager og andre samarbeidspartnere, og har fokus på mestring og bruk av innbyggeres ressurser
- har treningsgrupper for barn, eldre og kronisk syke
- jobber aktivt med forebygging, har spesielt fokus på prosjekt med fallforebygging for hjemmeboende eldre og økt inkludering og aktivitet i skolehverdagen
- jobber aktivt med kompetansehevende tiltak for ansatte

Hjemmetjenester

Hjemmetjenestene består av hjemmesykepleie, praktisk bistand i hjemmet og dagsenter for eldre:

- jobber ut ifra at alle skal få mulighet til å bo hjemme lengst mulig og har fokus på medvirkning gjennom pasientforløpet "hva er viktig for deg"
- jobber med tjenestestyrt bemanningsplanlegging og oppgavedeling for å oppnå hensiktsmessig og effektiv drift
- fortsetter arbeidet med heltidskultur
- jobber videre med hensiktsmessige og effektive arbeidsmetoder for god drift som ruteplanlegging og tydeliggjøring av roller og oppgaveløsning
- kompetansekartlegging og kompetanseheving for ansatte og ledere, blant annet gjennom deltakelse i læringsnettverk, utdanning og intern opplæring
- videre satsing på demensarbeid, blant annet gjennom samtalegrupper for pårørende til personer med demens
- arbeide videre med psykologisk trygghet og robusthet i ansattgruppene
- satsning rundt prosjekt om simulering og ferdighetstrening for ansatte som en del av kompetansehevingen

Enhet for mestring

Enhet for mestring gir tjenester innen rus og psykiatri (ROP), psykisk helsehjelp og funksjonsnedsettelse. Virksomheten har botilbud i omsorgsboliger, dagtilbud, avlastningstilbud, hjemmetjenester og barnebolig:

- på grunn av størrelse og kompleksitet skal virksomheten deles i to fra 01.01.2025
- virksomhetene vil fortsette å ha fokus på mestring og iboende ressurser hos den enkelte og benytter faglige rammeverk som positiv atferdsstøtte (PAS) og egenmestring gjennom recovery
- pågår prosess for å øke forutsigbarhet og rettferdig fordeling i forhold til avlastningstilbud
- pågår arbeid med kvalitetsforbedring i ROP- team, dette fortsetter i 2025

Institusjon

Sola har til sammen tre sykehjem med totalt 170 plasser fordelt på korttid, langtid og øyeblikkelig hjelp, døgnplasser. I tillegg driver institusjon dagsenter for personer med kognitiv svikt, samt administrerer et institusjonsskjøkken:

- arbeider med tjenestestyrt bemanningsplanlegging og oppgavedeling for å oppnå hensiktsmessig og effektiv drift
- forbedre arbeidet med struktur og helhetlig oversikt for å sikre økonomisk kontroll
- jobber med tjenestestyrt bemanningsplanlegging og oppgavedeling for å oppnå hensiktsmessig og effektiv drift
- fortsetter arbeidet med heltidskultur
- kompetansekartlegging og kompetanseheving for ansatte og ledere, blant annet gjennom deltakelse i læringsnettverk, utdanning og intern opplæring
- effektivisering og standardisering av innkjøp (legemidler, mat, medisinsk forbruksvarer, etc.)
- satsning rundt prosjekt om simulering og ferdighetstrening for ansatte som en del av kompetansehevingen

Legetjenestene

Legetjenestene består av virksomhetsleder, kommuneoverlege, leger i sykehjem, inkludert sykehjemsoverlege, LIS 1 stillinger og oppfølging av fastlegehjemler:

- arbeider kontinuerlig med å rekruttere og beholde
- samarbeider med fastlegene, særlig for å få et sømløst og godt samarbeid rundt eldre innbyggere
- videreutvikler samarbeid med andre kommunalområder innen samfunnsmedisin
- fortsetter med fag- og kvalitetsarbeid innen legetjenestene

Fagstab levekår

Fagstab levekår består av rådgivere og assisterende kommunalsjef. Fagstab levekår er bindeledd mellom virksomhetene og kommunalsjef og bistår virksomhetene på strategisk- og tjenestenivå:

- leder utviklings- og endringsarbeid i tjenesteområdet, blant annet i forhold til satsningsområdene i "Levekår mot 2040"
- leder og koordinerer planarbeid innenfor eget tjenesteområde, samt videreutvikler samarbeidet med andre tjenesteområder knyttet til planarbeid
- har en aktiv rolle i utviklingsarbeid med eksterne, blant annet gjennom kvalitetsforbedrings- og forskningsprosjekter
- rådgir ledere knyttet planlegging og oppfølging av drift
- leder kvalitetsarbeidet i levekår, samt bistår virksomhetene i kvalitetsforbedrings- og omstillingsarbeid
- er et bindeledd mellom kommunale tjenester og NAV, med særlig satsningsområde på å forebygge utenforskap
- bistår virksomhetene med gjennomføring av tiltak for å oppnå målsetning om økonomisk kontroll

Hovedmål og delmål

Hovedmål	Delmål
I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn	I Sola kommune gir vi helhetlige og bærekraftige helse- og omsorgstjenester som legger til rette for livskvalitet og mestring for den enkelte.
I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger	Vi tar utgangspunkt i innbyggernes ressurser og utvikler og utfører tjenestene sammen med innbyggerne.
I Sola gir en solid økonomi oss handlekraft	Virksomhetene løser hverdagens utfordringer gjennom hensiktsmessig arbeidsdeling, tilstrekkelig kompetanse og samhandling.
I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse	Levekår kjennetegnes av medarbeidere som mestrer arbeidshverdagen og bidrar til fornying og utvikling.

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Netto driftsramme

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Fagstab levekår	-35 028	-18 266	-22 773	-21 423	-20 623	-19 823
Institusjon	207 366	181 847	196 571	196 571	196 571	220 571
Hjemmetjenester	98 225	96 006	108 667	110 417	111 417	111 417
TKK (Tjeneste- og koordineringskontoret)	55 662	58 124	54 163	53 413	52 663	52 663
Legetjenester	46 209	38 214	39 914	42 814	45 814	47 414
Miljøtjenesten	138 065	138 407	143 767	145 767	148 267	148 267
Enhet for mestring	62 913	63 775	81 605	81 605	82 605	83 605
NAV Sola (sosiale tjenester)	84 004	100 733	115 375	99 275	92 275	86 275
Fysio-/ergoterapi	19 098	20 797	20 868	20 918	20 918	20 918
Sum	676 515	679 637	738 157	729 357	729 907	751 307

Endring i rammen sammenlignet med vedtatt ramme i fjor

Levekår (beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett 2024	679 637	679 637	679 637	679 637
Endringer i tiltak fra vedtatt HØP	16 570	6 570	7 820	29 170
Nye tiltak	41 950	43 150	42 450	42 500
Sum	738 157	729 357	729 907	751 307
Endring i prosent	8,6 %	7,3 %	7,4 %	10,5 %

Netto driftsramme for tjenesteområdet levekår utgjør 738,2 millioner kroner i 2025. Endringen fra 2024 utgjør 58,5 millioner kroner og er på 8,6 prosent. Under gis det en nærmere beskrivelse av endringene som foreslås.

Endringer i driftsbudsjett

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Beskrivelse tiltak	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	679 637	679 637	679 637	679 637
Vedtatt ramme før endringer	679 637	679 637	679 637	679 637
Fagstab levekår				
Tekniske internoverføringer mellom tjenesteområdene	-600	-600	-600	-600
Brobyggerstilling mellom UiS og primærhelsetjenestene	500	500	500	500
Kostnadsøkning iht. samarbeidsavtale Stavanger krisesenter	450	1 000	1 050	1 100
Prisvekst kompenseres med 3,5%	153	153	153	153
SLT+ koordinator - full kommunal egenfinansiering	880	880	880	880

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Tilbakeførsel av årsverk i fagstab levekår fra omstillingskrav i 2020/2021	1 050	1 050	1 050	1 050
Vaksinasjonsprogram mot covid-19 og pneumokokk	960	960	960	960
Økning i kostnader til Stavanger legevakt	2 100	2 900	3 650	4 400
Økning i refusjon for ressurskrevende tjenester	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Fagstab levekår	-4 507	-3 157	-2 357	-1 557
Institusjon				
Driftskostnader heldøgnsbemanning ved omsorgsboliger, korttidsplasser og intermedierplasser i Helsekvartalet	0	0	0	24 000
Finansiere institusjon i samsvar med finansieringsmodell	15 000	15 000	15 000	15 000
Prisvekst kompenseres med 3,5%	724	724	724	724
Økning i brukerbetaling for opphold i institusjoner, grunnet økt grunnbeløp i folketrygden	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Institusjon	14 724	14 724	14 724	38 724
Hjemmetjenester				
Tekniske internerføringer mellom tjenesteområdene	600	600	600	600
Finansiere nytt team under Spesialiserte hjemmetjenester til enkeltbrukere med omfattende behov	11 800	11 800	11 800	11 800
Prisvekst kompenseres med 3,5%	261	261	261	261
Økning i årsverk i hjemmetjenesten	0	1 750	2 750	2 750
Sum Hjemmetjenester	12 661	14 411	15 411	15 411
TKK (Tjeneste- og koordineringskontoret)				
Boveileder jf. KS-sak 05/2024	750	750	0	0
Konsulent på boligkontoret som følge av Ukraina-situasjonen	0	-750	-750	-750
Prisvekst kompenseres med 3,5%	9	9	9	9
Reduksjon i kjøp av private tjenester	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Teknisk justering - Midler for kommunale kjøpeplasser flyttes fra NAV til TKK	2 180	2 180	2 180	2 180
Tilbakeføring av bevilgede midler til kjøp av tjenester innen psykisk helse og rus	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Økning i omsorgslønn og privat hjemmeavlastning	2 600	2 600	2 600	2 600
Sum TKK (Tjeneste- og koordineringskontoret)	-3 961	-4 711	-5 461	-5 461
Legetjenester				
Drift av legetjenesten og Solamodellen 2.0	1 700	3 950	6 950	8 550
Halvt årsverk sykehjemslege	0	650	650	650
Sum Legetjenester	1 700	4 600	7 600	9 200
Miljøtjenesten				
Drift pilotprosjekt åtte boliger med base	0	2 000	4 500	4 500
Fullfinansiering av finansieringsmodellen i miljøtjenesten	5 000	5 000	5 000	5 000
Prisvekst kompenseres med 3,5%	360	360	360	360
Sum Miljøtjenesten	5 360	7 360	9 860	9 860
Enhet for mestring				
Delfinansiering av SLT+-koordinator flyttes til fagstab levekår	-220	-220	-220	-220
Drift av Kleppvegen omsorgsboliger	0	0	1 000	2 000
Kleppvegen - reberegnet driftsbehov	650	650	650	650
Kostnadsøkning - Jæren Recovery College, Kirkens Bymisjon	200	200	200	200
Nyetablert botiltak jf. 1 tertial 2024	17 000	17 000	17 000	17 000
Utstyr til SOMA gruppetilbud	200	200	200	200

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Sum Enhet for mestring	17 830	17 830	18 830	19 830
NAV Sola (sosiale tjenester)				
Aktivitetsplasser Ranso, jf. FS-sak 19/2024	1 385	1 385	1 385	1 385
Avdelingsleder ved flyktningetjenesten NAV	170	170	170	170
Bil til NAV og Boligkontoret	100	100	100	100
Boligkonsulent for bostedsløse	0	-700	-700	-700
En stilling knyttet til introduksjonsprogrammet ved NAV	800	800	800	800
Finansiere kommunale VTA plasser	1 250	1 250	1 250	1 250
Finansiering av vektertjeneste til rådhuset	-300	-300	-300	-300
Kostnader tilknyttet Ukrainske flyktninger	10 000	-4 000	-11 000	-17 000
Næringslivskontakt ved NAV	900	900	900	900
Prisvekst kompenseres med 3,5%	17	17	17	17
Sosialhjelpssatsen økes med 10 prosent iht forlik på stortinget med SV	2 500	2 500	2 500	2 500
Teknisk justering - Midler for kommunale kjøpeplasser flyttes fra NAV til TKK	-2 180	-2 180	-2 180	-2 180
To årsverk: Bosetting og introprogram i forbindelse med økt antall flyktninger	0	-1 400	-1 400	-1 400
Sum NAV Sola (sosiale tjenester)	14 642	-1 458	-8 458	-14 458
Fysio-/ergoterapi				
Indeksregulering driftstilskudd fysioterapeuter	50	100	100	100
Prisvekst kompenseres med 3,5%	21	21	21	21
Sum Fysio-/ergoterapi	71	121	121	121
Sum endringer	58 520	49 720	50 270	71 670
Ramme etter endringer 2025-2028	738 157	729 357	729 907	751 307

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum Økonomiplan
	Prosjektnr	Ramme	2025	2026	2027	2028	2025-28
Levekår							
8 boliger med base, Lensmannskroken	39098	49 000	21 809	23 000	0	0	44 809
Havvegen 63	0	2 000	2 000	0	0	0	2 000
Helsekvartalet	0	1 004 000	12 000	16 500	220 000	170 000	418 500
Hjelpemiddelsentralen - tilpassing av leide lokaler hos RANSO	0	2 000	2 000	0	0	0	2 000
Kjøp av gjennomgangseiligheter boligsosial handlingsplan (BSHP)			10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Kleppvegen omsorgsboliger	39120	118 000	8 000	45 000	63 000	0	116 000
Midlertidig base Kleppvegen 6	39113	9 000	6 000	0	0	0	6 000
Samlebevilgning formål levekår			1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Sandestubben nytt bygg 12 plasser	39115	81 500	24 500	54 500	0	0	79 000
Solskjerming Soltun sykehjem	0	2 300	2 300	0	0	0	2 300
Utbygging trådløse nett og møteromløsninger	39634	1 500	100	0	0	0	100
Vaskemaskin hjelpemiddellageret	39635	500	500	0	0	0	500
Velferdsteknologi Levekår			1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Sum Levekår		1 269 800	91 209	151 000	295 000	182 000	719 209

Kostra-analyse

	Sola 2022	Sola 2023	Sandnes	Klepp	Stavanger	Kostragruppe 09
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)	56 456	75 829	75 735	58 789	72 512	63 832
Netto driftsutgift per bruker av hjemmebaserte tjenester (254)	239 188	295 505	319 066	254 750	325 510	343 264
Netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie	1 366 654	1 596 511	1 518 820	1 564 250	1 259 833	1 433 523
Dekningsgrad						
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov (B)	19,9 %	19,8 %	27,0 %	17,0 %	21,9 %	25,2 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold (B)	80,9 %	81,8 %	81,4 %	81,5 %	74,6 %	90,8 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år (B)	10,3 %	10,5 %	21,4 %	9,4 %	14,1 %	16,8 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 80 år og over (B)	6,7 %	6,0 %	10,9 %	11,0 %	6,4 %	16,4 %
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	21,6 %	22,8 %	20,9 %	22,4 %	23,6 %	27,9 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	12,8 %	12,0 %	11,4 %	9,4 %	12,6 %	9,0 %
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	34,9 %	37,5 %	28,6 %	47,7 %	44,0 %	31,9 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 18-66 år (B) **)	3,3 %	4,0 %	4,7 %	3,6 %	4,6 %	4,9 %
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og over (B)	19,3 %	18,1 %	19,0 %	14,5 %	20,4 %	14,9 %
Kvalitet						
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,69	0,71	0,61	0,52	0,56	0,58
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmåned (kr)	11 595	14 171	12 835	13 133	12 871	11 531

**) Justert for utgiftsbehov

Kostra-analyse pleie og omsorg

Netto utgifter per plass i institusjon korrigert for utleie, har økt med kr 229.857 fra 2022 til 2023. Alle sammenligningskommunene har hatt en markant økning i disse kostnadene fra 2022 til 2023, hvor Kostragruppe 09 har en gjennomsnittlig økning på kr 112.023 i samme periode. Sola kommune har de høyeste netto utgiftene per plass i institusjon blant sammenligningskommunene, hvor Stavanger kommune har lavere utgifter enn de andre kommunene.

Sola kommune har de nest laveste netto driftsutgiftene per tjenestemottaker av hjemmebaserte tjenester i 2023 sett i forhold til sammenligningskommunene. For Sola kommune er utgiftene per tjenestemottakere økt med kr 56.317 fra året før, mens de har økt med kr 63.832 for Kostragruppe 09.

Andel av alle tjenestemottakere i Sola kommune som har omfattende bistandsbehov har blitt vesentlig redusert de siste seks årene, fra 35,9 prosent i 2017 til 19,8 prosent i 2023. Klepp med 17,0 prosent har den laveste andelen blant sammenligningskommunene, der Kostragruppe 09 har 25,2 prosent av tjenestemottakerne med omfattende bistandsbehov. Fra 2022 til 2023 har det vært en mindre økning i bistandsbehovet for innbyggere på langtidsopphold, fra 80,9 til 81,8 prosent.

I 2023 utgjorde andel tilgjengelige plasser i institusjon for innbyggere over 80 år 18,1 prosent, en svak reduksjon fra 2022. Sola kommune ligger på omtrent samme nivå som Sandnes og Stavanger, og har en høyere dekningsgrad enn Klepp og Kostragruppe 09.

Sola har som mål å være en hjemmetjeneste-kommune, slik at dekningsgraden for institusjonsplasser på sikt ikke bør øke. Tallene peker på at en del av tjenestemottakere på langtidsopphold ikke har omfattende bistandsbehov. Dette kan indikere at det ligger en mulighet i å ivareta flere tjenestemottakere med mindre bistandsbehov i hjemmet i stedet for på institusjon.

I 2023 er antall årsverk per tjenestemottaker av omsorgstjenester økt noe, fra 0,69 til 0,71 årsverk per tjenestemottaker. Dette er fortsatt lavere enn i 2021 med 0,76 årsverk per tjenestemottaker, og høyere enn i 2018 og 2019, da det lå på omkring 0,6 årsverk per tjenestemottaker. Blant sammenligningskommunene ligger Sola høyest. Klepp har lavest antall årsverk per tjenestemottaker, på 0,52. Snittet for kostragruppe 09 ligger på 0,58 årsverk per tjenestemottaker.

Kostra-analyse sosiale tjenester

Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp er på kr 75.829 per mottaker i 2023, som er en betydelig økning fra kr 56.456 i 2022. Dette er på linje med Sandnes, og litt over Stavanger og Kostragruppe 09. Til sammenligning har Kostragruppe 09 kr 63.832. Her skiller Klepp seg ut med svært lav brutto driftsutgifter til sosialhjelp per mottaker med kr 58.789, ned fra kr 96.785 i 2022.

For alle sammenligningskommuner og Kostragruppe 09 har andelen mottakere av sosialhjelp i alderen 18-66 år økt fra 2022. I 2023 mottok 4,0 prosent av innbyggerne i denne aldersgruppen sosialhjelp, noe som er en økning på 0,7 prosentpoeng fra 2022. Av sammenligningskommunene er det kun Klepp som har en lavere andel innbyggere som mottar sosialhjelp i 2023, med 3,6 prosent. I Sandnes mottar 4,7 prosent av innbyggerne mellom 18 og 66 år sosialhjelp. For alle sammenligningskommunene er dette allikevel lavere enn for Kostragruppe 09, der 4,9 prosent av innbyggerne mellom 18 og 66 år mottar sosialhjelp.

37,5 prosent av mottakerne av sosialhjelp hadde dette som sin hovedinntektskilde i 2023. Dette er en økning fra 34,9 prosent i 2022, men fortsatt lavere enn 41,2 prosent i 2021. Blant

sammenligningskommunene hadde Klepp og Stavanger betydelig større andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde, Klepp med 47,7 prosent og Stavanger med 44,0 prosent.

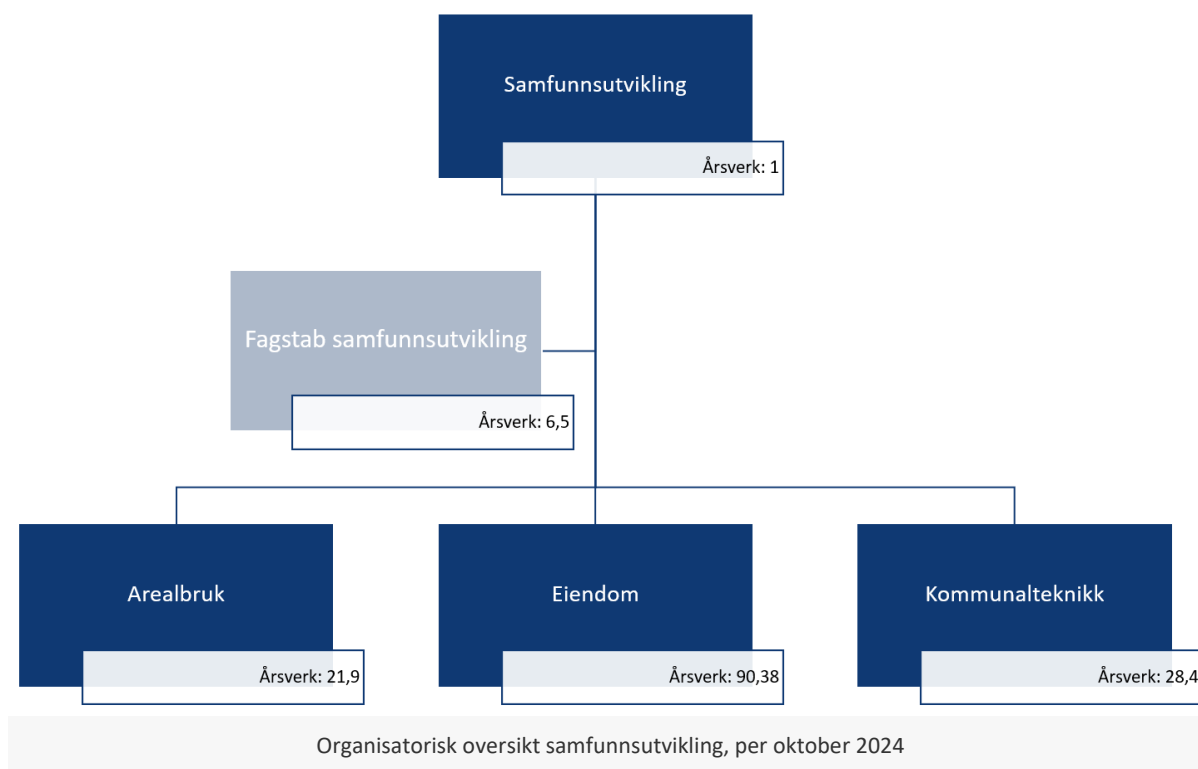
Gjennomsnittlig utbetaling av sosialhjelp per stønadsmåned for 2023 er på kr 14.171, opp fra kr 11.595 i 2022. Dette er høyere enn sammenligningskommunene, som også ligger over gjennomsnittet for Kostragruppe 09 på kr 11.531.

Samfunnsutvikling

Beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteområdet samfunnsutvikling består av fagstab, arealbruk, eiendom og kommunalteknikk. Fagstaben skal bidra inn i hele organisasjonen og initiere til arbeid som er nødvendig for tilstrekkelig kunnskap, beslutningsgrunnlag og gjennomføringskraft i planarbeid. Fagstab har blant annet ansvar for det overordnede arbeidet innen folkehelse, samfunnssikkerhet, klima og miljø, samt næring- og reiseliv i kommunen, i tillegg til analyse, statistikk og kommuneplanens samfunnsdel. I tillegg legger fagstaben til rette for politisk behandling av saker som gjelder kjøp og salg av kommunens eiendommer og utbyggingsavtaler med private utbyggere.

Arealbruk er delt inn i tre seksjoner; seksjon plan, seksjon kart og oppmåling og seksjon byggesak, landbruk og miljø. Arealbruk har ansvar for saksbehandling av områdeplaner, detaljplaner, trafikksaker, byggesaker, landbrukssaker og miljø- og forurensningssaker. I tillegg har arealbruk ansvar for tilsyn, matrikkelføring, oppmåling og geodata. Eiendom har ansvaret for alle kommunens bygg, idrettsanlegg og parker. Kommunalteknikk har ansvar for vei, vann, avløp og renovasjon.

Dette jobber vi med

Fagstab samfunnsutvikling

- har oppfølgingsansvar for HROS
- arbeider for å i langt større grad få integrert samfunnssikkerhet- og beredskapsmessige hensyn i kommunens ordinære planlegging, innenfor alle sektorer og på alle nivåer, med særlig fokus på arealplanlegging

- utarbeide statistikk, strategisk analyse og kunnskapsgrunnlag knyttet til samfunnsutvikling og overordnede planer
- styrke folkehelseperspektivet i kommunens plan- og utredningsarbeid
- holde løpende oversikt over folkehelsen
- er en pådriver for at nullvekst-målet holdes fast i alt av kommunens planarbeid
- iverksetter og følger opp kommunedelplan for klima og miljø
- prosjektleder ansvar for ny temaplan for overvann
- styrker kommunens attraktivitet ovenfor næringslivet og deres utviklingsbehov som følge av det grønne skiftet
- jobber tett med nabokommunene på Nord-Jæren om muligheter og utfordringer innen næring og reiseliv
- utvikler og støtter prosjekt som helårsturisme, energi og nye energikilder vindkraft og hydrogen, energihovedstad, mat og landbruk
- følger opp gjennomføringsmodellen for Sola og Tananger sentrum
- reforhandler eieravtaler knyttet til interkommunale samarbeid

Innenfor tjenesteområdet Samfunnsutvikling vurderer vi å konkurranseutsette ulike fagområder. Bakgrunnen for dette, er at vi ønsker å fokusere på kjerneoppgaver fremfor å drifte alle tjenestene selv og der vi også vil legge til grunn andre vurderingskriterium for å konkurranseutsette. Vi vil i løpet av første kvartal komme med en politisk sak der vi gjør rede for de fagområdene/oppgavene som er aktuelle, fordeler og ulemper basert på de vurderingskriteriene vi legger til grunn.

Arealbruk

Seksjon plan

- er en pådriver for samkjørt areal- og transportplanlegging gjennom kommuneplanens arealdel
- arbeider for god by- og tettstedsutvikling, gjennom områderegulering av større boligområder og revisjon av områderegulering for Sola sentrum
- gir veiledning til innbyggere og utbyggere inkludert innbyggerinvolvering i plansaker
- saksbehandler private og kommunale reguleringsplaner
- behandler transport- og trafikksikkerhetssaker

Seksjon kart og oppmåling

- gjennomfører delingssaker
- oppdaterer og vedlikeholder eiendomsregisteret
- sørger for forståelige kart og brukervennlige kartløsninger
- implementerer nye løsninger som bidrar til bedre samhandling og automatisering av tjenester
- drifter og vedlikeholder planbaser og planregister
- salg av meglerpakker

Seksjon byggesak, landbruk og miljø

- gir veiledning til innbyggere og utbyggere
- behandler byggesøknader og landbrukssøknader
- gjennomfører tilsyn og følger opp ulovligheter
- følger opp kommunens miljøansvar innen forurensning og vann/avløp i spredt bebyggelse
- viltforvaltning

Eiendom

- bygger, drifter og vedlikeholder alle kommunens bygg, idrettsanlegg og parker
- forvalter eiendomsmassen sammen med de øvrige virksomhetene i kommunen
- samskaping med innbyggere: parker, friluftsområder og idrettsanlegg som fremmer rekreasjon, opplevelser og aktivitet som i sum gir god folkehelse
- drifter og vedlikeholder kommunenes gravlunder
- sørger for offentlige bygg som innbyggere og ansatte trives i
- gjennomfører korrekte anskaffelser i forbindelse med anbud
- sørger for å benytte støtteordninger
- legger til rette for gode bruksflater for kommunens lag og foreninger for alle brukere
- følger opp kommunedelplan for energi og klima ved å intensivere arbeidet med ENØK-tiltak og kartlegge muligheter for å redusere energiforbruket
- kartlegge tilstandsgrad på bygningsmasse for å få oversikt over vedlikeholdsetterslep
- etablere og vedlikeholde eiendomsstrategi med demografi og 2040 som holdepunkt
- bidrar til å skape et attraktivt sentrum

Kommunalteknikk

- satser på helhetlig styring gjennom endring, digitalisering, strategiske prioriteringer og forpliktende samarbeid med nabokommuner
- utarbeider ny digital hovedplan for vann- og avløp
- arbeider strategisk innenfor renovasjon for å nå fastsatte klima- og miljømål
- jobber målrettet for ivareta krav i drikkevannsforskriften
- sørger for bygging og rehabilitering av vei, vann, avløp og renovasjon, i forbindelse med utbygging og utvikling i kommunen
- bruker kommunens hjemmesider for å sørge for god selvbetjening og helhetlig kommunikasjon mot kommunens innbyggere, utbyggere og andre interessenter
- forvalter, drifter og effektiviserer kommunens infrastruktur (vei, vann, avløp og renovasjon) som kommunalteknikk har ansvar for

Hovedmål og delmål

Hovedmål

I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn

Delmål

Arealbruk legger kommuneplanens arealstrategi til grunn for vårt arbeid

Eiendom skal bygge fleksible og miljøvennlige bygg med lavt klimaavtrykk for fremtiden

Eiendom skal etablere en eiendomsstrategi som ivaretar kommunens bygningsmessige behov på kort og lang sikt

Eiendom skal legge til rette for at ENØK-tiltak i eldre bygg prioriteres

Eiendom skal være en pådriver for at miljøkrav blir innarbeidet i anbudsdokumenter

Fagstab samfunnsutvikling skal sikre god koordinering i plan- og utredningsarbeid innad i tjenesteområdet og mellom tjenesteområder

Kommunalteknikk skal jobbe for at kommunens infrastruktur er rustet for demografiske og klimatiske endringer

Samfunnsutvikling skal fremme klima- og miljøhensyn i kommunens planer og ta klima og miljøhensyn i nye anlegg, bygg og drift

Samfunnsutvikling skal sikre at samfunnssikkerhet er integrert i alt kommunen gjør for å løse samfunnsoppgaver

Hovedmål

Delmål

I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger	Samfunnsutvikling skal være pådriver for systematisk og helhetlig samarbeid internt og eksternt ved oppfølging av HROS-analysen
	Arealbruk skal jobbe med å lage gode analyser for hele virksomheten
	Arealbruk tar i bruk den digitale løsningen ArcGis innbyggerdiallog 3D inkludert VR-briller
I Sola gir en solid økonomi oss handlekraft	Eiendom skal løpende digitalisere interne oppgaver og ekstern kommunikasjon
	Eiendom skal stille fremtidsrettede krav i kommende konkurranser for byggeprosjekter
	Eiendom skal ta i bruk digitalisert oversikt over byggeplasser
I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse	Kommunalteknikk skal ta i bruk teknologi for å sikre en trygg og effektiv drift av kommunens vei, vann og avløpssystemer
	Samfunnsutvikling skal lytte til innbyggernes behov og ta i bruk ny teknologi for å gjøre Sola kommune til et bedre sted å leve, bo og arbeide
	Arealbruk skal sikre gebyrintjening ved å overholde saksbehandlingsfristene
	Eiendom skal gjennomføre igangsatte investeringsprosjekter i henhold til gjeldende budsjettammer i vedtatt HØP
	Eiendom skal gjennomføre planmessig vedlikehold for bygg og anlegg, etterslep i vedlikehold kartlegges og plan for å lukke avvik iverksettes
	Eiendom skal sørge for bedre arealutnyttelse ved nybygg
	Eiendom skal ta riktig materialvalg og gode tekniske løsninger i kommunale bygg
	Kommunalteknikk skal synliggjøre kostnadsutfordringene for å opprettholde gode tjenester innen vei, vann, avløp og renovasjon
	Samfunnsutvikling skal være en aktiv eiendoms- og myndighetsforvalter som ivaretar egne og næringslivets interesser i et langsiktig perspektiv
	Arealbruk arbeider frem digitale løsninger som er mer brukervennlige
	Arealbruk legger vekt på å samskape med innbyggere og profesjonelle aktører i planprosesser
	Eiendom skal samskape med innbyggere, lag og foreninger
	Eiendom skal tilrettelegge for gode bruksflater for lag og foreninger
	Eiendom skal være åpen for ideer og innspill i prosjekter
	Fagstab skal bidra til økt samarbeid om kommunens strategiske mål
	Kommunalteknikk skal gjennom tidlig dialog med innbyggere, utbyggere og politikere skape bedre samarbeid og forståelse

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Netto driftsramme

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Fagstab samfunnsutvikling	11 395	10 953	9 036	8 036	8 036	8 036
Eiendom	141 850	142 753	133 075	139 914	152 051	164 182
Kommunalteknikk	18 092	19 400	18 378	24 610	22 410	22 410
Areal	16 287	14 643	15 713	15 493	15 423	15 423
Sum	187 624	187 749	176 202	188 053	197 920	210 051

Endring i rammen sammenlignet med vedtatt ramme i fjor

Samfunnsutvikling (beløp i 1000)	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett 2024	187 749	187 749	187 749	187 749
Endringer i tiltak fra vedtatt HØP	-2 008	-1 062	-1 512	-444
Nye tiltak	-9 539	1 366	11 683	22 746
Sum	176 202	188 053	197 920	210 051
Endring i prosent	-6,2 %	0,2 %	5,4 %	11,9 %

Netto driftsramme for tjenesteområdet samfunnsutvikling utgjør 176,2 millioner kroner i 2025. Det utgjør en endring på -11,5 millioner kroner sammenlignet med vedtatt ramme 2024 og er på -6,2 prosent. Under gis det en nærmere beskrivelse av endringene som foreslås.

Endringer i driftsbudsjett

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	187 749	187 749	187 749	187 749
Vedtatt ramme før endringer	187 749	187 749	187 749	187 749
Fagstab samfunnsutvikling				
Driftskostnader knyttet til næringsutvikling	100	100	100	100
Felles kommuneadvokat	-2 201	-2 201	-2 201	-2 201
Finansiering av vektertjeneste til rådhuset	-200	-200	-200	-200
Ny kommuneplan i perioden	200	200	200	200
Prisvekst kompenseres med 3,5%	40	40	40	40
Sola kommune sin andel av rutetilbud	144	144	144	144
Temaplan for klimatilpasning - skattefinansiert	0	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Fagstab samfunnsutvikling	-1 917	-2 917	-2 917	-2 917
Eiendom				
Bygningsmessige tilpasninger; branntegninger og komplettering tilfluktsrom	-500	-500	-1 000	-1 000
Diverse små driftsutgifter Sandetun representasjonsbolig	200	0	0	0
Drift ny Sola svømmehall	0	5 100	10 200	10 200
Endret bruk av helsehuset og Solahallen	0	-1 170	-1 170	-1 170
Etablering av brannkonsept	2 000	0	0	0
FDV Helsekvartal	0	0	0	5 500
FDV kostnader Jåsund skole	0	0	5 564	11 127
FDV-kostnader Kleppveien 6	0	84	84	84
FDV-kostnader nye omsorgsboliger Kleppvegen	0	0	0	1 068
Leie av areal - hjelpemiddellager	350	700	700	700
Leie av Skjoldgården og Sola Arena	50	100	150	150
Prisvekst kompenseres med 3,5%	1 722	1 722	1 722	1 722
Reduserte energikostnader	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Reduserte FDV kostnader - riving Tjelta bhg	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Tilstandsvurdering av bygg	0	-1 000	-1 000	-1 000
Økning i husleieinntekter	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Økt energikost ny Sola svømmehall	0	675	940	940
Økt FDV kost ny Sola svømmehall	0	4 950	6 608	6 608

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Økt ramme iht tilstandsanalyse / vedlikeholdsetterslep inkl dekkning for høy prisvekst i de senere år	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum Eiendom	-9 678	-2 839	9 298	21 429
Kommunalteknikk				
Gebyrfinansiering av selvkost	-1 172	3 010	3 010	3 010
Kameraovervåking returpunkt	100	100	100	100
Lisenser datasystemer kommunalteknikk	200	200	200	200
NVDB-registrering av kommunalt veiareal	150	0	0	0
Plastinnsamling	0	2 200	0	0
Reasfaltering kommunale veier	700	1 700	1 700	1 700
Revidering av hovedplan	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Temaplan for klimatilpasning- selvkostområde	0	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Kommunalteknikk	-1 022	5 210	3 010	3 010
Areal				
Blått flagg	200	0	0	0
Elektroniske søknader for innbyggere	90	70	0	0
GIS, analyse og digitalisering - utviklingsstilling	1 100	1 100	1 100	1 100
Lisenser/programvare og diverse	300	300	300	300
Miljøtiltak ihht klima- og miljøplan	-500	-500	-500	-500
Nasjonal sykkelkonferanse Nord-Jæren	-120	-120	-120	-120
Sum Areal	1 070	850	780	780
Sum endringer	-11 547	304	10 171	22 302
Ramme etter endringer 2025-2028	176 202	188 053	197 920	210 051

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum Økonomiplan
	Prosjektnr	Ramme	2025	2026	2027	2028	2025-28
Samfunnsutvikling							
Adgangskontroll			2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Adgangskontroll vann- og avløpsanlegg	0	1 500	1 500	0	0	0	1 500
Adkomstvei Ljosheimkroken	59457	2 500	1 950	0	0	0	1 950
Akustikk tiltak Fjellhall i Tananger	59575	2 500	2 100	0	0	0	2 100
Datasikkerhet- vannverket	0	1 500	1 500	0	0	0	1 500
Dysjalandshallen stupefasiliteter	Nytt	3 200	2 700	0	0	0	2 700
ENØK tiltak gatelys			3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
ENØK-tiltak kommunale bygg	19107	35 800	7 000	0	0	0	7 000
Forskuttering Bymiljøpakken, trafikkisikringsmidler			21 500	20 800	0	0	42 300
Fortau Påskhusvegen	59429	1 500	0	0	1 500	0	1 500
Gravlund oppgradering av driftsbygninger	59571	6 000	5 800	0	0	0	5 800
Hafrsfjord tursti	59709	5 000	4 500	0	0	0	4 500
IVARs nye hovedvannledning	59038	9 500	1 000	7 500	0	0	8 500
Kjøp og opparbeidelse av tomter	19687	IA	0	0	0	0	0
Minnelund og urnevegg – Tananger kirkegård	0	2 800	2 800	0	0	0	2 800
Ny Solahall med varmtvannsbasseng	59537	416 400	179 448	54 000	0	0	233 448
Nye beholdere til hageavfall	59209	3 000	1 580	0	0	0	1 580
Nye bossdunker og avfallsbrønn i friområder	59705	700	300	150	0	0	450
Nytt garderobeanlegg Åsenhallen	59572	20 000	16 000	0	0	0	16 000
Oppdatering av utrangert AV utstyr	0	800	0	400	400	0	800
Oppgradering av gatelysmaster	0	8 100	2 700	2 700	2 700	0	8 100
Oppgradering av ledninger etter vannlekkasje	0	IA	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Oppgradering av lekeplasser friområder			0	0	950	950	1 900
Oppgradering av SD-anlegg for vann og avløp	0	2 300	300	2 000	0	0	2 300
Oppgradering av vannanlegg	Nytt	2 000	2 000	0	0	0	2 000

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum Økonomiplan
	Prosjektnr	Ramme	2025	2026	2027	2028	2025-28
Investeringsprosjekter							
Oppgradering ledninger etter innlekk(spillvann)	0	IA	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Oppgradering til LED, alle kirkebygg			200	200	200	200	800
Oppgradering/rehabilitering Tananger stadion	0	1 000	1 000	0	0	0	1 000
PA002 Joa	59119	20 000	4 500	0	0	0	4 500
Rehabilitering PA stasjon (A)	0	2 000	0	0	0	2 000	2 000
Rehabilitering PA stasjon (B)	0	2 000	0	2 000	0	0	2 000
Rehabilitering trykkøkingsstasjon vann	0	2 000	0	0	2 000	0	2 000
Rehabilitering vei - Varabergvegen / Skadbergvegen – Skadberg	Nytt	7 750	0	0	0	7 750	7 750
Riving av Tjelta barnehage	0	3 000	3 000	0	0	0	3 000
Robotklippere			150	150	150	150	600
Samlebehov maskiner og utstyr			700	1 000	1 000	1 000	3 700
Sanering Skadbergbakken 18-38	59377	5 000	0	2 500	2 500	0	5 000
Sanering Tornefjellvegen (Tilskudd A)	0	1 000	1 000	0	0	0	1 000
Sola arena, infrastruktur	59364	140 693	47 900	47 900	0	0	95 800
Solskjerming	59704	2 400	200	200	0	0	400
Sørnes kirke – murarbeid vestvegg og klokketårn	0	2 175	2 175	0	0	0	2 175
Tilfluktsrom	0	2 500	2 500	0	0	0	2 500
Tilpassing av Energivegen 7 til driftstasjon	59573	15 522	6 500	0	0	0	6 500
Trafikksikkerhet, kommunale veier			800	800	800	800	3 200
Turveg Hafrsfjord - Joa	59673	19 349	945	0	0	0	945
Turveg Hafrsfjord - Sørnes	59652	19 966	2 000	0	0	0	2 000
Utbedringer ifbm tilsyn på Tananger Sv.hall	Nytt	5 000	4 000	0	0	0	4 000
Utskiftning av biler og maskiner på drift VVAR			1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Utskiftning gatelys, standardheving			1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
VA Grannessletta ifbm ny hovedvannledning IVAR	Nytt	7 500	1 500	6 000	0	0	7 500
VA Påskhusvegen	59369	2 500	0	0	0	2 500	2 500
VA178 Ljosheimkroken	59368	6 000	5 300	0	0	0	5 300
VA40 Grotnes nord	59359	18 400	1 600	0	14 000	0	15 600
VA42 Grotnes sør	59360	13 900	10 450	3 000	0	0	13 450
Vann Vigdelsv./Ølberg havnev./Ølbergv.	59037	19 100	5 470	0	0	0	5 470
Sum Samfunnsutvikling		843 855	368 068	162 800	37 700	26 850	595 418

Kostra-analyse

	Sola 2022	Sola 2023	Sandnes	Klepp	Stavanger	Kostragruppe 09
Prioritet						
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	190 851	192 764	237 344	190 546	264 440	199 901
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger (B **)	7 800	7 250	6 826	5 541	7 081	6 476
Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger (B)	6,6	6,5	4,0	4,6	4,7	5,0
Produktivitet						
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	2 205	2 715	3 444	4 539	3 091	5 678
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr)	1 305	1 815	2 046	2 279	2 034	4 090
Dekningsgrad						
Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger	5,69	5,61	4,72	5,17	4,78	7,48
Økonomi						
Utgifter til driftsaktiviteter Formålsbygg, kommune Utgifter per kvadratmeter bygg (kr)	631	520	844	695	824	689
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)	3 059	3 472	3 386	3 164	3 587	3 442

**) Justert for utgiftsbehov

Kostra-analyse eiendomsforvaltning

Sola ligger høyest blant sammenligningskommunene og Kostragruppe 09 med 6,5 kvadratmeter formålsbygg per innbygger, mens Sandnes ligger lavest med 4,0 kvadratmeter.

Sola kommune har de laveste utgiftene til driftsaktiviteter per kvadratmeter formålsbygg blant de vi sammenligner oss med, i tillegg til at vi er 111 kr billigere enn i 2022. Samtidig viser tallene at vi ligger øverst dersom vi ser på driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger, selv om utgiften er redusert med 550 kroner fra 2022. Dette kommer hovedsakelig som følge av den store eiendomsmassen kommunen besitter.

Kostra-analyse kommunale veier

Kostra-tallene for 2023 viser at Sola har brukt kr 192.764 per kilometer kommunal vei og gate til drift og vedlikehold, noe som er mer enn i 2022. Det har vært en jevn økning her siden 2021. Til sammenligning bruker Sandnes kr 237.344, Klepp kr 190.546, Stavanger kr 264.440 og Kostragruppe 09 kr 199.901.

Kostra-analyse vann, avløp og renovasjon

Tallene viser at Sola kommune i 2023 hadde lavest vann-, avløps- og renovasjonsgebyrer blant de vi sammenligner oss med. Totalt ligger Sola på kr 8.002, mot Stavanger på kr 8. 712, Sandes på kr 8.876, Klepp på kr 9.982 og Kostragruppe 09 på kr 13.210.

Sola mot 2040

For å møte fremtidige utfordringene må kommunen jobbe langsiktig og systematisk. Det betyr at vi prioritere tiltak som har effekt lengre der fremme, og at vi i større grad viser at vi planlegger og prioriterer for 2040 mer enn bare her og nå. Vi må med andre ord kjøre med de lange lysene på.

*Som oppfølging av kommunestyrets verbalpunkt **Sola 2040** er det startet et arbeid med et kunnskapsgrunnlag som vil gi en samlet vurdering av den økonomiske- og organisatoriske analysen hvor det identifiseres tiltak og gis anbefalinger av rekkefølge for gjennomføring av foreslåtte tiltak. Prosjektet ender i en sluttrapport som kan benyttes som grunnlag for kommunens utviklingsarbeid i de kommende årene.*

Demografiske endringer

Befolkningsutviklingen legger premisser for kommunens inntekter og innbyggernes tjeneste- og boligbehov. Befolkningsveksten avhenger av muligheter for arbeid og sysselsetting. Boligprisutviklingen, tilgang på attraktive boliger, tjenester og infrastruktur som skoler, barnehager, kultur, natur og idrettstilbud spiller også en viktig premiss.

Sola har sammenlignet med mange andre kommuner en ung befolkning, men befolkningen vil bli eldre. Fram mot 2045 vil kommunen ha en befolkningsvekst på 67 prosent i de eldre aldersgruppene (over 67 år). At vi lever lenger og er friske, er positivt, men det gjør også at vi må tenke nytt og finne ut hvordan vi skal ivareta en større gruppe eldre. Økt andel eldre vil medføre endret etterspørsel etter kommunale tjenester.

For å møte disse endringene må vi utvikle kommunens tjenestetilbud slik at vi også i fremtiden kan levere gode og målrettede tjenester med riktig omfang og kvalitet. Det innebærer at vi må bevege oss fra å være utfører, til i større grad å bli en tilrettelegger. Vi må tilrettelegge for at folk skal kunne leve gode liv lenger, ved å legge vekt på forebygging, økt selvhjelpenhet og mestring. Vi må også planlegge og utforme lokalsamfunnet vårt på en inkluderende og aldersvennlig måte.

Befolkningsprognose

Sola kommune lager egne befolkningsframskrivninger for å estimere hvor mange som vil bo i kommunen i årene framover. Framskrivningene er fordelt på kommunedeler og aldersgrupper og er basert på forutsetninger om fruktbarhet, dødelighet og flytting. I tillegg benyttes anslag for framtidig boligbygging. Årets befolkningsprognose gjelder årene 2024-2050.

Befolkningsveksten første halvår i 2024 ble på 179 personer, det vil si en økning på 0,62 prosent.

Folketilvekst er summen av fødselsoverskudd og netto innflytting. Netto innflytting er et resultat av både netto innenlands innflytting og innvandring. Historisk sett ser vi at flyttemønstrene følger konjunktorene i petroleumsnæringen. Fødselsoverskuddet forventes å utgjøre mesteparten av veksten framover, siden innvandringen ventes å avta. For 2025 er den forventede befolkningsveksten på 1,28 prosent.

Trendbrudd og uventede hendelser, som pandemien og krigen i Ukraina, skaper usikkerhet om befolkningsutviklingen. Det er knyttet størst usikkerhet til framskrivningen av antall fødte og til befolkningstallene i de aldersgruppene som flytter mest, nemlig unge voksne og småbarnsfamilier. I

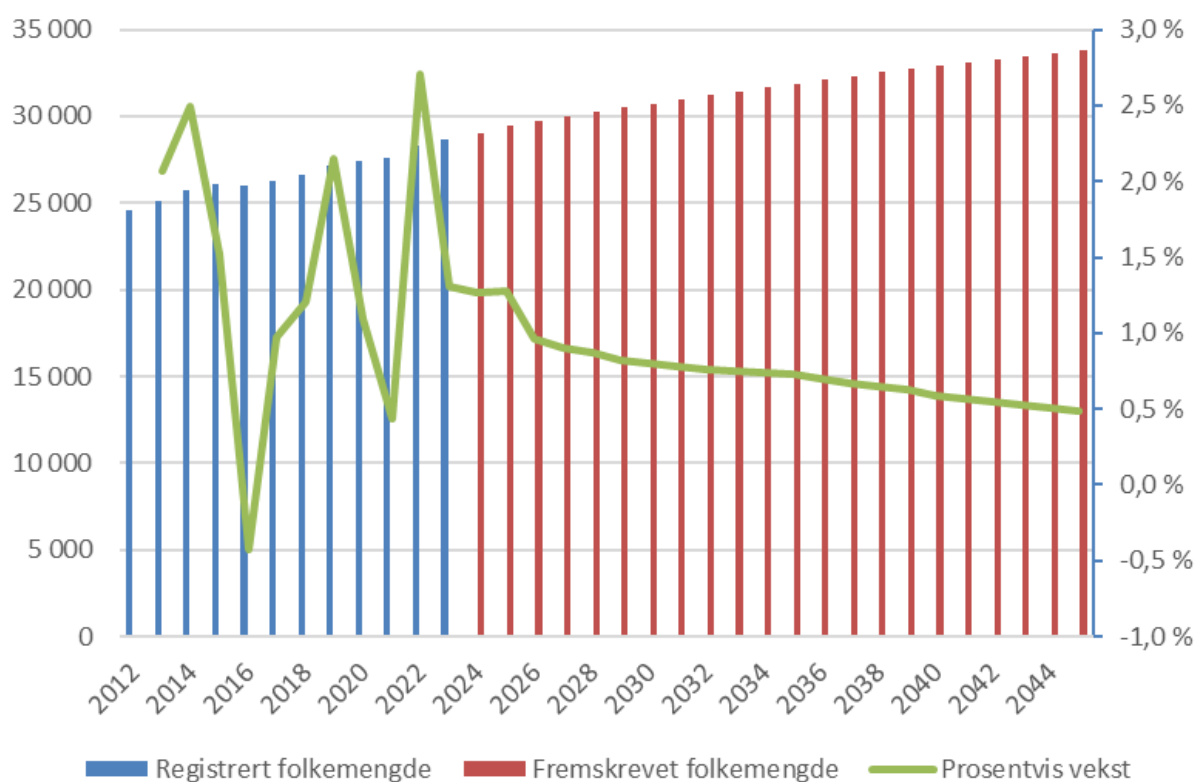
årets framskrivninger er det lagt til grunn at innvandringen fra Ukraina fortsetter de første årene, derfor har vi en relativt høy vekst tidlig i perioden.

Det er stor usikkerhet knyttet til befolkningsprognoser. Det er blant annet vanskelig å forutsi flytting mellom kommuner og innvandring år for år. Usikkerheten i en befolkningsprognose vil øke utover i prognoseperioden. Kommunens egne prognoser har erfaringsmessig gitt bedre anslag for befolkningsutviklingen i Sola enn SSBs befolkningsframskrivninger på kommunenivå.

Folkemengde og årlig vekst

Det forventes fortsatt befolkningsvekst i Sola kommune. I likhet med tidligere framskrivninger er fortsatt følgende hovedtrender gjeldende:

- Fortsatt vekst, men lavere enn de siste årene. Den antatte veksten ligger litt lavere enn ved forrige framskriving i 2022
- Sterk aldring og veksten skjer først og fremst i de eldre aldersgruppene
- Et stabilt, relativt høyt fødselsoverskudd er med på å drive veksten fram mot 2045
- Ekstern nettoflytting er forventet å være midlertidig høy, hovedsaklig på grunn av innvandring fra Ukraina, men dette er forbundet med stor usikkerhet

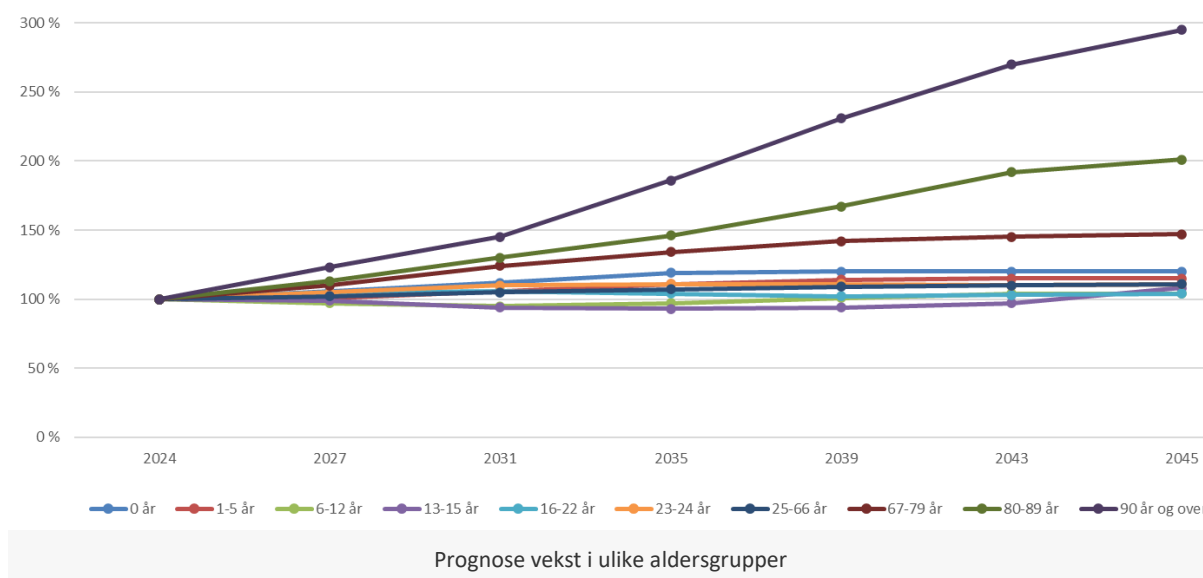

Befolkningsvekst i perioden 2012-2044

Gjennomsnittlig befolkningsvekst for perioden vil være om lag 0,75 prosent.

Prognose vekst i ulike aldersgrupper

Det antas fortsatt vekst i de fleste aldersgrupper fram mot 2045, men det er stor forskjell i vekstraten i de ulike aldersgruppene. Det er i de eldste aldersgruppene, de over 67 år, vi vil finne den sterkeste veksten.

Sammen om fremtiden

Vi står overfor store samfunnsutfordringer som økende sosial ulikhet, klimaendringer og endret demografi. Dette utfordrer kommunen og gjør også kommunens oppgaver mer komplekse enn før. Kommunen skal fortsette å levere gode tjenester, men med strammere økonomiske rammer enn før. For å klare dette må vi prioritere tydelig og bruke ressursene våre på nye måter.

Den høye endringstakten i samfunnet gjør at vi må ta et mer aktivt eierskap til vår rolle som samfunnsutvikler. Gjennom dialog bringer vi sammen kunnskap, ressurser og erfaringer slik at vi utvikler løsninger sammen på tvers av tjenesteområdene, med lag og foreninger og næringsliv. Nye og nyttige løsninger er en forutsetning for fremtidens velferd og nye ideer kan skapes og utvikles der folk med ulik bakgrunn og kompetanse møtes.

Fremover vil et stadig voksende antall innbyggere i Sola med behov for helse- og velferdstjenester utfordre kommunens muligheter til å levere tjenester til denne brukergruppen. Kompetanse er kommunens viktigste ressurs for å kunne levere gode tjenester til innbyggerne og det betyr at det å rekruttere, beholde og utvikle kompetanse innen helse og velferd er blant kommunens mest alvorlige utfordringer på lang sikt.

Like muligheter

God folkehelse skapes gjennom systematisk og langsiktig innsats. Det lokale folkehelsearbeidet handler om å fremme fellesskap, trygghet og inkludering. Skal vi skape gode oppvekstvilkår for barn og unge, forebygge helseutfordringer og utvikle miljøer som legger til rette for sunne levevaner krever det god samhandling mellom offentlige, private og frivillige aktører. Dårlige levekår i barndommen legger sterke

føringer for skolegang og utdanning, levekår og helse som voksen. Innsats tidlig i livet er derfor nøkkelen til å bekjempe sosiale ulikheter. Familien, nabolag, barnehage, skolen, helsetjenesten, idrett og kultur er alle viktige brikker inn i lokalsamfunnets bidrag til en trygg og god oppvekst. Kommunen står sentralt i mange av disse arenaene og skal sikre at barn og unge blir hørt og mottar likeverdige tjenester og tilbud.

Sikkerhet i en usikker verden

De siste årene har vist at lokale, nasjonale og internasjonale kriser kan påvirke innbyggere, næringsliv, økonomi og tjenesteyting. Kommunen må sikre en beredskap som på best mulig måte kan håndtere nødvendige omstillinger.

Global oppvarming og tap av naturmangfold truer livsgrunnlaget vårt og har konsekvenser for økosystemer, mennesker og samfunn over hele verden. Å begrense temperaturøkningen på jorden krever svært raske og omfattende endringer. Klimaendringer som mer ekstremvær med flom og tørke merkes allerede. Dette må vi forberede oss på, samtidig som vi omstiller oss til et mer miljøvennlig samfunn som gir muligheter for verdiskaping og nye arbeidsplasser.

Gode tettsteder og bomiljø

Gode tettsteder og nærmiljø er viktig for trivselen til våre innbyggere og avgjørende for stabile nabolag. Det handler om å bygge et samfunn for alle, hvor mennesker møtes, inkluderes, blir sett og føler seg trygge. Vi skal sikre et boligtilbud, tilpasset ulike aldersgrupper og mennesker med ulike behov og ønsker.

Arenaer der folk møtes handler både om rekreasjonsområder, lekeplasser, parker og friområder, men også om å bygge gode samfunnsstrukturer slik at ulike sektorer, lag og foreninger kan møtes på tvers. En aktiv frivillig sektor er avgjørende for et levende lokalsamfunn og et godt samarbeid mellom frivilligheten og kommunen er et viktig bidrag for å skape et levende lokalsamfunn.

Fremtidens arbeidsplasser

Kommunens næringsliv er sterkt knyttet til energiproduksjon, i tillegg til at vi er en betydelig landbrukskommune. Konjunktursvingninger i energiproduksjonen har vist seg å skape store ringvirkninger for demografi og dermed også for kommunens inntekter. Skal vi i fremtiden klare å beholde og tiltrekke oss nye næringer og arbeidskraft, forutsetter dette gode kommunale tjenester og at Sola foretrekkes som en naturlig arbeids- og bostedskommune. Perspektivmeldingen er tydelig på at spesielt petroleumsnæringen vil miste mye av sin betydning som vekstmotor for norsk økonomi fremover. Dette styrker argumentasjonen for at tilrettelegging for fremtidens arbeidsliv er særs viktig for Sola, og at arbeidet starter nå.

Fra mål til handling

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede styringsdokument og setter retning for utviklingen av Sola frem mot 2040.

Ansvar for hverandre er Sola kommunes visjon og videreføres fra forrige planperiode sammen med de fire strategiske målene:

- I Sola skaper vi tilhørighet gjennom deltakelse

- I Sola bygger vi et bærekraftig samfunn
- I Sola gir solid økonomi oss handlekraft
- I Sola er vi kreative og tar i bruk nye løsninger

Kommunens strategiske mål gjelder for alle tjenesteområdene i kommunen. Ansvar for hverandre handler om at dersom vi skal utvikle Sola kommune til det beste for innbyggerne våre må vi jobbe sammen; vi må samarbeide på tvers av tjenesteområdene og aktivt legge til rette for samskaping med innbyggere, frivillige lag og foreninger og næringsliv. De strategiske målene er også knyttet opp til FNs bærekraftsmål med mål nr 17 Samarbeid i midten som en forutsetning for å kunne nå målene.

Les mer om de strategiske målene i [kommuneplanens samfunnsdel](#).

Kommuneplanen viser retning

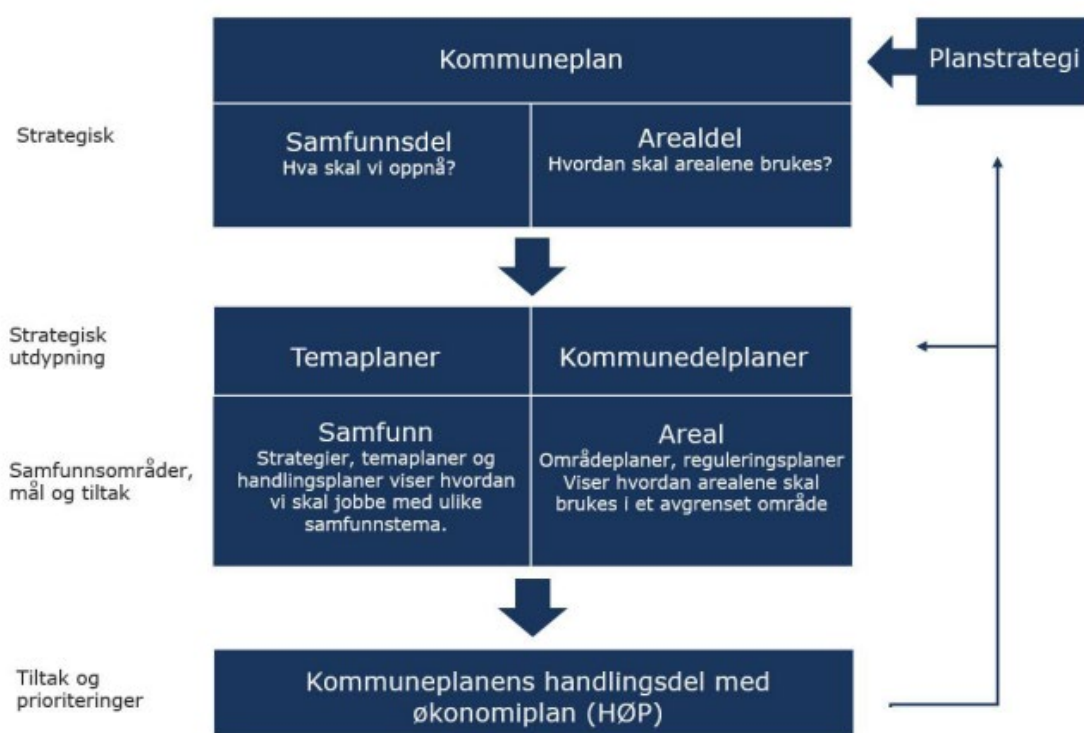
Vi må først bestemme hvor vi vil, før vi gjør tiltak som får oss dit. Derfor handler ikke kommuneplanen om tiltak og konkrete forhold, men om retning. Hvordan vi løser det og tar det videre, avgjøres i andre planer som i handlings- og økonomiplanen du leser nå, som er samfunnsdelens handlingsplan. Retningen som er beskrevet gjennom strategiske mål i samfunnsdelen operasjonaliseres ved at temaer og mål gjenfinnes i økonomiplanen. Handlingsdelen med budsjett og økonomiplan legger grunnlaget for kommunens prioritering av ressurser og oppgaver for de neste fire årene. Den omfatter hele kommunens virksomhet og gir en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i perioden.

Kommunens plansystem

Kommunenes planer er våre viktigste verktøy for styring og prioritering.

Et velfungerende kommunalt plansystem krever god sammenheng og arbeidsdeling. Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel utgjør det overordnede strategiske nivået. Underliggende kommuneplanen er arealmessige kommunedelplaner, områdeplaner og reguleringsplaner. For samfunnstema finner vi strategier, temaplaner og handlingsplaner. Dette nivået i styringssystemet er en strategisk utdypning av retningen og målene gitt i kommuneplanen.

I juni vedtok kommunestyret [kommunal planstrategi 2024-2027](#). Kommunal planstrategi er ikke en plan eller en strategi, men et verktøy for å drøfte status og utviklingstrekk for kommune og avklare hvilke planoppgaver som skal prioriteres å starte opp eller videreføres i løpet av kommunestyreperioden.

Kommunens plansystem

Klima- og miljøbudsjett

Hva er klimabudsjett?

Klimabudsjett er et styringsverktøy for å oppnå klimagassreduksjoner og andre vedtatte klimamål. Budsjettet kan brukes til å sikre måloppnåelse og at nødvendige tiltak gjennomføres til rett tidspunkt. Dette vil føre til en konkretisering av kommunens klimamål ved at klimabudsjettet viser:

- historiske utslipp i kommunen som grunnlag for det videre arbeidet
- utslippsbudsjett som viser et tak for utslippene i kommunen år for år
- hvor store reduksjoner som må gjennomføres de aktuelle årene om vi skal holde oss innenfor utslippsbudsjettet
- aktuelle tiltak for å redusere utslippene
- utslippseffekt av det enkelte tiltak år for år
- eventuelle tilhørende kostnader til investering og drift
- eventuelle konsekvenser av foreslåtte tiltak, eksempelvis konsekvenser for miljø
- hvor ansvaret for gjennomføring av tiltaket ligger

Klimabudsjettet vil dermed kunne være et styringsverktøy i klimaarbeidet. Tilsvarende kommunens ordinære budsjett er prinsippet det samme, men framfor å saldere budsjettet i kroner og ører vil enheten være klimagassutslipp målt i tonn CO₂. Tiltak for å redusere klimagassutslipp i kommunen kan da vedtas med gitte rammer som framdrift, økonomi og ikke minst kvantifisert utslippseffekt.

Alle kommunens aktiviteter kan ha en utslippskonsekvens, enten positiv eller negativ. Det er dermed viktig å integrere klimabudsjettet med handlings- og økonomiplanen i kommunen. På denne måten vil beslutningsgrunnlaget vise anslått utslippskonsekvens fra samtlige aktiviteter, ikke bare utslippsreducerende tiltak.

Sola kommune vedtok 19. oktober 2021 [kommuneplan for klima og miljø 2021-2031](#), med et mål om 55 prosent reduksjon i klimagassutslipp sammenlignet med 2015:

Mål

Sola skal følge den nasjonale målsettingen om minst 55 prosent reduksjon innen 2030. Målsettingen kan endres ved eventuelle endringer i det nasjonale rammeverket.

Videre i planen er det beskrevet hvordan kommunen skal nå målet:

Gjennom at klima- og miljøarbeidet i kommunen er tydelig og samlet, slik at vi kan gjennomføre tiltakene i denne planen

- gjøre det enklere å ta klimariktige valg
- tilrettelegge for innspill og samarbeid om grønn omstilling

Kommuneplan for Sola 2023–2040

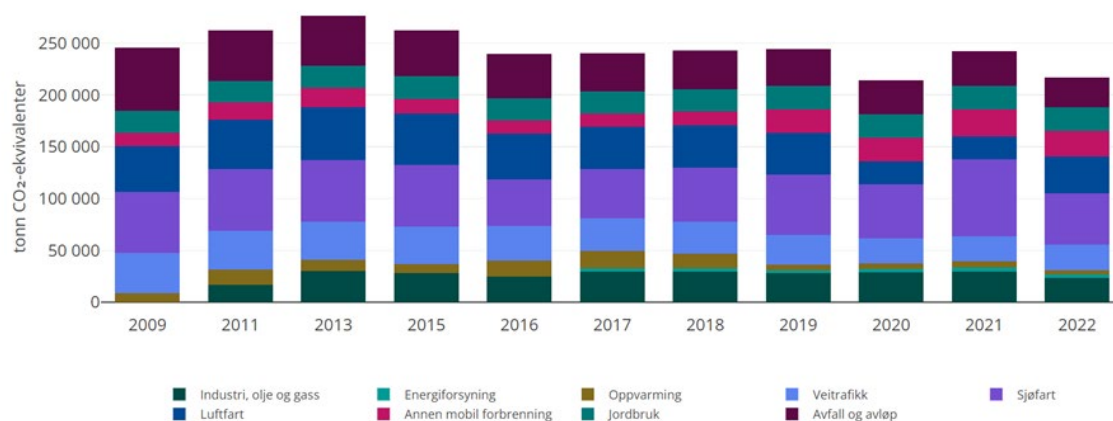
- følge den nasjonale målsettingen om minst 55 prosent reduksjon av klimagasser i 2030 sammenlignet med 2015
- innføre klimabudsjett og- regnskap

Stortingets vedtak om forsterket klimamål

I februar 2020 meldte Norge inn et forsterket klimamål for 2030 under Parisavtalen. Det forsterkede målet for 2030 er at utslippene skal reduseres med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent, sammenlignet med utslippsnivået i referanseåret 1990.

Som følge av de forsterkede klimamålene for 2030 og 2050 foreslo Klima- og miljødepartementet å oppdatere [klimaloven](#), slik at de lovfestede målene i loven er i tråd med Norges forsterkede klimamål.

Utslipp skal reduseres årlig fram mot 2030 til et nivå på 55 prosent av 2015-nivået. Dette omfatter direkte utslipp i kommunens geografiske område og indirekte utslipp som følge av aktiviteter initiert av organisasjonen Sola kommune.

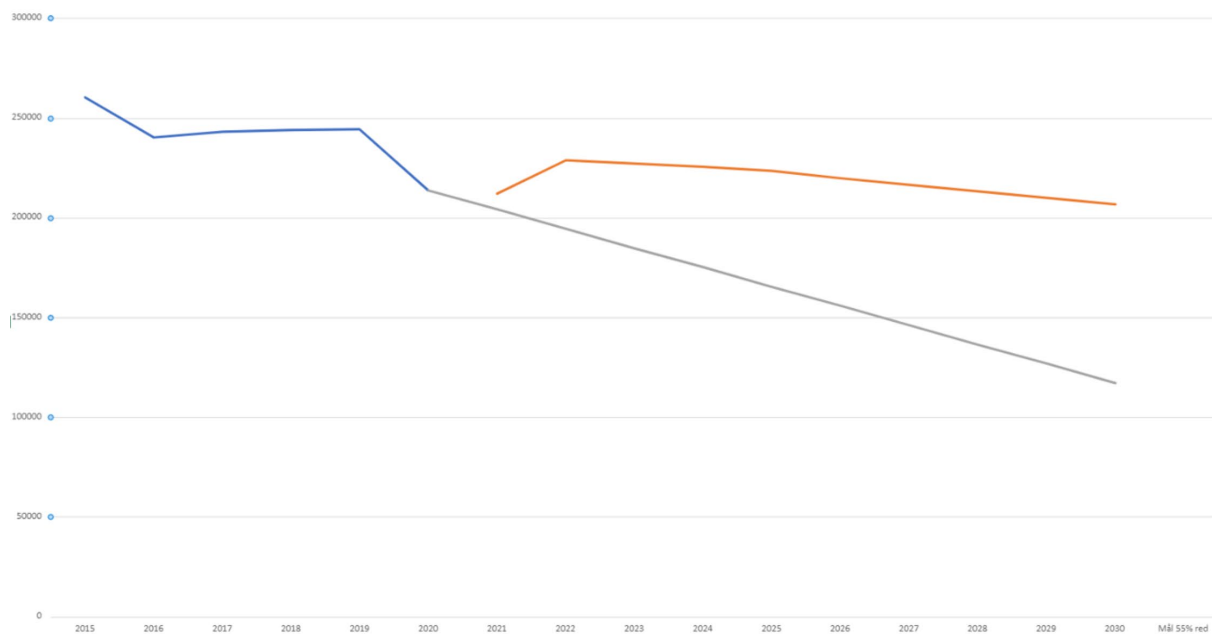

Kilde: Miljødirektoratet

Historiske utslipp i Sola kommune

Utslippsbudsjett i Sola kommune i perioden 2021-2030

Utslippsbudsjett i forhold til utslippsfremskrivning for klimautslipp frem til 2030

Noen av tiltakene kommunen kan påvirke for å redusere utslippene er:

- arbeide for redusert utslipp fra Sele nedlagte avfallsplass
- lavutslippskjøretøy i kommunal regi
- lavutslippsløsninger ved bygg- og anleggsprosjekter i kommunal regi
- kjøp av varer og tjenester med redusert utslipp
- reduksjon i reisevirksomhet, spesielt flyreiser

Klimagassbudsjett i Sola kommune 2025

Formålet med klimabudsjettet

Et klimabudsjett er et styringsverktøy for å oppnå klimagassreduksjoner og andre vedtatte klimamål. Budsjettet kan brukes til å sikre måloppnåelse og at nødvendige tiltak gjennomføres til rett tidspunkt. Dette vil føre til en konkretisering av kommunens klimamål ved at klimabudsjettet viser:

- Historiske utslipp i kommunen som grunnlag for det videre arbeidet
- Utslippsbudsjett som viser et tak for utslippene i kommunen år for år
- Hvor store reduksjoner som må gjennomføres de aktuelle årene om vi skal holde oss innenfor utslippsbudsjettet
- Aktuelle tiltak og utslippseffekt for å redusere utslippene
- Eventuelle tilhørende kostnader til investering og drift
- Eventuelle konsekvenser av foreslått tiltak, eksempelvis konsekvenser for miljø
- Hvor ansvaret for gjennomføring av tiltaket ligger

Prinsippet for klimabudsjettet vil være det samme som for det ordinære budsjettet, men fremfor å saldere budsjettet i kroner og ører vil enheten være klimagassutslipp målt i tonn CO2 ekvivalenter.

Alle kommunens aktiviteter kan ha en utslippskonsekvens, enten positiv eller negativ. Det er dermed viktig å integrere klimabudsjettet med handlings- og økonomiplanen i kommunen. På denne måten vil beslutningsgrunnlaget være så bra som mulig ved å vise anslått utslippskonsekvens fra samtlige aktiviteter, ikke bare utslippsreduserende tiltak.

Det jobbes i dag med å føre et eget klimaregnskap i kommunen, og frem til dette blir ferdigstilt vil det benyttes tall fra Miljødirektoratet for å lage klimabudsjett.

Sola kommune vedtok 28.10.2021 Klima- og miljøplanen og da 55% reduksjon i klimagassutslipp sammenlignet med 2015.

Avgrensninger og usikkerhet

Avgrensninger

Dette omfatter alle direkte utslipp fra kommunen som organisasjon, bedrifter og innbyggere.

Det er foreløpig Miljødirektoratets tall som ligger til grunn for klimabudsjettet. Disse inkluderer utslipp i karbondioksid (CO₂), metan (CH₄) og lystgass (N₂O). Utslippstallene er omregnet til CO₂ ekvivalenter som beskriver effekten ulike klimagasser ville hatt i CO₂ verdier, heretter omtalt CO₂. Utslippstallene fra Miljødirektoratet inkluderer fysiske og direkte utslipp som skjer innenfor kommunens geografiske grenser, indirekte utslipp er ikke medtatt.

I tillegg til de direkte utslippene i kommunen er det gjort en fordeling av punktutslipp med kommunene på Nord Jæren. Dette omfatter Stavanger lufthavn, Sentralrenseanlegget Nord Jæren, Forus energigjenvinning og Sele avfallsdeponi hvor halvparten av arealet ligger i Sola, resten ligger i Klepp kommune. Foruten lufthavnen er de andre anleggene eid av omkringliggende kommuner og tar hånd om avløp og avfall som tilhører eierkommunene. Gjennom denne fordelingen vil de enkelte kommunene

gjøres ansvarlig for utslipp som forårsakes innenfor egne grenser, men havner på en annen kommunes regnskap. Dette er ingen uttømmende fordeling og det kan i fremtiden være aktuelt med fordeling av flere punktutslipp. Justering etter aktivitet eller eierforhold kan også medføre justering av kommunens andel.

Indirekte utslipp ellers er det som oppstår utenfor kommunen, men forbrukes innenfor Sola sine grenser. Dette vil både være utslipp fra omkringliggende kommuner som produserer varer og tjenester for oss, men ikke minst import fra andre land. Samtidig som forbruk i Sola produserer utslipp utover kommunens grenser, vil det også være utslipp som skjer i Sola, men forbrukes andre steder. Det er heller ingen offentlig tilgjengelige tall for indirekte utslipp for kommunene per nå. Utslipp knyttet til kommunens aktiviteter som bedrift finnes det beregninger for og det vil jobbes med å redusere disse på lik linje med de direkte utslippene.

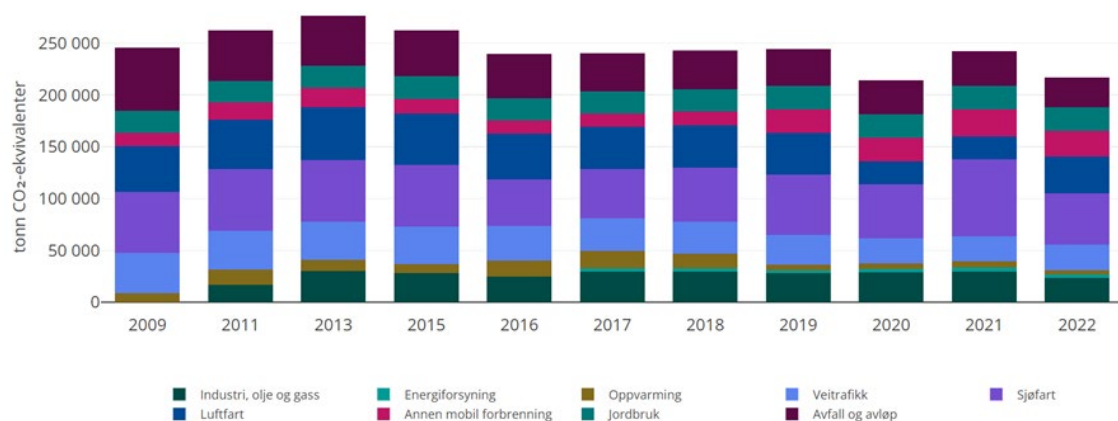
Usikkerhet

Den tilgjengelige dataen fra Miljødirektoratet viser prosentvise endringer i utslipp fra år til år. Fra 2021 til 2022 var det en nedgang på 10 prosent, mens fra 2020 til 2021 ble det registrert en økning på 13,09 prosent. Likevel gir ikke disse tallene et fullstendig bilde, da nedgangen i 2020 hovedsakelig skyldtes reduserte utslipp på grunn av Covid-19-pandemien. Dette understreker viktigheten av å tolke slike tall i lys av samfunnshendelser og lokale faktorer som kan ha påvirket utslippsnivåene.

Tilgjengelige data fra Miljødirektoratet har også usikkerheter i seg, blant annet knyttet til utfordringer og problemstillinger som manglende datatilgjengelighet.

Status i Sola

I 2015 hadde Sola kommune et utslipp på 262.693,8 tonn CO₂, i 2022 var det et utslipp på 217.141,8 tonn CO₂. Utviklingen i denne perioden gir en utslippsreduksjon på 17,34 prosent.

Kilde: Miljødirektoratet

Historisk utslipp i Sola kommune

Utslippsramme og framskriving for 2023-2050

I 2015 hadde Sola kommune et utslipp på 260.617 tonn CO₂, en utslippsreduksjon på 55 prosent vil bety at årlig utslipp i 2030 ikke kan overstige 117.278 tonn CO₂.

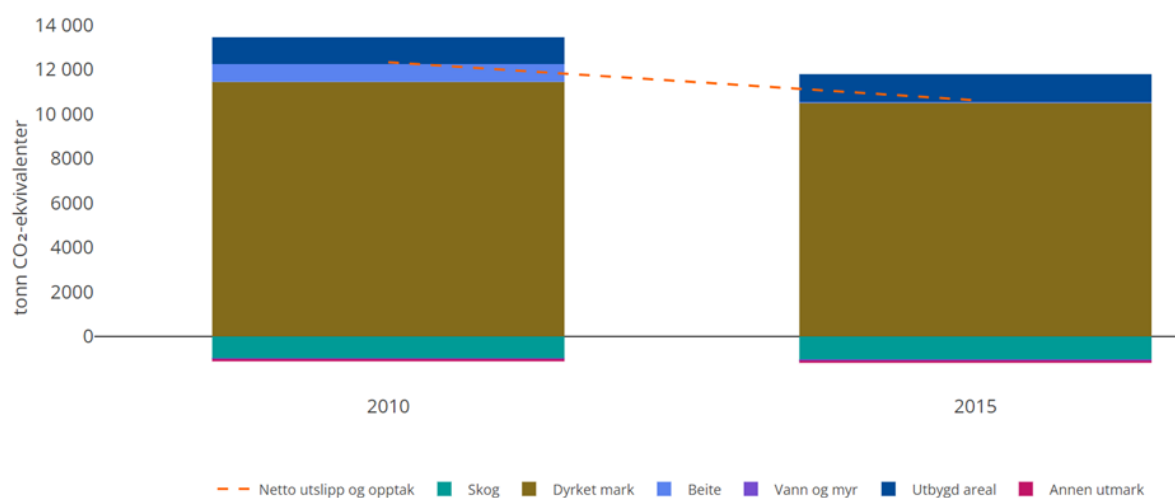
Det er viktig å merke seg at dette kun er anslag som legger til grunn ulike trender basert på siste års utvikling i kommunen og føringer nasjonalt. Lokale forskjeller vil da forekomme også utover endring i befolkning og aktivitet. Referansebanen er ikke en prognose på fremtiden, men et anslag på utviklingen om det ikke gjennomføres nye tiltak.

Kort om de ulike sektorene

Skog og arealbruk

Skog, myr, eng og utmark tar opp store mengder CO₂ fra atmosfæren gjennom tilvekst av biomasse og lagring av karbon i jorda. Samtidig som den kan øke opptaket vil også nedbygging av myr etc. kunne øke netto utslipp fra denne sektoren.

Norge har en egen forpliktelse gjennom EU sitt klimarammeverk mot 2030 om at utslippene fra denne sektoren ikke skal være større enn opptaket. Å bevare disse naturområdene vil være en viktig del av løsningen hvis Sola kommune skal nå målet for 2030.

Kilde: Miljødirektoratet/Nibio

Utslipp fordelt i kategorier

Veitrafikk

Sektoren «veitrafikk» gjelder personbiler, varebiler, tunge kjøretøy og busser. Det er en stor utslippskilde i Sola med 24.923 tonn CO₂ i 2020, ned fra 35.916,9 tonn CO₂ i 2015. Antallet elektriske personbiler som har blitt tatt i bruk har økt i denne perioden, samtidig som antall bensin- og dieseldrevne biler går ned. I tillegg har andelen biodrivstoff gått opp.

Aktuelle tiltak for å redusere utslipp fra veitrafikksektoren er mange og omfattende. Blant konkrete tiltak som kan gjennomføres av kommunen er utfasing av fossile kjøretøy til fordel for

nullutslippskjøretøy og krav om null- eller lavutslipps transporttjenester i kommunen. Andre grep for å redusere den totale veitrafikken vil være utbygging av boliger og arbeidsplasser langs kollektivakser.

Sjøfart

Dette er sektoren med størst utslipp i Sola. Sektoren sjøfart omfatter innenriks, utenriks og gjennomfartstrafikk. Det er en del usikkerhet til tallene for sjøfart, utslipp som skjer når fartøyet er i havn er nødvendigvis ikke med i sin helhet.

For sektoren sjøfart har ikke Miljødirektoratet statistikk før 2015. Utslippene fra sjøfart var i 2015 på 59.353,8 tonn CO₂ og var i 2022 på 49.605,8 tonn CO₂.

Jordbruk

Sektoren jordbruk omfatter utslipp fra fordøyelsesprosesser hos husdyr, gjødselhåndtering og jordbruksarealer. Utslipp fra energibruk i jordbruket er ikke inkludert i jordbruksregnskapet og ligger i sektoren «Annen mobil forbrenning og oppvarming». I kategorien fordøyelsesprosesser fra husdyr er det utslipp av metan fra fordøyelsen. Gjødselhåndtering omfatter utslipp fra gjødsellager. Kategorien jordbruksarealer omfatter utslipp ved spredning av husdyrgjødsel, naturlig spredning på beite, bruk av kunstgjødsel, planterester og bruk av slam og annen organisk gjødsling, indirekte lystgassutslipp fra nedfall av ammoniakk og avrenning.

De samlede utslippene fra jordbrukssektoren var i 2015 på 21.721,6 tonn CO₂ og i 2022 på 22.721 CO₂ tonn.

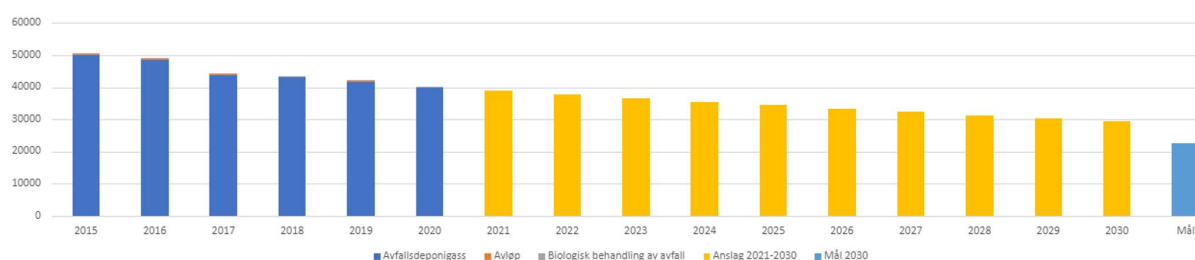
Annen mobil forbrenning

Sektoren omfatter utslipp fra snøscooter og dieseldrevne motorredskaper, hvor anleggsmaskiner og traktorer utgjør de største utslippskildene. Utslipp fra eksempelvis fritidsbåter som benytter avgiftsfri diesel vil også ligge til denne sektoren.

Ifølge Miljødirektoratets tall har klimagassutslippene for denne sektoren blitt redusert i perioden 2015 til 2018, men i 2019 (2020) var det en stor økning i utslipp fra denne sektoren grunnet nye data. I 2015 lå utslippene på 13.864,7 tonn CO₂, og i 2022 lå de på 24.799,4 tonn CO₂.

Avløp og avfall

Sektoren omfatter utslipp fra deponigass, avløpsanlegg og biologisk behandling av avfall. De samlede utslippene fra avfall og avløp var i 2015 på 44.787,6 tonn CO₂ og i 2022 på 28.995,2 tonn CO₂.

Utslipp fordelt i ulike kategorier i perioden 2015-2030

Utslippskilden fra det nedlagte avfallsdeponiet på Sele står for nesten alle klimautslipp fra sektoren avfall og avløp i Sola. Dette er utslipp som kommer fra deponigass som siger ut fra deponiet som resultat av biologisk nedbrytbart avfall. I tillegg tar Klepp energi ut metangass som nyttes til oppvarming av nærings- og bostadbygg i Klepp kommune. Selv om deponering av denne avfallstypen ikke lenger er lov og anlegget er avvirket, vil det fortsatt ha utslipp, samtidig vil disse etter hvert falle. Ut fra erfaringstall fra 2009 så antar vi at utslippene fra dette anlegget forventes å reduseres med 1-3 prosent årlig mot 2030. Det bemerkes at dette er uten ytterligere tiltak.

Oppvarming

Sektoren «Oppvarming» har utslipp knyttet til ulike oppvarmingskilder fra både fossile og bioenergi/fornybare. Det er kun utslipp av metan og lystgass i forbindelse med bruk av bioenergi som er medregnet, da CO₂ utslipp regnes som nøytrale. Fossil olje ble faset ut og ble forbudt ved inngangen til 2020, noe som gjenspeiles i figuren. Utslipp fra vedfyring har gått noe ned i perioden 2015 til 2022, det samme har også oppvarming med gass, selv om dette utgjør majoriteten av utslippene i denne sektoren.

De samlede utslippene for denne sektoren i 2015 er på 8.636,9 tonn CO₂ og i 2022 på 3.962,5 tonn CO₂.

Energiforsyning

De samlede utslippene for denne sektoren i 2020 er på 3.469,6 tonn CO₂. Det mangler tall fra 2015 og grunnen til dette er at data fra Lyse AS om gass levert til kommunene i Rogaland først ble tilgjengelig fra 2017.

Luftfart

Det direkte utslippet fra luftfartssektoren er registrert på Sola kommune da flyplassen ligger i Sola. Dette gav i 2015 et utslipp for Sola på 50.072 tonn CO₂ og 35.562,1 tonn CO₂ i 2022. Årsaken til den store nedgangen i direkte utslipp i 2020 og antatt i 2021 skyldes betydelig mindre flyaktivitet under Covid 19 pandemien.

Fordeling av indirekte utslipp mellom kommunene

Under er de direkte utslippene innenfor Sola kommune fremlagt etter tall fra Miljødirektoratet i tillegg til fordeling mellom kommunene på Nord-Jæren. Disse punktutslippene er utslippskilder som alle omkringliggende kommuner er ansvarlig for gjennom sin aktivitet. Stavanger, Sola, Randaberg og Sola har utarbeidet et klimabudsjett for Nord-Jæren med status og fordeling av punktutslipp. Dette arbeidet er et felles arbeid mellom kommunene og ledet av Stavanger.

Stavanger Lufthavn Sola

Utslippene fra lufthavnen blir fordelt mellom kommunene basert på hvor stor andel av lufthavnens brukere som kommer fra den aktuelle kommunen. Dette er AVINOR sine egne undersøkelser som er lagt til grunn der reisende ble bedt om å oppgi hvilken kommune de tilhører. Resultatet av dette er at 4 prosent av reisende ved Stavanger lufthavn, Sola, og dermed 4 prosent av utslippene. Sola sin andel av

utslippene fra lufthavnen i 2015 utgjorde totalt 1.878 tonn CO₂. Utslippene her faller under sektoren "Luftfart".

Sentralrenseanlegg Nord-Jæren

Sentralrenseanlegg Nord-Jæren (SNJ) eies av IVAR IKS og tar imot og behandler avløpsvann fra innbyggerne i Nord-Jæren og Gjesdal kommune. Det produseres biogass og gjødsel som et biprodukt. Utslippene er fordelt etter innbyggertall tilknyttet kommunalt avløp. Dette gjør at Sola kommune vil være ansvarlig for 9 prosent av utslippene fra dette anlegget. I 2015 var utslippene til Sola kommune fra dette anlegget på totalt 485 tonn CO₂. Utslippene her faller under sektoren "Avløp og avfall".

Avfallsdeponi Sele

Det er siden 2009 forbudt å deponere biologisk nedbrytbart avfall. Dette er hovedkilden til metanutslipp fra deponi som utgjør majoriteten av klimagassutslipp fra deponi. I Miljødirektoratets regnskap faller alle utslipp fra dette anlegget på Sola kommune grunnet plasseringen. Selv lenge etter nedleggelsen av et deponi vil det være utslipp, men dette avtar etter hvert som avfallet brytes ned. Utslippene fra deponiet er fordelt mellom kommunene på Nord-Jæren, basert på deres eierandel i IVAR IKS som er beste anslag på opphavet til avfallet. Sola sin eierandel er 9 prosent. I 2015 var dermed Sola kommune sitt utslipp fra dette deponiet på 38 430 tonn CO₂. Utslippene her faller under sektoren "Avløp og avfall".

Forus Energigjenvinning

Avfallsforbrenningsanlegget Forus Energigjenvinning ligger på Bærheim i Sola kommune. Dette anlegget produserer fjernvarme og elektrisitet gjennom forbrenning av avfall. I Miljødirektoratets regnskap faller alle utslipp fra dette anlegget på Sandnes kommune grunnet plasseringen. Anlegget er likevel felles for kommunene i regionen og utslipp vil da fordeles mellom kommunene. Dette gjøres basert på eierandel i Lyse og IVAR som igjen står som eier av anlegget, Sola sin eierandel i anlegget er 6 prosent. Totale utslipp i 2015 var ca 60.000 tonn CO₂ og med 6 prosent andel tilsvarte dette et totalt utslipp på ca. 3.652 tonn CO₂. Utslippene her faller under sektoren «Energiforsyning».

Tiltak

Klimabudsjettet skal identifisere aktuelle tiltak og grep for å redusere utslippene i tråd med klimamålene som er satt. Tiltak som er listet i dette budsjettet er avgrenset til der kommunen gjennom vedtak kan redusere utslipp. Kommunen må ha en aktiv pådriverrolle og arbeide med å redusere utslipp utover dette, men slike tiltak lar seg vanskelig kvantifisere og vedta i dette budsjettet.

Tiltak for å redusere utslippene kan enten være investeringer eller grep som på sikt vil sørge for reduserte utslipp, eksempelvis at vi fører opp bygg i tre fremfor betong. Tiltak i driften kan eksempelvis være krav om utslippsfri transport ved anskaffelser og reduksjon av matsvinn.

Ved tiltak som gjennomføres for å redusere utslipp vil de både kunne omfatte de direkte utslippene som er omtalt i dette dokumentet, men også de indirekte utslippene som ikke kommer frem i utslippsregnskapet for Sola kommune som geografisk avgrenset område.

I vedlagt tabell er det listet opp noen eksempler på tiltak for å redusere utslippene. I tillegg planlegges det fra og med neste HØP å gjøre en beregning av utslipp fra aktiviteter som byggeprosjekter så vel som nye driftstiltak. På denne måten vil Sola kommune kunne sammenstille informasjon om både kostnad og klimagassutslipp fra ulike aktiviteter, dette med mål om å gi et godt beslutningsgrunnlag hvor både økonomi og klima blir hensyntatt.

Referanse

[Utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

[Aukar kravet for biodrivstoff frå 2021 - regjeringen.no](#)

[Utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

[Elektriske fly - Avinor](#) kilde på elektriske fly i 2040.

[Utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

<https://www.ivar.no/snj/>

[Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall \(avfallsforskriften\) - Kapittel 9. Deponering av avfall - Lovdata](#)

Avgifter, gebyrer og egenbetalinger

I dette kapittelet presenterer kommunedirektøren et samlet forslag til avgifter, gebyrer og egenbetalinger for 2025. Endringene i satser påvirker de økonomiske rammene til kommunen og forslaget legges derfor fram til behandling sammen med kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan.

Oppvekst og kultur

Barnehage

Maksimalgrense på foreldrebetaling i barnehager fastsettes i stortingets årlige budsjettvedtak. Kommunedirektøren foreslår å videreføre maksimalpris på kr 2.000 ut 2025, jf. forslaget i statsbudsjettet.

For familier som har tre barn eller flere i barnehage samtidig videreføres ordningen om gratis barnehage for det tredje barnet i statsbudsjettet for 2025.

Det er mulighet for redusert foreldrebetaling i 2025, etter søknad, for husholdninger med en samlet inntekt lavere enn kr 366.667 fra og med 1. august 2024. Per nå har barn i alderen 2 til 5 år som bor i husholdninger som har en samlet inntekt lavere enn kr 642.700 per år, rett på gratis kjernetid (20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke). Gjeldende fra 1.august 2025 foreslås samlet inntekt økt til kr 669.050, jf. forslag i statsbudsjettet.

Plasstype	100 % 45 timer	80 % 36 timer	60 % 27 timer	50 % 22,5 timer
Beløp per måned fra 1.august 2025	2 000	1 600	1 200	1 000

Eventuelle matpenger/kostpenger kommer i tillegg og kommunedirektøren foreslår å øke disse fra kr 350 til kr 400 fra 1.januar 2025.

Skolefritidsordning – SFO

Kommunedirektøren foreslår å øke prisen til kr 3.120 per måned for en fullt betalt heltidsplass i kommunal SFO, i henhold til kommunal deflator på 4,1 prosent. Kommunedirektøren foreslår videre å øke matsatsene med 16 prosent, avundet til nærmeste hele beløp. Årsaken er økte matvarepriser, og ved å øke satsen kan man jobbe for å opprettholde kvaliteten på mattilbudet.

Prisen for en 60 prosent betalt plass foreslås redusert til kr 1.872, noe som tilsvarer 60 prosent av en heltidsplass. Denne endringen følger av en forenklet prisstruktur som samsvarer med intensjonen om gratis kjernetid.

Gratis kjernetid

Alle elever som går på 1. og 2. trinn får 12 timer gratis SFO i uken. Fra 01.08.24 vil det også gjelde for 3. trinn, jf. endringer i statsbudsjettet for 2024. I følge Kunnskapsdepartementet tilsvarer 12 timer gratis SFO en halvtidsplass.

Som følge av 12 timers gratis SFO foreslår kommunedirektøren å endre prisene for 1. til 3. trinn: Prisen for en full plass inkludert 12 timer gratis foreslås å koste kr 1. 560. Dette tilsvarer halvparten av prisen for en heltidsplass uten gratis timer.

For en 60 prosent plass med 12 timer gratis SFO foreslår kommunedirektøren å redusere prisen til kr 312. Prisen tilsvarer 10 prosent av en heltidsplass og reflekterer at en halvtidsplass skal være gratis.

Kommunedirektøren foreslår følgende endring i satsene for plass i kommunal SFO fra 1. januar 2025:

SFO-satser for 1. - 3. trinn etter fratrekk for 12 timer gratis SFO	Satser 2024	Satser 2025
100 % plass	1 357	1 560
Matutgifter	181	210
Samlet pris 100 %	1 538	1 770
60 % plass	651	312
Matutgifter	118	126
Samlet pris 60 %	769	438

SFO-satser for 4. trinn	Satser 2024	Satser 2025
100 % plass	3 000	3 120
Matutgifter	181	210
Samlet pris 100 %	3 181	3 330
60 % plass	2 294	1 872
Matutgifter	118	126
Samlet pris 60 %	2 412	1 998

Det er satt et tak på foreldrebetalingen for elever på alle trinn. Prisen per plass skal ikke være høyere enn 6 prosent av husstandens inntekt. Dette er gjort gjeldende for alle kommuner i samsvar med statsbudsjettet.

Søskenmoderasjon i SFO avvikles

Som følge av reduserte barnehagepriser og innføring av gratis kjernetid for 3. trinn, foreslår kommunedirektøren å avvikle søskenmoderasjon i SFO fra og med 1.1.2025.

Kulturskole

Kommunedirektøren foreslår å øke satsene i kulturskolen med 4,1 prosent i henhold til kommunal deflator for 2025, avrundet til nærmeste hele beløp. Kommunedirektøren foreslår også at kulturskolen gis anledning til å tilby opplæring og kurser av kortere varighet, hvor prisene vil bli vurdert i forhold til lengden på vanlig undervisning og eventuelt ekstra materiellkostnader.

Kulturskole	Satser 2024 pr semester	Satser 2025 pr semester
Individuell-/soloundervisning	2 080	2 165
Parti-/puljeundervisning	1 442	1 501
Samspill eksisterende elever	757	788
Instrumentopplæring korpsmedlemmer	1 551	1 615
Instrumentleie/materialavgift	374	389
Søskenmoderasjon	- 243	-253

Det gis søskenmoderasjon på kr 253 per semester fra barn nummer to.

Til sammenligning er prisene for 2024 i Sandnes kr 1.750 per semester for individuell/solo undervisning, kr 1.500 for undervisning i gruppe og kr 400 for leie av instrumenter.

I Stavanger justeres prisene årlig pr. 1.januar, jf. vedtak, og for 2024 er prisen per semester på kr 2.250 for teater/drama, kr 2.100 for dans, sang- og instrumentundervisning. Eventuell materiellavgift på kr 185 og instrumentleie på kr 400 kommer i tillegg.

I Randaberg er prisen per semester kr 1.775 for ordinær undervisning og eventuell materiellavgift og instrumentleie på kr 150 kommer i tillegg.

Det gis søskenmoderasjon alle steder.

Levekår

Langtidsopphold

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester regulerer betaling for langtidsopphold i institusjon: Vi kan kreve 75 prosent av inntekt mellom kr 10.450 og folketrygdens grunnbeløp og 85 prosent av overskytende inntekt. Fribeløpet før beregning av vederlag, kr 10.450, er justert i tråd med forslag til statsbudsjett for 2025. Maksimalsatsen for 2024 var kr 55.800 per måned ved opphold på sykehjemmene. Kommunedirektøren ønsker å øke makssatsen for sykehjem til kr 58.088, i tråd med kommunal deflator på 4,1 prosent.

I henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester skal ikke egenandelen overstige kommunens reelle oppholdsutgifter. Sola kommune hadde i 2023 utgifter knyttet til opphold på kr 124.671 per måned på sykehjemmene.

Betaling for langtidsopphold	Sats 2024	Sats 2025
Fribeløp	10 000	10 450
Maksimal sats per måned, institusjon	55 800	58 088

Frdrag for boutgifter

Det gis 100 prosent fratrekk for følgende boutgifter i seks måneder:

- strøm – nettleie, årspris pt. kr 2.784 for kapasitetstrinn 0 - 5 kw
- forsikring av bolig og innbo
- husleie/fellesutgifter
- kommunale avgifter

Det gis 50 prosent fratrekk for boutgifter i ytterligere seks måneder for pasienter med hjemmeboende ektefelle.

Det gis fratrekk for gjeldsrenter på lån. For pasienter som har hjemmeboende ektefeller og felles gjeld, gis det 50 prosent fradrag for gjeldsrenter så lenge beboer bor i institusjon. Dette gjelder også for de som har korttidsopphold mer enn 60 døgn per år.

Det gis ikke fradrag for utgifter knyttet til fritidsbolig.

Det gis fratrekk for boutgifter når korttidsopphold overstiger 60 døgn per kalenderår.

Det må fremlegges dokumentasjon på alle beløp som kan medføre fratrekk i beregningsgrunnlaget for vederlag i institusjon.

Rett til fradrag utgår ved salg eller overdragelse av bolig.

Korttidsopphold

Ifølge forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester, kan kommunen maksimalt kreve kr 200 per døgn for korttidsopphold i institusjon. Etter 60 døgn på korttidsopphold i løpet av et år, kan betaling kreves etter reglene for langtidsopphold. Korttidsopphold i institusjon settes til maksimal sats i henhold til forskrift, kr 200 per døgn for inntil 60 døgn per kalenderår og langtidssats for opphold ut over dette. Dette er en økning fra kr 193 i 2024. Satsen er justert i tråd med forslaget til statsbudsjettet 2025.

Dagsenteropphold

Aktivitetssenter for psykisk utviklingshemmede

På Sande aktivitetssenter betaler brukerne for transport (kr 74 per dag i 2024) og det tas betaling for opphold. Kommunedirektøren foreslår å øke betaling for transport og opphold tilsvarende kommunal deflator på 4,1 prosent.

Egenbetaling aktivitetssenter og transport for psykisk utviklingshemmede	Sats 2024	Sats 2025
Transport per dag	74	77
Aktivitetssenter per måned	268	279

Dagsenter for eldre og funksjonshemmede

Betaling for dagsenter reguleres i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. I 2024 betales det kr 110 per dag for dagsenter. I tillegg betales det kr 82 per dag for måltider ved dagsenteret. Betaling for dagsenter i 2025 settes til kr 114 per dag i tråd med kommunal deflator på 4,1 prosent. I tillegg anbefaler kommunedirektøren at det betales kr 86 per dag for måltider ved dagsenteret. Det skal ikke betales for fravær som er meldt senest én uke i forveien, ved akutt sykdom og opphold i institusjon/sykehus.

Egenbetaling dagsenter og eldre funksjonshemmede	Sats 2024	Sats 2025
Dagsenter per dag	110	114
Måltider per dag	82	86

Trygghetsalarm

Egenbetaling for trygghetsalarm utgikk per 1. august 2022. Kommunedirektøren foreslår å øke erstatningsgebyret for mistet alarm i tråd med økning av kommunal deflator på 4,1 prosent, til kr 904.

Betaling trygghetsalarm	Sats 2024	Sats 2025
Erstatningsgebyr	904	941

Praktisk bistand i hjemmet

Etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 11.2 og forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 8, har kommunen adgang til å fastsette betalingssatser for praktisk bistand og opplæring som ikke er til personlig stell og egenomsorg. Sola kommune krever maksimal betalingssats for husstander med inntekt under 2G på kr 240 per måned. Dette er i tråd med forslag til statsbudsjett 2025. Kommunedirektøren anbefaler å øke timesatsen og maksimal månedssats for de andre gruppene med 4,1 prosent som er i tråd med samlet pris- og kostnadsvekst i kommunal sektor (kommunal deflator) for 2025.

Betaling for praktisk bistand i hjemmet	Nettoinntekt	Timesats 2024	Maksimal mnd sats 2024	Timesats 2025	Maksimal mnd sats 2025
Under 2G	0 - 248 056	230	230	240	240
2-3G	248 057 - 372 084	385	1 075	401	1 119
3-4G	372 085 - 496 112	461	2 012	480	2 094
4-6G	496 113 - 744 168	474	4 132	493	4 302
Over 6G	744 169 -	537	4 606	559	4 795

Frisklivssentralen

Egenandel for reseptperiode på tre måneder foreslås økt med 4,1 prosent i henhold til kommunal deflator for 2025, til kr 661. Egenbetaling for 60+ trening foreslås også økt med 4,1 prosent til kr 528.

Betaling frisklivssentralen	Sats 2024	Sats 2025
Tre måneder reseptperiode	635	661
60+ trening (pris per halvår)	507	528

Fysioterapi

Egne betalingssatser for kommunale fysioterapitjenester reguleres årlig per 1. juli. Kommunedirektøren anbefaler å øke satsene i tråd med helsedirektoratets krav.

Egenandelstaket er i forslag til statsbudsjett 2025 satt til kr 3.278.

Betaling fysioterapi	Sats i perioden 1/7/23-30/6/24	Sats i perioden 1/7/24-30/6/25
Undersøkelse inntil 30 min	192	201
Behandling hos fysioterapeut i 20 min	139	144
Behandling hos fysioterapeut med tilleggskompetanse i psykomotorisk fysioterapi	136	142
Behandling hos fysioterapeut tillegg ut over 20 minutter per påbegynte 10 minutter	43	46
Veiledet trening, minst 30 min	29	30
Undersøkelse via video hos fysioterapeut, inntil 30 minutter	192	201
Videokonsultasjon hos fysioterapeut	139	144
Videokonsultasjon hos fysioterapeut med tilleggskompetanse i psykomotorisk fysioterapi	136	142

Behandling i grupper 30 minutter, pr. pasient	61	63
Behandling i grupper i 60 minutter, pr. pasient	105	109
Behandling i grupper i 90 minutter, pr. pasient	151	157
Behandling i grupper: Tillegg for behandling i basseng, pr. pasient	25	26

Samfunnsutvikling

Eiendom

Idrettslag og gymsaler

Gebyrene på idrettshaller og gymsaler foreslås økt med 4,1 prosent fra 2024 til 2025, avrundet til nærmeste kr 5, som tar høyde for den samlede pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren (kommunal deflator) for 2025.

Idrettshaller og gymsaler	2024	2025
Idrettshall med garderobe, leiepris per time	745	775
Idrettshall med garderobe halv sal, leiepris per time	435	455
Gymsal, leiepris per time	245	255
Leie av hall til kommunens idrettslag til kommersielle arrangement som dans, messer og lignende, leiepris per helg	18 505	19 265
Leie av hall til eksterne arrangement hall nummer en, leiepris per døgn	18 505	19 265
Leie av hall til eksterne arrangement hall nummer to, leiepris per døgn	9 250	9 630
Fotballbaner med gress- eller kunstgressdekke		

Leie av fotballbaner med gress- eller kunstgressdekke, leiepris per time	895	930
- leie av garderober, leiepris per gang	135	140
Svømmehaller		
Enkeltbillett	75	80
Enkeltbillett student, honnør, barn	45	45
Klippekort 10 klipp	520	540
Klippekort 10 klipp, student, honnør, barn	275	285
Halvårskort	1 305	1 360
Halvårskort student, honnør, barn	625	650
Helårskort	2 345	2 440
Helårskort student, honnør, barn	1 045	1 090
Leie av svømmehall inkludert garderobe for bedrifter, lag og organisasjoner(per time)	940	980
Overtidstillegg når arrangement går utenom ordinær åpningstid	520	540
Utrykninger eiendomsvakt som følge av f.eks. glemte adgangskoder, gjenglemte gjenstander, glemte nøkler o.l.		
Første gang	Skriftlig varsel	Skriftlig varsel
Gjentatte ganger	kr 500 per gang	kr 500 per gang

Kommunalteknikk

Vann, avløp og renovasjon (VAR) drives etter selvkostprinsippet, det vil si at gebyrinntektene fra innbyggere skal tilsvare kommunens kostnader på VAR-området. Disse tjenestene er 100 prosent gebyrfinansierte. Det er kostnadsnivået som danner grunnlag for gebyr- og inntektsnivået og kommunen skal ikke ha fortjeneste på disse tjenestene.

Dersom inntektene er lavere enn kostnadene ett enkelt år avsluttes selvkostregnskapet med underskudd. Rent finansielt bruker man da av tidligere års avsetninger (bundne driftsfond) for å dekke

underskuddet. Dersom det ikke er avsatt merinntekter til fond tidligere år, fremføres et underskudd til påfølgende år. Et eventuelt underskudd indikerer et potensial for å heve gebyrfinansieringen i påfølgende år.

Gebyrene er fastsatt på bakgrunn av «Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Sola kommune, Rogaland», «Forskrifter for tømning av slamavskillere, tette tanker m.v. i Sola kommune» og «Sola kommune Renovasjonsforskrift».

Fakturering av årsgebyr 2025

Det har vært store økninger i utgifter for alle de siste årene. Både pris på matvarer, økte renter og økte kommunale avgifter med mer, har medført at mange sliter med å få økonomien til å strekke til. I 2022 åpnet kommunen for at det var mulig å gå over til 12 terminer per år, noe mange har benyttet seg av. Fra 2024 foreslo kommunedirektøren at 12 terminer settes som standard for alle, og dette opprettholdes i 2025. Da slipper innbyggere å forskuttede 6 måneder kommunale avgifter henholdsvis i februar og i august. Innbyggere som ønsker det, har mulighet å gå tilbake til 2 terminer pr år ved å ta kontakt med kommunen.

Årsgebyr 2025

Årsgebyr vann 2025

Kommunens inntekter for vann må økes 11,5 prosent fra 2024 til 2025 for å dekke kommunens forventede kostnader. Vannprisen eksklusive mva. vil bli kr 16,96 per m3 for de som har målt vannforbruk og kr 20,35 per m2 bruksareal bolig for de som har stipulert vannforbruk. I tillegg er det lagt opp til et fastledd på kr 713 pr abonnent for bolig/fritid og pr standardmåler (3/4") for næring (se gebyrforskriften for nærmere forklaring). Fastleddet er satt til å dekke 15 prosent av de totale kostnadene.

Vannmålerleie til abonnenter beregnes ut fra den faktiske kostprisen av måleren, inklusive administrasjons- og utskiftningskostnader, jfr. Forurensningsforskriften (§16-4 2. ledd).

Årsgebyr vann 2025, priser eksklusive mva.		2025
Abonnementsgebyr bolig/ fritid	kr/abonnement	713
Abonnementsgebyr næring	kr/standardmåler	713
Forbruksgebyr vann med vannmåler	kr/m3	16,96
Forbruksgebyr vann uten vannmåler	kr/m2 BRA	20,35
Vannmålerleie		
Vannmålerleie, 1/2" (maks vannmengde 2,5 m3/time)	kr/måler	688

Vannmålerleie, 3/4" (standardmåler, maks vannmengde 4 m3/time)	kr/måler	688
Vannmålerleie, 1 1/2" (maks vannmengde 16 m3/time)	kr/måler	688
Vannmålerleie 2" (maks vannmengde 35 m3/time)	kr/måler	688
Vannmålerleie DN80 (maks vannmengde 63 m3/time)	kr/måler	2 958
Vannmålerleie DN100 (maks vannmengde 100 m3/time)	kr/måler	2 958
Vannmålerleie DN150 (maks vannmengde 250 m3/time)	kr/måler	2 958
Tilknytningsgebyr	2024	2025
Tilknytningsgebyr per m2 bruksareal	93,8	105
Tilknytningsgebyr i felt eller område(1) (per m2 bruksareal fra 2024)	31	35
Andre gebyrer		
Oppmøtegebyr - avlesning vannmåler	kr/gang	1 500
Nøyaktighetskontroll av vannmåler	kr/gang	1 000
Påvisninger	Kr/område	1 700
Uthenting av VA-kart, jfr ledningsregisteringsforskriften §7	kr/ område/ henvendelse	650
Bistand i forbindelse med vannstengning/åpning/provisorisk	kr/time	300

(1) Redusert sats gis jfr §2-3 i VA- gebyrforskriften.

Årsgebyr avløp 2025

Kommunens inntekter for avløp må økes 11,5 prosent fra 2024 til 2025 for å dekke kommunens forventede kostnader, i tillegg til å få dekt opp det fremførte underskuddet. Kommunen har mulighet til å videreføre underskudd/overskudd opptil 5 år frem i tid, og etter dette må underskuddet betales tilbake. Sola kommune har i 2025 en mulighet til å bli kvitt underskuddet som har bygd seg opp, og det kan gjøres i løpet av ett år.

Avløpsprisen eksklusive mva. vil bli kr 22,20 per m3 for de med målt forbruk og for abonnenter som har stipulert forbruk blir avløpsprisen kr 26,64 pr m2 bruksareal bolig. I tillegg er det lagt opp til et fastledd på kr 751,2 pr abonnent for bolig/fritid og pr standardmåler (3/4") for næring (se gebyrforskriften for nærmere forklaring). Fastleddet er satt til å dekke 15 prosent av de totale kostnadene.

Årsgebyr avløp 2025, priser eksklusive mva.		2025
Abonnementsgebyr bolig/ fritid	kr/abonnement	751,2
Abonnementsgebyr næring	kr/standardmåler	751,2
Forbruksgebyr avløp med vannmåler	kr/m3	22,20
Forbruksgebyr avløp uten vannmåler	kr/m2 BRA	26,64
Tilknytningsgebyr	2024	2025
Tilknytningsgebyr per m2 bruksareal	352	393
Tilknytningsgebyr i felt eller område(1) (per m2 bruksareal fra 2024)	31	35
Andre gebyrer		
Uthenting av VA-kart, jfr ledningsregistreringsforskriften §7	kr/område	650

(1) Redusert sats gis jfr §2-3 i VA- gebyrforskriften.

Årsgebyr slamtømming 2025

Gebyrene på slamtømming foreslås økt med 4,1 prosent fra 2024 til 2025, og tar høyde for den samlede pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren (kommunal deflator) for 2025.

Årsgebyr slam 2025, priser eksklusive mva	2024	2025
Slamavskillere 0-3,9 m3, én tømming hvert 2. år	2 402	2 500
Slamavskillere 4,0-6,9 m3, én tømming hvert 2. år	4 028	4 193
Slamavskillere 7,0-9,5 m3, én tømming hvert 2. år	5 456	5 680

Oppmøtegebyr ved bomtur	850	885
Slamtømming ved bruk av traktor - tillegg	750	781
Slamtømming ved bruk av båt - tillegg	1 100	1 145
Behandling av søknad om påslipp	Nytt	5 000
Tilsyn og kontroll	Nytt	3 000

Årsgebyr renovasjon 2025

Husholdningskunder

I henhold til forurensningsloven skal abonnementene betale fullt ut for den renovasjonsordning som administreres av kommunen. Beregnet gebyrutvikling i perioden er vist for ett standard husholdningsabbonnement.

Gebyrsats for husholdning med standard abonnement i 2025 foreslås økt med 4,1 prosent fra 2024, det vil si til kr 4.243 per år (eksklusive mva.). Dette er hovedsakelig grunnet den samlede pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren (kommunal deflator) for 2025.

Renovasjonsgebyr husholdningskunder 2025, priser eksklusive mva	Tømming	2024	2025
Standard abonnement inkl. fast og variabelt gebyr (1)	2./4. hver uke	4 076	4 243
hvor midlertidig innsamlingsordning for plastavfall utgjør (4)	4. hver uke	220	229
Fastpris per abonnent (2)		406	423
Valgfrie beholderstørrelser/abonnement/tjenester:			
Restavfall 140 liter beholder	2.hver uke	1 610	1 676
Restavfall 240 liter beholder	2.hver uke	2 805	2 920
Restavfall 660 liter beholder	2. hver uke	6 693	6 967
Papiravfall 140 liter beholder	4. hver uke	642	669
Papiravfall 240 liter beholder	4. hver uke	954	994
Papiravfall 660 liter beholder	4. hver uke	2 289	2 383

Matavfall 140 liter beholder	2. hver uke	1 418	1 476
Matavfall 240 liter beholder	2. hver uke	2 343	2 439
Hageavfall 240 liter beholder (5)	2. hver uke	Gratis	555
Våtorganisk avfall 140 liter beholder	2. hver uke	1 417	1 475
Nedgravde avfallssystemer	Når full	2 245	2 337
Kompostbinge, leie per år		533	555
Bytte av beholdere per gang (behandlingsgebyr)		400	500
Hentetillegg, per år		Nytt	1 000
Ekstra nøkkelbrikke til nedgravde beholdere		95	100
En ekstrasekk inkl. tømming/deponering (3)		177	220

(1) 140 liter restavfall-, matavfall- og papirbeholder samt 240 liter hage inkl midlertidig innsamlingsordning for plastavfall. Alle abonnenter må som minimum ha et standardabonnement, eventuelt gå sammen om å dele et standardabonnement. Deling av standardabonnementer gjelder ikke for nedgravde avfallssystemer.

(2) Alle abonnenter må betale dette gebyret.

(3) Sekker fjernes samtidig som avfallsfraksjonen tømmes.

(4) Midlertidig henteordning for plast innført jf. formannskapsak (88/2022) og inngår i fastprisen.

(5) Hageavfall må skilles fra 2024. Pris vil settes til kostpris for 2025.

Hytte kunder

Renovasjonsgebyr for hyttekunder foreslås økt for å samsvare med et halvt husholdningsgebyr. Hytteavfall hentes i sesongen april til og med september (6 måneder).

Renovasjonsgebyr hyttekunder 2025, priser eksklusive mva.	Tømming	2024	2025
Standard hytteabonnement inkl fast- og variabelt gebyr	2. hver uke apr-sept	2 038	2 126
Fastpris per abonnement (1)		406	424

Beholdere i felles hytterenovasjonsløsning (1)	2. hver uke apr-sept	1 632	1 702
--	----------------------	-------	-------

(1) Tømming annenhver uke i perioden april – september. Betaler 50 prosent av standard abonnement.

Gravemelding

Godkjenning av gravemelding tar mye tid, men varierer avhengig av omfanget på arbeidet som skal utføres på kommunale veier. Noen ganger utføres det befaring før arbeidet, men det skal alltid utføres befaring ved endt arbeid og 1 års befaring. Gebyret for saksbehandling/oppfølging i forbindelse med gravemelding økes til kr 2.200 i 2025.

Arbeidsvarslingsplan

Godkjenning av arbeidsvarslingsplaner kan være tidskrevende avhengig av varigheten og kompleksiteten av planen. Noen ganger utføres det befaringer før planen iverksettes og det er ofte behov for å føre tilsyn med planer som har en lengre varighet. Gebyret for saksbehandling/oppfølging i forbindelse med Arbeidsvarsling settes til kr 1.000 i 2025.

Areal

Gebyrfinansierte tjenester innen plan, byggesak og oppmåling drives etter selvkostprinsippet, som vil si at gebyrintektene fra innbyggere ikke skal være høyere enn kommunens kostnader. I tråd med vedtaket i F-sak 91/15 Revidering av selvkostprinsipp hos virksomhet Arealbruk har kommunedirektøren vurdert forventet aktivitetsnivå hos seksjonene for budsjettåret 2024, og foreslår ingen endringer i fordelingen mellom skatt og gebyr. Dette betyr at plan holdes 20 prosent gebyrfinansiert, byggesak 90 prosent gebyrfinansiert og oppmåling 50 prosent gebyrfinansiert.

Det er kostnadsnivået som danner grunnlag for gebyr- og inntektsnivået og kommunen skal ikke ha noen fortjeneste knyttet til disse tjenestene. Dersom inntektene er lavere enn kostnadene et enkelt år, avsluttes selvkostregnskapet med underskudd. Rent finansielt bruker man da av tidligere års avsetninger (bundne driftsfond) for å dekke underskuddet. Gebyrområder etter Plan- og bygningsloven, Eierseksjonsloven eller Matrikkellova kan ikke fremføre underskudd mot inndekning av fremtidige overskudd. Det betyr at underskudd må dekkes inn av kommunen om det ikke er fond å bruke. Et eventuelt underskudd indikerer et potensiale for å heve gebyrfinansieringen i påfølgende år.

Gebyrer arealplan

Kommunedirektøren foreslår å øke gebyrene med 8 prosent fra 2024 til 2025. Arealplan har flere større saker med lang behandlingstid og betalingen er fordelt på starten og slutten av prosessen. Dette gjør at saker som startes i 2024 kan pågå inn i 2025, noe som gir en "garantert" inntekt i 2025. Utregningen av gebyrøkningen er derfor basert på den sikre inntekten, i tillegg til forventet saksmengde.

[Forskrift om gebyrregulativ private reguleringsplaner 2025](#)

[Kommunedirektørens forslag gebyrer arealplan 2025](#)

Gebyrer kart og oppmåling

Kommunedirektøren foreslår å øke gebyrene med 4,1 prosent fra 2024 til 2025. Økningen skal ta høyde for den samlede pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren (kommunal deflator) for 2025.

[Forskrift om gebyrregulativ for behandling av oppmålingssaker 2025](#)

[Kommunedirektørens forslag gebyrer kart og oppmåling 2025](#)

Gebyrer byggesak

Kommunedirektøren foreslår å øke gebyrene med 4,1 prosent fra 2024 til 2025. Økningen skal ta høyde for den samlede pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren (kommunal deflator) for 2025.

I løpet av 2025 vil det foregå en vurdering av selvkostfordelingen innenfor byggesak. Det er sannsynlig at den nåværende fordelingen på 90 prosent selvkost og 10 prosent skatt ikke er riktig slik saksmengden er nå. Basert på det endelige resultatet av denne vurderingen er det mulig at det blir nødvendig med en større endring av gebyrene.

[Forskrift om gebyrregulativ for byggesaker 2025](#)

[Kommunedirektørens forslag gebyrer byggesak 2025](#)

Årsavgift for feiing og tilsyn per pipeløp

Kommunedirektøren foreslår å øke gebyret for feiing med 20,7 prosent fra 2024 til 2025, som gir et gebyr på kr 397 eksklusive merverdiavgift per pipeløp. Økningen skal ta høyde for den økte kostnaden som kommunen forventer kommer i 2025.

Forskriftsskjema

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-613 987	-648 500	-670 000	-676 300	-687 300	-701 700
Inntekts- og formuesskatt	-1 369 086	-1 406 200	-1 523 000	-1 548 300	-1 565 800	-1 582 500
Andre generelle driftsinntekter	-75 103	-63 100	-73 400	-62 100	-55 000	-48 800
Sum generelle driftsinntekter	-2 058 176	-2 117 800	-2 266 400	-2 286 700	-2 308 100	-2 333 000
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 903 991	2 048 809	2 166 593	2 166 113	2 178 771	2 200 124
Avskrivninger	133 513	0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	2 037 504	2 048 809	2 166 593	2 166 113	2 178 771	2 200 124
Brutto driftsresultat	-20 671	-68 991	-99 807	-120 587	-129 329	-132 876
Renteinntekter	-67 344	-38 579	-34 879	-28 779	-25 479	-25 479
Utbytter	-96 151	-65 100	-68 200	-71 200	-74 700	-78 200
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-1	0	0	0	0	0
Renteutgifter	53 080	49 900	68 800	80 200	85 800	90 400
Avdrag på lån	114 883	44 850	52 700	58 400	61 100	62 800
Netto finansutgifter	4 468	-8 929	18 421	38 621	46 721	49 521
Motpost avskrivninger	-133 513	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-149 717	-77 920	-81 386	-81 966	-82 608	-83 355
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	200 057	77 830	81 386	81 966	82 608	83 355
Avsetninger til bundne driftsfond	8 464	90	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-7 420	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	80 081	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-131 465	0	0	0	0	0

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	149 717	77 920	81 386	81 966	82 608	83 355
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Kommunedirektør	8 705	6 442	12 327	15 834	23 644	18 472
Organisasjonsavdeling	109 894	87 951	91 231	90 231	91 231	90 231
Økonomiavdeling	20 654	23 159	23 159	23 159	23 159	23 159
Fagstab oppvekst	14 607	13 495	12 944	12 944	12 944	12 944
Skole og SFO	456 750	464 478	461 621	450 071	455 571	460 371
Sola PPT	11 521	12 780	14 493	14 493	14 493	14 493
Barnehager	301 470	320 937	344 485	340 985	329 385	328 685
Styrket barnehagetilbud	34 731	32 941	32 941	32 941	32 941	32 941
Barnevern	59 669	56 064	56 388	56 788	56 788	56 788
Barn, ungdom og familietjenesten	30 376	31 975	31 998	31 998	31 998	31 998
Fagstab kultur	9 553	10 388	10 903	10 903	10 903	10 903
Fritid	16 983	16 758	14 828	14 828	14 828	14 828
Sola bibliotek	7 619	7 276	7 420	7 420	7 420	7 320
Sola kulturskole	11 003	10 852	11 152	11 152	11 152	11 152
Fagstab levekår	-35 028	-18 266	-22 773	-21 423	-20 623	-19 823
Institusjon	207 366	181 847	196 571	196 571	196 571	220 571
Hjemmetjenester	98 225	96 006	108 667	110 417	111 417	111 417
TKK (Tjeneste- og koordineringskontoret)	55 662	58 124	54 163	53 413	52 663	52 663
Legetjenester	46 209	38 214	39 914	42 814	45 814	47 414
Miljøtjenesten	138 065	138 407	143 767	145 767	148 267	148 267
Enhet for mestring	62 913	63 775	81 605	81 605	82 605	83 605
NAV Sola (sosiale tjenester)	84 004	100 733	115 375	99 275	92 275	86 275
Fysio-/ergoterapi	19 098	20 797	20 868	20 918	20 918	20 918
Fagstab samfunnsutvikling	11 395	10 953	9 036	8 036	8 036	8 036
Eiendom	141 850	142 753	133 075	139 914	152 051	164 182
Kommunalteknikk	18 092	19 400	18 378	24 610	22 410	22 410
Areal	16 287	14 643	15 713	15 493	15 423	15 423
Fordelte utgifter og avskrivninger	135 523	119 365	157 910	169 704	169 235	159 229
Skatt/rammetilsk. og finanstransaksjoner	-159 061	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	1 934 137	2 082 247	2 198 159	2 200 861	2 213 519	2 234 872
Herav:						
Avskrivninger	30 354	33 927	32 145	35 327	35 327	35 327
Netto renteutgifter og - inntekter	221	-579	-579	-579	-579	-579
Avsetninger til bundne driftsfond	6 964	90	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-7 392	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 903 991	2 048 809	2 166 593	2 166 113	2 178 771	2 200 124

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	207 763	669 257	763 714	794 400	694 500	223 650
Tilskudd til andres investeringer	11 627	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 160	4 020	4 651	4 651	4 651	4 651
Utlån av egne midler	34 964	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	420 542	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	679 056	673 277	768 365	799 051	699 151	228 301
Kompensasjon for merverdiavgift	-37 109	-91 199	-138 415	-148 238	-128 782	-40 309
Tilskudd fra andre	-14 818	-2 300	-25 790	-41 534	-111 196	-27 000
Salg av varige driftsmidler	-12 078	-30 500	-99 310	-175 000	-92 690	-57 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-8 741	-12 237	-12 237	-12 237	-12 237	-12 237
Bruk av lån	0	-459 211	-411 227	-340 076	-271 638	-8 401
Sum investeringsinntekter	-72 745	-595 447	-686 979	-717 085	-616 543	-144 946
Videreutlån	64 345	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Bruk av lån til videreutlån	-64 345	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Avdrag på lån til videreutlån	40 673	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-21 516	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Netto utgifter videreutlån	19 156	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-200 057	-77 830	-81 386	-81 966	-82 608	-83 355
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 687	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-6 110	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-420 987	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-625 467	-77 830	-81 386	-81 966	-82 608	-83 355

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025-2028
Kommunedirektør med sentrale staber							
Nytt rådhus	1 935	0	0	0	0	0	0
Oppgradering til Visma Enterprise Plus	282	0	882	0	0	0	882
Datasjøl - samarbeid med Stavanger kommune	933	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Bytte ut gamle PCer	2 904	2 500	1 200	1 200	1 200	1 200	4 800
IKT-investering strategisk	186	5 000	3 500	3 500	3 500	1 500	12 000
Etablering av nytt serverrom	286	0	0	0	0	0	0
Justeringsavtaler, komm. andel Sola sentrum	1 847	0	0	0	0	0	0
Nytt rådhus, inventar	111	0	0	0	0	0	0
Vurdering eierskap	15	0	0	0	0	0	0
Anskaffelse	0	900	0	0	0	0	0
sakshåndteringssystem IKT							
Oppgradering av organisasjonsstruktur i fagsystemer	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Sum Kommunedirektør med sentrale staber	8 499	9 400	7 582	5 700	5 700	3 700	22 682
Oppvekst og kultur							
Jåsund ny skole (skolebruksplan)	58	10 000	104 999	280 000	205 000	0	589 999
Skolebruksplan, Grannes skole, tilbakeføring klasserom/uteareal	1 398	20 500	7 000	0	0	0	7 000
Skolebruksplan, Kjerrberget ungdomsskole (trinn 1)	2 923	25 000	4 500	0	0	0	4 500
Havnealléen barnehage, rehab.	132	0	0	0	0	0	0
Storevarden skole, skolebr.plan (kl.rom/storstue/uteareal)	61 550	15 127	0	0	0	0	0
Ny kommunal barnehage - erstatning for Røyneberg	24 513	86 695	50 637	0	0	0	50 637
Ny kommunal barnehage Myklebust	0	0	29 000	95 000	140 000	0	264 000
Snøde bhg mur som heller	19	0	0	0	0	0	0

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025-2028
Rehabilitering av garderober i gymsal på Håland skole	0	1 500	0	0	0	0	0
Herregarderobe Sørnes barnehage	49	0	0	0	0	0	0
Datamaskiner/fornyng skoler	3 483	5 275	4 400	3 700	3 800	3 800	15 700
Makerspace (skoler og SFO)	41	0	0	0	0	0	0
Oppgradering av uteområde skoler	9 379	8 375	0	6 000	6 000	6 000	18 000
Oppgradering trådløse nettverk skoler	871	500	500	300	300	300	1 400
Nytt fagsystem barnevern	0	350	0	0	0	0	0
Inventar skoler	956	0	0	0	0	0	0
Kultur- og aktivitetshus Tananger	467	0	0	0	0	0	0
Meråpent på Tananger bibliotek	49	0	0	0	0	0	0
Oppgradering av alle scenetrekk i hovedsalen – kulturhuset	0	50	50	14 900	0	0	14 950
Oppgradering gulv kulturhuset	3 039	0	0	0	0	0	0
Nye reoler til Sola bibliotek	449	0	0	0	0	0	0
Allaktivitetshus på Tjelta	56	0	23 069	0	0	0	23 069
Sykler som følge av arbeid med svømmehallen	218	0	0	0	0	0	0
Oppgradering av dører Sande og Haga skole	0	1 200	0	0	0	0	0
Nytt gulvbelegg Håland skole	0	1 000	0	0	0	0	0
Intercom Sola kulturhus	0	450	0	0	0	0	0
Inventar skoler	0	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Ombygging Sande SFO	0	0	3 300	0	0	0	3 300
Oppgradering av Dysjaland skole	0	0	40 000	45 000	0	0	85 000
Oppgradering av Haga skole	0	0	25 000	25 000	0	0	50 000
Nytt nødanlegg Sola kulturhus	0	0	400	0	0	0	400
Oppgradering/rehabilitering Snøde bhg	0	0	3 000	4 000	0	0	7 000
Sum Oppvekst og kultur	109 651	177 022	296 855	474 900	356 100	11 100	1 138 955
Levekår							
Samlebevilgning formål levekår	0	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Ny sjukeheim Sola sentrum	1 523	0	0	0	0	0	0
Kjøp av gjennomgangseiligheter boligsosial handlingsplan (BSHP)	7 829	30 000	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Kjelsberg ring, rus og psykiatri	1 176	0	0	0	0	0	0
Velferdsteknologi Levekår	639	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
8 boliger med base, Lensmannskroen	449	25 721	21 809	23 000	0	0	44 809
Institusjonskjøkken	699	0	0	0	0	0	0

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025-2028
Rive gamle Soltun	0	5 700	0	0	0	0	0
Midlertidig base Kleppvegen 6	735	0	6 000	0	0	0	6 000
Sandestubben nytt bygg 12 plasser	57	6 000	24 500	54 500	0	0	79 000
Ombygging kjøkken Sande aktivitetssenter	359	0	0	0	0	0	0
Storevardvegen, nytt fellesareal og kontor	0	3 200	0	0	0	0	0
Uteområde Åsenvegen 116/96	566	0	0	0	0	0	0
Kleppvegen omsorgsboliger	0	1 800	8 000	45 000	63 000	0	116 000
Oppgradering Åsenvegen 96	2 695	0	0	0	0	0	0
Rehabilitering og oppgradering Åsenvegen 96/116	355	0	0	0	0	0	0
40 omsorgsboliger, Soltun	1 135	5 600	0	0	0	0	0
Utbygging trådløse nett og møteromløsninger	550	300	100	0	0	0	100
Vaskemaskin hjelpemiddellageret	0	0	500	0	0	0	500
Rehabilitering Åsenhagen 92	169	0	0	0	0	0	0
Ny heis Sola sykehjem	0	1 900	0	0	0	0	0
Rehabilitering gjennomgangsboliger	0	1 200	0	0	0	0	0
Tredemølle med oppheng fysio/ergo	0	550	0	0	0	0	0
Lagerplass Åsenveien 96 og Åsenhagen 92	0	300	0	0	0	0	0
Helsekvartalet	0	0	12 000	16 500	220 000	170 000	418 500
Hjelpemiddelsentralen - tilpassing av leide lokaler hos RANSO	0	0	2 000	0	0	0	2 000
Havvegen 63	0	0	2 000	0	0	0	2 000
Solskjerming Soltun sykehjem	0	0	2 300	0	0	0	2 300
Sum Levekår	18 936	84 271	91 209	151 000	295 000	182 000	719 209
Samfunnsutvikling							
Parkeringsanlegg Sola sentrum nord	16	0	0	0	0	0	0
Rehabilitering Soma driftsstasjon	-122	0	0	0	0	0	0
Innkjøp av varmepumper	1 231	0	0	0	0	0	0
Overføring av anlegg m/justeringsrett	8 604	0	0	0	0	0	0
ENØK-tiltak kommunale bygg	9 362	6 700	7 000	0	0	0	7 000
Rive hus Vorelivegen	794	0	0	0	0	0	0
Asfaltering av parkeringsplasser friområder	0	200	0	0	0	0	0
Intern prosjektledelse (årsbev.)	0	1	0	0	0	0	0

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025-2028
Kjøp og opparbeidelse av tomter	1 055	67 240	0	0	0	0	0
Rehabilitering gjennomgangsboliger	1 062	0	0	0	0	0	0
Ny heis Ræge kirke	0	450	0	0	0	0	0
Vann- og avløp ved Røyneberg barnehage	661	0	0	0	0	0	0
Vann Vigdelsv./Ølberg havnev./Ølbergv.	6 801	13 571	5 470	0	0	0	5 470
IVARs nye hovedvannledning	0	2 500	1 000	7 500	0	0	8 500
Oppgradering sikkerhet høydebasseng	155	0	0	0	0	0	0
PA002 Joa	1 023	14 095	4 500	0	0	0	4 500
PA043 Stangeland	214	0	0	0	0	0	0
Sande terrasse, sanering av felles avløpsledning	9	0	0	0	0	0	0
Nedgravde beholdere Joaflaten	336	0	0	0	0	0	0
Nye beholdere til hageavfall	554	2 300	1 580	0	0	0	1 580
VA40 Grotnes nord	24	14 680	1 600	0	14 000	0	15 600
VA42 Grotnes sør	6	6 700	10 450	3 000	0	0	13 450
Sola arena, infrastruktur	2 618	3 000	47 900	47 900	0	0	95 800
VA15 Moringvegen	1 153	0	0	0	0	0	0
VA178 Ljosheimkroken	7	4 227	5 300	0	0	0	5 300
VA Påskhusvegen	0	0	0	0	0	2 500	2 500
VA Tanangervegen	0	29 000	0	0	0	0	0
Sanering Skadbergbakken 18-38	0	500	0	2 500	2 500	0	5 000
Utskiftning av biler og maskiner på drift VVAR	2 457	3 000	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Utskiftning gatelys, standardheving	1 605	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Fortau Påskhusvegen	0	0	0	0	1 500	0	1 500
Adkomstvei Ljosheimkroken	185	2 200	1 950	0	0	0	1 950
Forskuttering Bymiljøpakken, trafikkisikringsmidler	328	300	21 500	20 800	0	0	42 300
Rehabilitering vei - Sørsjøvegen – Røyneberg	1 005	0	0	0	0	0	0
Rehabilitering vei - Varabergvegen / Skadbergvegen – Skadberg	0	0	0	0	0	7 750	7 750
Kjelsberg ring, sykkelsti	364	0	0	0	0	0	0
Rehabilitering vei - Tornefjellveien	875	0	0	0	0	0	0
Ny Solahall med varmtvannsbasseng	13 600	160 000	179 448	54 000	0	0	233 448
Trafikksikkerhet, kommunale veier	341	800	800	800	800	800	3 200
Gravlund oppgradering av driftsbygninger	0	4 700	5 800	0	0	0	5 800
Nytt garderobeanlegg Åsenhallen	29	19 000	16 000	0	0	0	16 000
Tilpassing av Energivegen 7 til driftstasjon	5 741	10 000	6 500	0	0	0	6 500

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025-2028
Forstudie tribune på Tananger stadion	244	0	0	0	0	0	0
Akustikk tiltak Fjellhall i Tananger	0	1 500	2 100	0	0	0	2 100
Turveg Hafrsfjord - Sørnes	458	0	2 000	0	0	0	2 000
Turveg Hafrsfjord - Joa	249	0	945	0	0	0	945
Bysykler og ladestasjoner	209	500	0	0	0	0	0
Drenering/klimaavbøtende tiltak	0	500	0	0	0	0	0
LED lys på fotballbaner	357	1 000	0	0	0	0	0
Lys tursti Harfsfjord	92	0	0	0	0	0	0
Oppgradering av lekeplasser friområder	2 766	1 900	0	0	950	950	1 900
Robotklippere	0	150	150	150	150	150	600
Samlebehov maskiner og utstyr	3 001	1 750	700	1 000	1 000	1 000	3 700
Miljøtiltak på kunstgressbaner	522	0	0	0	0	0	0
Solskjerming	497	1 000	200	200	0	0	400
Nye bossdunker og avfallsbrønn i friområder	0	150	300	150	0	0	450
Ny skatepark som erstatter skatepark på Stangelandsenteret.	134	0	0	0	0	0	0
Pumptrack	47	1 700	0	0	0	0	0
Hafrsfjord tursti	0	2 500	4 500	0	0	0	4 500
Adgangskontroll	0	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Digitalisering av byggesaksarkivet	0	300	0	0	0	0	0
Oppgradering til LED, alle kirkebygg	0	200	200	200	200	200	800
Oppgradering av vannanlegg	0	0	2 000	0	0	0	2 000
VA Grannessletta ifbm ny hovedvannledning IVAR	0	500	1 500	6 000	0	0	7 500
Adgangskontroll vann- og avløpsanlegg	0	1 500	1 500	0	0	0	1 500
PA015 Dysjaland	0	1 500	0	0	0	0	0
ENØK tiltak gatelys	0	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
G/S vei Skoletunet	0	350	0	0	0	0	0
Dysjalandshallen stupefasiliteter	0	3 200	2 700	0	0	0	2 700
Utbedringer ifbm tilsyn på Tananger Sv.hall	0	5 000	4 000	0	0	0	4 000
Dysjalandshallen HMS tiltak	0	150	0	0	0	0	0
Pumpe sjøbad	0	750	0	0	0	0	0
Sola Stadion oppgradering takrenner	0	300	0	0	0	0	0
Garantisaker avsl. prosjekter (årsavhengig)	8	0	0	0	0	0	0
Rehabilitering trykkøkingsstasjon vann	0	0	0	0	2 000	0	2 000
Rehabilitering PA stasjon (A)	0	0	0	0	0	2 000	2 000
Rehabilitering PA stasjon (B)	0	0	0	2 000	0	0	2 000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025-2028
Oppgradering av SD-anlegg for vann og avløp	0	0	300	2 000	0	0	2 300
Oppgradering ledninger etter innlekk(spillvann)	0	0	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Oppgradering av ledninger etter vannlekkasje	0	0	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Datasikkerhet- vannverket	0	0	1 500	0	0	0	1 500
Sanering Tornefjellvegen (Tilskudd A)	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Oppgradering av gatelysmaster	0	0	2 700	2 700	2 700	0	8 100
Tilfluksrom	0	0	2 500	0	0	0	2 500
Oppgradering/rehabilitering Tananger stadion	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Riving av Tjelta barnehage	0	0	3 000	0	0	0	3 000
Minnelund og urnevegg – Tananger kirkegård	0	0	2 800	0	0	0	2 800
Sørnes kirke – murarbeid vestvegg og klokketårn	0	0	2 175	0	0	0	2 175
Oppdatering av utrangert AV utstyr	0	0	0	400	400	0	800
Sum Samfunnsutvikling	70 677	398 564	368 068	162 800	37 700	26 850	595 418
Investeringer i varige driftsmidler	207 763	669 257	763 714	794 400	694 500	223 650	2 476 264

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Overføring av anlegg m/justeringsrett	7 055	0	0	0	0	0	0
ENØK-tiltak kommunale bygg	250	0	0	0	0	0	0
Minnelund	2 198	0	0	0	0	0	0
Overf. Sola kirkelig fellesråd	738	0	0	0	0	0	0
Div. overføringer til private	341	0	0	0	0	0	0
Turveg Hafrsfjord - Sørnes	350	0	0	0	0	0	0
Rehabilitering Sørnes kirke	258	0	0	0	0	0	0
Garantisaker avsl. prosjekter (årsavhengig)	438	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	11 627	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Egnkapitalinnskudd KLP (årsbev.)	3 952	3 700	4 651	4 651	4 651	4 651	18 604
Tilpassing av nytt bygg i Tananger til driftstasjon	-5	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalinnskudd Folkehallene	212	320	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 160	4 020	4 651	4 651	4 651	4 651	18 604

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025-2028
Finansiering (ekskl. øremerket finans.)	34 964	0	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	34 964	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	258 514	673 277	768 365	799 051	699 151	228 301	2 494 868

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-613 987	-648 500	-670 000	-676 300	-687 300	-701 700
Innteks- og formuesskatt	-1 369 086	-1 406 200	-1 523 000	-1 548 300	-1 565 800	-1 582 500
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-78 846	-63 550	-74 300	-63 000	-55 900	-49 700
Overføringer og tilskudd fra andre	-269 104	-194 935	-151 724	-151 774	-151 774	-151 774
Brukerbetalinger	-79 545	-73 001	-62 701	-62 701	-62 701	-62 701
Salgs- og leieinntekter	-246 459	-230 450	-231 126	-230 126	-230 126	-230 126
Sum driftsinntekter	-2 657 027	-2 616 636	-2 712 851	-2 732 201	-2 753 601	-2 778 501
Lønnsutgifter	1 255 565	1 302 227	1 372 824	1 369 605	1 388 555	1 407 983
Sosiale utgifter	295 162	335 071	312 022	332 422	332 422	332 422
Kjøp av varer og tjenester	805 003	772 678	759 228	755 617	755 325	764 250
Overføringer og tilskudd til andre	147 114	137 669	168 970	153 970	147 970	140 970
Avskrivninger	133 513	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	2 636 356	2 547 645	2 613 044	2 611 614	2 624 272	2 645 625
Brutto driftsresultat	-20 671	-68 991	-99 807	-120 587	-129 329	-132 876
Renteinntekter	-67 344	-38 579	-34 879	-28 779	-25 479	-25 479
Utbytte	-96 151	-65 100	-68 200	-71 200	-74 700	-78 200

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-1	0	0	0	0	0
Renteutgifter	53 080	49 900	68 800	80 200	85 800	90 400
Avdrag på lån	114 883	44 850	52 700	58 400	61 100	62 800
Netto finansutgifter	4 468	-8 929	18 421	38 621	46 721	49 521
Motpost avskrivninger	-133 513	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-149 717	-77 920	-81 386	-81 966	-82 608	-83 355
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	200 057	77 830	81 386	81 966	82 608	83 355
Avsetninger til bundne driftsfond	8 464	90	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-7 420	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	80 081	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-131 465	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	149 717	77 920	81 386	81 966	82 608	83 355
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Økonomireglement

§ 13 Økonomireglement

1. Definisjoner

Budsjettramme refererer til det pengebeløp som er til disposisjon for å løse oppgaver på et område. Med brutto budsjettramme menes bare utgifter eller bare inntekter. Med netto budsjettramme menes utgifter minus inntekter. Netto budsjettrammer gis per virksomhetsområde, jfr. budsjettskjema 1 B.

Et **tjenesteområde** består av flere virksomheter, og har følgende inndeling:

1. Oppvekst og kultur
2. Levekår
3. Samfunnsutvikling

Et virksomhetsområde kan inneholde en eller flere virksomheter som gir samme tjenestetilbud. Eksempel er virksomhetsområde skole som inneholder flere skoler, mens virksomhetsområde barnevern kun inneholder en virksomhet.

En **virksomhet** er en enhet som har fått tildelt selvstendig resultatansvar. Kommunedirektøren og tilhørende staber ses under ett.

2. Kommunestyret

2.1 Kommunestyret skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan som skal omfatte de fire neste budsjettår. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden, jf. kommuneloven §14-2. Kommunestyret vedtar opprettelse av årsverk innenfor tjenesteområdet samfunnsutvikling, alle stab-og støttefunksjoner, inkl. fagstab kultur.

2.2 Kommunestyret skal innen årets utgang vedta et budsjett for det kommende kalenderår, jf. kommuneloven §14-2 . Årsbudsjettet inngår i kommunens økonomiplan og er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i budsjettåret.

2.3 Kommunestyret vedtar budsjett når det gjelder skatt, rammetilskudd m.v. og renter, avdrag, anvendelse av netto driftsresultat m.v. i henhold til skjema 1A. Det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5-4, §5-5 og §5-6.

2.4 Kommunestyret vedtar en netto budsjettramme drift for kommune-direktørnivået og for hvert virksomhetsområde i henhold til skjema 1B. Endringer i netto budsjettramme kan bare foretas av kommunestyret med de unntak som fremgår av fullmakter i pkt. 3 - 6. Fullmaktene i punkt 3 - 6 kan bare benyttes i den grad de ikke kommer i strid med mål, prioriteringer og forutsetninger som ligger til grunn for kommunestyrets budsjettvedtak.

2.5 Kommunestyret kan disponere en eventuell reserve i drift for tilleggsbevilgninger tilhørende kommunestyret til formål vedtatt av kommunestyret. Reserveposten fastsettes i årsbudsjettet.

2.6 Kommunestyret fastsetter investeringsbudsjettet per prosjekt/samlebevilgning i henhold til budsjettskjema 2A og 2B. Endringer som innebærer at brutto investeringsramme øker, må godkjennes av kommunestyret. Øremerkede inntekter og annen særskilt finansiering, knyttes til det enkelte prosjekt. Generell finansiering føres etter et porteføljeprinsipp (generell finansiering).

2.7 Kommunestyret kan disponere midler til økning av utgiftene på et prosjekt i investeringsbudsjettet gjennom en reduksjon i budsjetterte utgifter til et annet prosjekt

2.8 Kommunestyret skal, etter innstilling fra formannskapet, etter første og andre tertial vedta sak om budsjettoppfølging med prognose for resten av året. Budsjettjusteringer gjøres på samme nivå som i budsjettvedtaket.

2.9 Kommunestyret skal, etter innstilling fra formannskapet, etter første og andre tertial vedta rapport om finans-og gjeldsforvaltning som en del av budsjettoppfølgingssak.

2.10 Kommunestyret skal, etter innstilling fra formannskapet, vedta kommunens årsrapport med regnskap iht. gjeldende lover og forskrifter.

3. Formannskapet

3.1 Formannskapet er kommunens økonomiutvalg. Formannskapet fører tilsyn med kommunens økonomiske forvaltning og er ansvarlig for at budsjettet blir fulgt opp i samsvar med kommunestyrets forutsetninger.

3.2 Formannskapet kan (i økonomisaker) inndra fullmakter som gis i punkt 4 - 6 og godkjenne/omgjøre vedtak i politiske utvalg som er fattet i henhold til fullmakt, men som blir anket av kommunedirektøren eller som formannskapet gjør av eget tiltak.

3.3 Formannskapet kan disponere en eventuell reserve i drift for tilleggsbevilgninger tilhørende formannskapet, til formål vedtatt av formannskapet. Reserveposten fastsettes i årsbudsjettet.

3.4 Formannskapet kan avsette til, og bruke av, disposisjonsfond. Avsetning til fond forutsetter at kommunen har mindreforbruk i henhold til justert budsjetttramme. Bruk av fond forutsetter at det er ledige midler på fondet.

3.5 Formannskapet skal etter første og andre tertial vedta innstilling til kommunestyret i sak om budsjettoppfølging med prognose for resten av året. Budsjettjusteringer gjøres på samme nivå som i budsjettvedtaket.

3.6 Formannskapet skal etter første og andre tertial vedta innstilling til kommunestyret i sak om budsjettoppfølging knyttet til rapport om finans-og gjeldsforvaltning.

3.7 Formannskapet skal vedta innstilling til kommunestyret i sak om kommunens årsrapport med regnskap ihht. gjeldende lover og forskrifter.

4. Utvalg

4.1 Utvalgene delegeres myndighet innenfor følgende nivåer/tjenesteområder:

Utvalg	Nivå
Formannskapet	• Politisk nivå • Kommunedirektør med staber
Utvalg for oppvekst og kultur	Tjenesteområdet oppvekst og kultur • Fagstab oppvekst • Grunnskole • Skolefritidsordning • Voksenopplæring • Barnehager • Pedagogisk psykologisk tjeneste • Barn, ungdom og familietjenesten • Barnevern • Fagstab kultur • Frivillighetssentralen • Kulturskole • Bibliotek • Fritidstilbud • Tilrettelagt fritid Tjenesteområdet samfunnsutvikling • Idrett
Utvalg for levekår	Tjenesteområdet levekår • Fagstab levekår • Legetjenesten • Institusjonsbaserte tjenester • Hjemmebaserte tjenester • Miljøtjenesten • Enhet for mestring • NAV – Sosiale tjenester • Fysio-/ ergoterpi
Utvalg for plan og miljø	Tjenesteområdet samfunnsutvikling • Arealbruk*

*Med de begrensninger som følger naturlig av:

Kapittel 4 – delegering av avgjørelsesmyndighet til formannskapet

Kapittel 7 – delegering av avgjørelsesmyndighet til utvalg for plan og miljø

4.2 Utvalgene kan disponere en eventuell reserve for tilleggsbevilgninger for tjenesteområdet, til styrking av budsjettet innen utvalgets ansvarsområde. Reserveposten fastsettes i årsbudsjettet.

4.3 Utvalgene kan disponere mindre utgifter/merinntekter inntil kr 500 000 i forhold til vedtatt budsjettramme innenfor hvert enkelt virksomhetsområde. Utvalgene kan ikke igangsette nye tiltak eller utvide eksisterende tiltak dersom dette vil få driftskonsekvenser utover budsjettåret.

5. Kommunedirektøren

5.1. Kommunedirektøren utarbeider samlet budsjettgrunnlag for formannskapets innstilling. Formannskapet involveres i prosessen gjennom arbeidsmøter/seminarer og presentasjoner.

5.2. Kommunedirektøren har fullmakt til å opprette årsverk innenfor tjenesteområdet oppvekst og kultur, eksklusive fagstabene oppvekst og kultur, samt tjenesteområdet levekår, eksklusive fagstab levekår, i henhold til vedtatt budsjettramme. Kommunedirektøren kan ikke igangsette nye tiltak eller utvide eksisterende tiltak dersom dette vil få driftskonsekvenser utover budsjettåret.

5.3 Kommunedirektøren ser til at budsjettet nyttes effektivt i kommunens virksomheter i forhold til de oppgaver og mål som er lagt til grunn fra kommunestyrets side.

5.4 Kommunedirektøren er ansvarlig for at netto driftsramme innen hvert virksomhetsområde ikke overskrides. Kommunedirektøren har mulighet gjennom budsjettåret til å fremme tilrådning om bruk av felles disposisjonsfond for å begrense et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet.

5.5. Kommunedirektøren kan avsette til og disponere bundne driftsfond (for eksempel som følge av øremerkede midler og selvkostfond). Ved bruk av bundne driftsfond skal utgifts-/inntektssiden i budsjettet økes tilsvarende.

5.6 Kommunedirektøren har anledning til å overføre inntil 3% mindreforbruk av samlet netto driftsbudsjett for grunnskolene til påfølgende budsjettår. I tillegg kan inntil 3 % av merforbruk på grunnskolene overføres som lån på neste årsbudsjett. Dette lånet skal dekkes inn i løpet av neste år. Gjeldende regelverk om strykninger kan påvirke denne bestemmelsen.

5.7 Kommunedirektøren delegeres myndighet til å foreta tekniske budsjettjusteringer, herunder budsjettjusteringer mellom virksomhetene og avdelingene dersom dette er av ikke-prinsipiell betydning, som for eksempel følger av endrende ansvarsforhold eller nye forskrifter/lover. I tillegg gis kommunedirektøren myndighet til å utføre balanserte budsjettjusteringer i investeringsbudsjettet som følge av inntekt og- utgiftsføringer knyttet til justeringsavtaler. Nettorammen på driftsbudsjettet kan også endres som følge av regnskapstekniske føringer mellom drifts- og investeringsregnskapet i henhold til den til enhver tid gjeldende regnskapslovgivning. Det er en forutsetning endringene ikke er av vesentlig betydning, og at endringer ikke er i konflikt med mål og prioriteringer i årsbudsjettet eller andre politiske vedtak.

5.8 Kommunedirektøren skal se til at budsjettet til enhver tid er i balanse.

5.9 Kommunedirektøren har fullmakt til å fordele lønns- og pensjonsreserve vedtatt i årsbudsjettet.

5.10 Kommunedirektøren har fullmakt til å omfordele vedtatte budsjettmidler i henhold til skjema 1B.

5.11 Dersom driftsregnskapet ved regnskapsavslutningen viser seg å gi et regnskapsmessig merforbruk har kommunedirektøren fullmakt til å redusere dette gjennom strykninger regulert i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, § 4-3.

Hvis regnskapet fortsatt viser et merforbruk etter strykningene, skal merforbruket reduseres ytterligere ved bruk av disposisjonsfond, så lenge det er tilgjengelige midler på fondet. Den delen av disposisjonsfondet som i det opprinnelige budsjettvedtaket for året etter regnskapsåret brukes til å finansiere driftsbudsjettet, kan likevel ikke brukes til å redusere merforbruket. Et merforbruk som ikke kan reduseres etter første punktum, fremføres til inndekning etter kommuneloven § 14-11 eller § 14-12.

5.12 Kommunedirektøren får fullmakt til å fordele midler bevilget på generelle investeringsprosjekt (samlebevilgninger) til ulike prosjekt. Fullmakten kan bare benyttes dersom den ikke kommer i strid med mål, prioriteringer og forutsetninger som ligger til grunn for kommunestyrets vedtak for det generelle investeringsprosjektet.

5.13 Etter første og andre tertial har kommunedirektøren ansvar for å utarbeide sak til formannskapet og kommunestyret om budsjettoppfølging med prognose for resten av året, jf kommuneloven §14-5. Eventuelle forslag til budsjettjusteringer skal gjøres på samme nivå som i tilrådning til budsjettvedtak.

5.14 Etter første og andre tertial og ved årsavslutning har kommunedirektørene ansvar for å rapportere til formannskapet og kommunestyret om finans- og gjeldsforvaltning, jf. kommuneloven §14-13.

5.15 Kommunedirektøren har ansvar for å utarbeide årsrapport med årsregnskap og fremlegge dette som sak til formannskap og kommunestyret, jf. kommuneloven §14-6 og §14-7.

5.16 Kommunedirektøren har ansvar for å rapportere til sentrale myndigheter ihht gjeldende lover og forskrifter, herunder KOSTRA-rapportering.

6. Virksomheter

6.1. Virksomhetene kan disponere/omdisponere budsjettmidler innenfor sine vedtatte netto budsjetttramme, med de begrensninger som følger av pkt. 6.3. Omdisponeringene bør fortrinnsvis gjøres gjennom justering av budsjettet.

6.2. Virksomheter er ansvarlige for at netto driftsramme innen virksomhet overholdes.

6.3. Virksomheter kan disponere merinntekter i form av refunderte lønnsutgifter fra NAV, samt øremerkede eksterne midler/tilskudd mottatt til spesielle formål. Når det gjelder andre inntekter kan virksomheter selv disponere merinntekt inntil kr 50 000.

Sola kirkelige fellesråd

Budsjettforslag fra Sola kirkelige fellesråd

Sola kirkelige fellesråds innspill til Sola kommunes handlings- og økonomiplan 2025-2028 kan leses [her](#).

Kommunedirektørens kommentar

Driftsbudsjettet

Kommunedirektøren har gjennomgått budsjettinnspill fra fellesrådet og foreslår å videreføre vedtatt tilskudd fra 2024 med følgende endringer:

- Fellesrådet mottar ellers kompensasjon for lønnsvekst
- Prisvekst kompenseres med 3,5 % på lik linje som kommunale virksomheter. Dette utgjør kr 150.000 for kirkelig fellesråd

Investeringsbudsjettet

I investeringsbudsjettet har kommunedirektøren, basert på budsjettinnspill fra kirkelig fellesråd, foreslått følgende:

- 2,8 millioner kroner i 2025 til minnelund og urnevegg - Tananger kirkegård
- 2,2 millioner kroner Sørnes kirke - murbeid vestvegg og klokketårn
- kr 200.000 utskifting av LED lys - årlig beløp i planperioden
- Oppdatering av utrangert AV utstyr kr 400.000 i 2026 og kr 400.000 i 2027